

No Maganay A Dāmag A Intolas Ni Lokas

No Pakatonngan So Paytābwan No Nya Libro

No nangitolas so nyaya a libro, ki si Lokas a iyaw pinangarananaw ni Pablo so “chadaw namen a doktor” (Kol. 4:14), as kan iya paw nangitolas so librwaw a Aramid. No nanoma a naibahey a maynamot di Lokas do Masantwan a Tolas, ki iyaw kapachirayay na di Pablo a yapo do Troas a asa syodad do Asya (Ara. 16:10-12). Yapo do dawri, nāw na nachirayay di Pablo do kangay ni Pablo do probinsya a Akaya a nangikasaba so Maganay a Dāmag a manda kasngenaw no kadiman ni Pablo do Roma (Ara. 6:10-17; 20:5-15; 21:1-27:14; 2 Tim. 4:6-11).

Mapatak a maboya a yapod Kolosas 4:11-14 a Jodyo aba si Lokas, ta inrāman aban Pablo do ngarangaran daw no Jodyo saw a manganoched a nachipaytarabako dya. Maynamot ta Jodyo aba si Lokas, sinidongan na saw kapayngay naw a Dya-Jodyo a makapatak so maynamot do loglogar saw a dyi da chapatak do Jodya (4:31; 24:13).

Inpaboya ni Lokas a iyaw kaisalakānan taya a myan di Jesos, ki dyira no tabo a tawotawo a yapod Jerosalem a manda kaiwaras na do intirwaya a lobong (24:47). Do kanta naw do Timplo, binata ni Simeon maynamot di Jesos a iya, ki iyaw mangsedang so aktokto dan Dya-Jodyo (2:32). Inpaboya pa ni Lokas a si Jesos, ki yapo aba lang do kapotōtan Abraham, an dyi pa yapod Adan (3:23-38) a kapoonan dan tabo tawotawo do lobongaya.

Myan dadwa a panggep ni Lokas a nangitolas so nyaya a libro. No asa, ki chakey na a mapatakan Teopilo iyaw maynamot do kapanganohed na tan sakangwan mapatakan na a oyod iyaw no ninanawo saya dya (1:4). No asa pa a panggep ni Lokas, ki maynamot ta kinaganay na kan binisado na sa ninanawo tabo nya napariparin a yapo do kasiknan da, naktokto na pa a maganay an itolas na saw nyaya sigon do kosto a kasarosarono da (1:3).

Myan saw matatarek a tima do librwaya ni Lokas. No asa, ki maynamot do kapagbabāwi. Intolas ni Lokas a nawriw kangay ni Juan a mangnanawo tan magbabāwi saw tawotawo do gatogatos da (3:3), as kan myan toray ni Jesos do tanaya a mamakawan so naygaygatos (5:24). Naybibidi si Lokas a

nangitolas so maynamot do kapakawan (6:37; 7:47; 11:4; 12:10; 17:3-4; 23:34; 24:47).

No chedadwa a tima ni Lokas, ki iyaw maynamot do kapaydasal. Maipaboya do dya saya birsikolo a nasanyib a naydasal si Jesos: 3:21; 5:16; 6:12; 9:18, 28; 22:32, 40–41. Intolas pa ni Lokas iyaw bilinaw ni Jesos dyirad nanawhen na saw a dyi sa maopay do kapaydasal da (18:1-8).

No chatatdo a tima do nyaya a libro, ki maynamot do soyot a myan dyirad tabo saw a nanganohed a si Jesos, ki Anak no Dyos. Akmas binataw no anghil di Sakaryas a āmang ni Juan a kāna, “Ay, āngo nchya kasoyot mo, as kan aro sanchiw masoyot do kaiyanakaw ni Jesos!” (1:14; 8:13; 10:17; 15:5, 9, 32; 19:6, 37).

Maynamot di Jesos, no paytābwan no chakey na batahen do dya libro, ki maboya do 19:10 a kānan Jesos, “Iyaw nyaw nangayan ko dya lobong, iyaw kangay kwa omchichwas siras nabo saw tan isalākan ko sa.” Asa pa, “Myan dyaken Ispirito no Dyos, ta pinidi na yaken a mangikasaba so Maganay a Dāmag dyirad mapopobri. Tinoboy na yaken a mangibahey so kapakakaro dan nabahod, kan kapakaboya dan bolsek, kan kapanoroh so kalibryan dyirad malidyatán, as kan kapangibahey ko so chimpo a kapangisalakan Āpo Dyos so tawotawo na” (4:18-19).

No Naychakarwan No Nya Libro

- No Panggep No Nya Tolas 1:1-4
- No Kaiyanakaw Ni Juan Kan Si Jesos A Misimo 1:5–2:52
- No Kapagsagāna Ni Jesos Do Tarabako Na 3:1–4:13
- No Kapangnanawo Ni Jesos Do Galilya 4:14–9:50
- No Kangayaw Ni Jesos Do Jerosalem 9:51–19:27
- No Kapangnanawo Ni Jesos Do Jerosalem 19:28–21:38
- No Kadiman Kan Kapagongar Ni Jesos 22:1–24:53

Pakatoneng

1 ¹Dyimom madayaw a Teopilo,
Aro dana saw nangpadas a naytolas so maynamot do natongpalaya do payayahatangan taya. ²On, no intolas daw, ki akmas nakaiparawat daw dyamen yapod kasiknan na pa no mismo saw a nakaboya kan nangasaba so maynamot di Jesos. ³Aran yaken, maynamot ta kinaganay ko kan nabisado ko a nachinanawan a tabo nya saya napariparin a yapo do kasiknan da, naktokto ko pa a maganay an itolas ko sa dyimo nyaya sigon do kosto a kasarosarono da, ⁴tan sakangwan mapatakan mo a oyod iyaw no nainanawo saya dyimo.

No Kaipakatoneng No Kayanak Ni Juan A Mamonyag

⁵ Do chimpaw no kapagāri ni Herodes do Jodya,^a ki myan daw asa a padi a mayngaran so Sakaryas a asa mimbro no bonggoy no papadi saw a inpangpangōlwan Abias do kaychowa. Iyaw nyaya Sakaryas, ki myan baket na a mayngaran so Elisabet a yapo do kapotōtan ni Aaron.^b

⁶ Siraw nya maychabay, ki mayengay sa malinteg do salapen no Dyos, as kan kinapyā da a inononotan tabo bilbilin kan paglintegan no Dyos.

⁷ Ki abaw anak da, ta hopes si Elisabet. Asa pa, malkem kan baket dana sa.

⁸ Asa karaw, narapit arawaw a batang no bonggoy da Sakaryas, kan iyaw magsirbi do Dyos do Timplo do dawri. ⁹ Sigon do dadakay daw no papadi, si Sakaryas nabonot a somindep do Timplowaw ni Āpo a maysosoh so insinso.

¹⁰ Do nakarapitaw no oras a kapaysosoh na so insinso, naychipeh saw aro a tawotawo a maydaydasal do gaganaw no Timplo. ¹¹ Sinpangan na, myan nagparang di Sakaryas asa a anghil ni Āpo, kan naytēnek do makanawanaw no altar a paysosohan so insinso. ¹² Ki do nakaboyaw syan Sakaryas, sominryam, as kan oltimo nakamo na.

¹³ Ki binata dya no anghilaw a kāna, “Mamo kabam Sakaryas, ta nadngey no Dyos dasal mwaw. Dawa, maymanganak anchis Elisabet a kabahay mo so mahakay, kan pangararan monchis Juan. ¹⁴ Ay, āngo nchya kasoyot mo, as kan aro sanchiw masoyot do kaiyanak naw! ¹⁵ Ta iya, ki maibidang anchi a masisita do salapen no Dyos. Machita dya polos a minom so palek mana aran āngo a makabok,^c as kan makneb anchi so panakabalin no Ispirito Santo a aran myan pad bodek ni ānang na. ¹⁶ Aronchi dyirad kapotōtan Israel paybidyen na di Āpo a Dyos da. ¹⁷ Manmanmanchi kan si Āpo, as kan iyaw panakabalin na, ki akmas intorohaw no Masantwan a Ispirito di propita Elyas^d do kaychowa. Paychachapyahen na sanchiw may-aāmang.^e Pagbabawyen na sanchiw masosokir saw a tawotawo tan mangtokto sanchi a akmas siras malinteg saw. On, nyayaw parinen nanchi tan isagāna na saw tawotawowaw do kawara ni Āpo.”

¹⁸ Ki binata ni Sakaryas do anghilaw a kāna, “Maypangonchiw kapatak ko sya a maparin saw nya, ta malkem ako naya kan koribetbet danaw si baket ko?”

^a 1:5 Iyaw nya Herodes, ki Herodes a pinangaranan das “Mabileg,” kan intorayan naw tabo tana dan Jodyo. ^b 1:5 Sira tabo papadyaw no Jodyo, ki naychakarwa sa do dadwa poho kan apat a bonggoy da. 1 Kron. 24:10. Si Aaron, ki iyaw ākangaw ni Moyses, as kan iyaw no nanoma a padi a pinidi no Dyos do Israel. ^c 1:15 Leb. 10:9-11 ^d 1:17 1 Ār. 18 ^e 1:17 Mal. 4:6

¹⁹Ki tinbay no anghilaw a kāna, “Yaken si Gabriel a pachirawatan ni Āpo Dyos, kan maytēnek ako do salapen na. Tinoboy na yaken a mangay a mangibahey so nya maganay a dāmag dyimo. ²⁰Maynamot ta inanohdan mwabaw binata ko saya, makapaylilyak ka paba a mandan arawaw a maparin saw inbahey kwaya, ta sigorādo a maparin anchi anchan marapit oras na.”

²¹Ki siraw tawotawo saw do gagan a mangnanaya di Sakaryas, chinasaaw da an āngo chinahay na do irahemaw no Timplo.

²²Sinpangan na, do nakahtot naw, oyod a omel dana, ta makapaylilyak paba. Nyaw nakatonngan da sya a myan naipaboya no Dyos dya do irahem. Yapo do dawri, sininsinyasan na saw tawotawo, ta polos a dya makapaychirin dyira.

²³Do nakakabos danaw no arawaw no nakapagsirbi nad Timplo, somnabat danad bahay na.

²⁴Oyod a nahay aba, as nakapanginaw ni Elisabet a baket na, as kan do dawri, minohbot paba do bahay na do dadima a kabohan.

²⁵Binata na do inawan na, “Pinarin no Dyos dyaken nya sichangori a maynamot do kāsi na dyaken. Sichangori, pinakaro naw nya pakasnesnekan ko do salapen tawotawo.”

No Kaipakatoneng No Kayanak Ni Jesus

²⁶Do chanemaw a kabohan bogyaw ni Elisabet, tinoboy no Dyos si anghil Gabriel do idi a Nasaret do probinsya a Galilya. ²⁷Nangay do asa balāsang a birhin a naitolag a machikahay di Jose a kapotōtan ni simna Āri Dabid. No ngaran nya birhin, ki si Maria.

²⁸Do nakapagparangaw no anghilaw di Maria do bahay na, binata na dya a kāna, “Komosta ka! Masoyot ka, ta machitatārek parabor dyimo no Dyos, kan ay-aywanan naymo.”

²⁹Maynamot do dyaya naparin, taywara chinariribok ni Maria an āngo inbaheyaw no anghilaw, kan iniktokto na an āngo chakey na batahen.

³⁰Ki binatan anghilaw dya a kāna, “Mamo kabam Maria, ta pinidi naymo ni Āpo Dyos a kaipaboyan parabor na. ³¹Mabogi kanchi kan iyanak monchiw asa mahakay, kan pangaranan monchis Jesus. ³²Mabileg anchi, kan matawagan anchi so Anak no Katotohosan. Pagārihen anchi ni Āpo Dyos a akmas kapoonan na a si Āri Dabid. ³³Itorayan na sanchi a abos pandan kapotōtan sayan Jakob, kan abanchiw pandan kapagāri na.”

³⁴Ki tinbay ni Maria iyaw anghilaw a kāna, “Maypāngō a maparin nyaya dyaken a asa kwa birhin?”

³⁵Tinbay no anghilaw a kāna, “Mangay anchi dyimo Ispirito Santo, as kan pongosan nanchimo so panakabalin no Manakabalin a Dyos. Nyaw paynamotan na a iyaw masantwanaya a adekey a iyanak monchi, ki matawagan anchi so Anak no Dyos.

³⁶“Chiban mo pas Elisabet a kabagyan mo a aran batabatahen da a hopes, ki maymanganak anchi. Changori, anem dana kabohan kabogi na a aran bakkaketan dana. ³⁷Ta aba polos dya maparin ni Āpo Dyos.” Nawriw binatan anghilaw.

³⁸Ki binatan Maria a kāna, “Cha ko dya a pachirawatan Āpo Dyos. Maparin pakono sa dyaken akmas binata mo saya.” Sinpangan na, komnaro danaw anghilaw.

No Kasarongkar Ni Maria Di Elisabet

³⁹Do dawri, nahay aba as nakapagrobwat ni Maria, kan nakalyalisto a nangay do katokotokonanaw do asaw a idi do Jodya. ⁴⁰Nangay a somindep do bahay daw da Sakaryas, kan kinablaawan na si Elisabet. ⁴¹Ki do nakadngeyaw ni Elisabet so kablaawaw ni Maria, minlon adekeyaw do bodek na, as kan nakneb si Elisabet do panakabalin no Ispirito Santo.

⁴²Do dawri, nakalyak a kāna, “Ay, imo kagagasan do tabo a mababakes, as kan magasat anchiw iyanak mo a adekey! ⁴³Chasdaaw kwaya, ta sino ako a yangay a sarongkaran ānangayan Āpo ko? ⁴⁴Chiban mo, do nakadngey kwaw so nakakablaaw mwaw dyaken, ki minlon adekeyaya do bodek ko do kasoyot na. ⁴⁵On, magasat ka, ta nanganohed ka a matongpal sanchiw inbaheyaw no Dyos dyimo!” binata ni Elisabet.

No Kanta A Pagdayaw Ni Maria

⁴⁶Sinpangan na, naychirin si Maria a kāna,

“Daydayāwen ko Āpo ko do tābo a aktokto ko.

⁴⁷Ayso kasoyot ko maynamot do Dyos a Mangisalakan ko,

⁴⁸ta nanakem na yaken a mabodis a pachirawatan na! Mangrogi sichangori, batabatahen danchin tabo a tawotawo a magasat ako

⁴⁹maynamot do kataywara a kapakasdaaw a naparin dyaken a pinarin no manakabalin kan masantwan a Dyos.

⁵⁰Asa pa, chāsi na saw manganyibaw sya a mangrogi dyirad kapoonan ta saw a mandanchi dyirad somarsarono pa saya a kapotōtan.

⁵¹Inpaboya naw panakablin na, kan pinaychaket na saw plano dan mapapangas saw a tawo.

⁵²Pinakaro naw toray dan matotohosaw a aāri, as pinatohos naw saad dan mabobodis saw a tawotawo.

⁵³Inapnek na sas maganay makachitaw, ki siraw mabaknangaw, ki pinayam na sa a kaynaynawan da.

⁵⁴Sinidongan na saw tawotawo na a kapotōtan Israel a pachirawatan na, ta nāw na nanakem iyaw kari na a kāsi dyira.^f

^f 1:54 Gen. 32:25-28; 49:7, 16

⁵⁵ On, inpaboya naw kāsi na di simna Abraham kan dyaten a tabo a kapotōtan na a abos pandan a akmas inkari naw dyira kaychowa.” Nyaw binatan Maria.

⁵⁶ Minyan si Maria so malabit a tatdo a kabohan do yanan da Elisabet, as nakapaybidi nad bayah naw do Nasaret.

No Kaiyanak Ni Juan A Mamonyag

⁵⁷ Sinpangan na, do nakarapit danaw so orasaw a kapaymanganak ni Elisabet, inyanak naw asaw a mahakay. ⁵⁸ Do nakadamat daw syan karoba da saw kan siraw kakabagyan da saw so makaskasdaaway a pinarin Āpo Dyos dya, ki nachipagragsak sa dya.

⁵⁹ Do chawawaho naw a araw no adekeyaw, yangay da inpakogit, ta nyaw sigod a dadakay da, kan chakey da pangaranan so Sakaryas tan mayengay sa kan āmang na. ⁶⁰ Ki nachiengga si Elisabet a kāna, “Engga, Juan ngaran na.”

⁶¹ Ki binata da dya a kon da, “Naon, ki abayaw mayngaran so Juan a kabagyan nyo.”

⁶² Do dawri, sininyasan das Sakaryas, ta yahes da an āngo chakey na ngaran adekeyaw.

⁶³ Sinpangan na, nangdaw si Sakaryas so paytolasan na, as kan nyaw intolas na: “Juan iyaw ngaran na.” Chinasdaaw da a tabo no myan saw daw. ⁶⁴ Do dawri, nyeng a napakaro kaomelaw ni Sakaryas, kan naychirin so pangidayaw na so Dyos.

⁶⁵ Nasdaawan sa tabo karoba da saw daw, as kan nakarakarapit nya dāmag do tabo a tawotawo do songesonget no Jodya.

⁶⁶ Nyaw iniktoko dan tabo tawotawo saw a nakadngey sya a, “Āngo paronchiw payparinan nyaya a adekey anchan mayparakoh?” Nyaw binata da, ta madlaw da a myan panakabalin ni Apo do dawri a adekey.

No Kanta A Pagdayaw Ni Sakaryas

⁶⁷ Do dawri a nakapakalilyak dana ni Sakaryas a āmang ni Juan, nakneb dana do panakabalin no Ispirito Santo, kan inpadto na a kāna,

⁶⁸ “Madaydayaw si Āpo a Dyos dan kapotōtan Israel, ta yangay na yaten a sarongkaran tan wayawayaan na yaten a tawotawo na.

⁶⁹ Tinorohan na yaten so mabileg a Mangisalakan a yapo do kapotōtan Āri Dabid a pachirawatan na.

⁷⁰ On, nyaw am-āmang dana inpaibahey na dyirad masantwan saw a propīta na do kaychowa

⁷¹ a isalākan na yaten dyirad kabosor ta kan sira tabo mangipsokaw dyaten.

⁷² Binata na pa a chāsi na saw kapoonan ta, kan naknakmen naw masantwanaw a tolag na dyira.

- 73 On, inkari na di Abraham a kapoonan ta
 74 a isalākan na yaten dyirad kabosor ta tan abo kāmo ta a magsirbi dya
 75 a nāw na masantwan kan malinteg do salapen na do tabo araw do
     kabyay taya.
 76 Ki imo a anak ko, matawagan kanchi a propita no Katotohosan a
     Dyos. Nanmanma ka kan si Āpo tan isagāna mo ayaman na.^g
 77 On, ipakatoneng monchi dyirad tawotawo na a maisalakan sa a
     maynamot ta napakawan dana sa do gatogatos da,
 78 ta ultimo a masisyen iyaw Dyos ta, as kan tobuyen nanchiw asaw
     a yapod hanyit a kayarig no domadaw a araw a mangay a
     mangisalakan dyaten.
 79 Ta anchan mangay, ki sedangan na sanchiw myan saya do
     kasarisaryan a mangay danad kadiman a abos pandan, as kan
     palongohen nanchi yaten do rarahen a mangay do kaydamnayan
     no kapangtokto.^h Nawriw binatan Sakaryas.
 80 Do dawri, nayparakoh kan naypayit adekeyaw do inawan kan do
     kapakatoneng so maynamot do naispiritwan a byay. Minyan do let-
     ang a nandad nakapaboya naw a nangnanawo dyirad tawotawo saw a
     kapotōtan Israel.

No Kaiyanak Ni Jesus
(Mt. 1:18-25)

- 2** ¹Do dawri saw a araw, myan bilin a yapod Agosto Caesar a
 maipalista tabo a tawotawo a omidi do dawri a pagaryan Roma.
²Nya dāmo a kapagpalista, ki do kagobirnadoraw ni Kirenyo do Sirya.
³As katakatayisa, ki nangay sa tabo a magpalista do mismo da a idi.
⁴Do dawri, aran si Jose, ki nagrobwat a mangay a magpalista. Ki maynamot
 ta yapo do kapotōtan kan pamiliyaw ni Āri Dabid, nangay a yapod idi na a
 Nasaret do probinsya a Galilya kan nangay do Jodya do idi a Betlehem a iyaw
 idyaw ni Āri Dabid kaychowa. ⁵Do kangay naya a magpalista, rinarayay na si
 Maria a naitolag a kabahayen na, as kan mabogi dana si Maria do dawri.
⁶Ki do kayan daranaw do Betlehem, narapit oras a kapaymanganak na.
⁷Do dawri, inyanak ni Maria iyaw matonengaya a mahakay a anak na.
 Sigan do dadakay da, pinongosan nas mananaro saw a lamilamit, as kan
 maynamot ta abaw yanan da do pagdagdagosan saw a bahay, pinapoktda
 na do hosagan daw no binyay.

Siraw Magpaspastor Kan Siraw Anghil Saw

- ⁸Ki do dawri a ahep, do masngen do dawri a idi, myan saw
 magpaspastor a magbanbantay siras karniro da saw do pagpapaaraaban

---

^g 1:76 Mal. 3:1; Mt. 11:10; Mk. 1:2; Lk. 7:27   ^h 1:79 Isa. 9:2; 59:8; Mt. 4:16

daw sira. ⁹Ki nyiknyinan a myan napaboya dyira a anghil ni Āpo, kan nadibon san sedang no kararanyagan a glorya ni Āpo Dyos, as kan taywaraw nakamo da.

¹⁰Ki binatan anghilaw dyira a kāna, “Mamo kamo aba, ta yangay ko dyinyo maganay a dāmag a manoroh so rakoh a soyot dyirad tabo a tawotawo. ¹¹Sichangori, do idi ni Āri Dabid, ki nayanak si Kristo a Āpo kan Mangisalakan nyo. ¹²Iyanchiw nyaw pakatonngan nyo sya: Maboya nyonchiw adekeyaw a nakapoktd do asa hosagan a napongosan so mananaro a lamilamit.”

¹³Ki naychihat a nagparang reprep saw a aanghil a yapod hanyit a siraw rarayay saw no napaboyaw dyira, kan nagdaydayaw sa do Dyos a kon da,

¹⁴“Matan–ok si Āpo Dyos do katotohosan a hanyit, kan myan danaw kapaychachapya dyirad tawotawo a chinahwahok na do lobongaya!”

¹⁵Do nakakaro daranaw no anghil saw a naybidi do hanyit, binata dan magpaspastor saw do katakatayisa dyira a kon da, “Ngay, mangay tad Betlehem, ta yangay ta chiban inpakatonengaya ni Āpo dyaten.”

¹⁶Nakalyalisto sa nangay, as kan do nakapakarapit daw daw, nachichwasan da sa Maria kan Jose, as kan naboya da pa iyaw adekeyaw a nakapoktd do hosagānaw. ¹⁷Do nakaboya daw so adekeyaw, inistorya dan magpaspastoraw iyaw inpakatonengaw dyiran anghilaw a maynamot dya ¹⁸Ki nasdaaw sa tabo nakadngeyaw so inbahey daw no magpaspastor saw.

¹⁹Ki si Maria, kinapy a sa tabo do aktokto naw inbahebahey daw no magpaspastor saw, as kan nāw na iktokto chakey da batahen.

²⁰Sinpangan na, naybidi dana saw magpaspastoraw a mangibahebahey so pagdaydayaw da di Āpo Dyos maynamot do tabo nadngey daw kan naboya daw, ta naparin sa tabo a akmas inbaheyaw no anghil dyira.

No Kapangaran Das Adekeyaw So Jesos

²¹Do chawawaho naranaw a karaw no adekeyaw, inpakogit da, as kan pinangaranan das Jesos. Iyaw nyaw ngaranaw a inbahey no anghilaw sakbay a nāīnaw.

No Kaididikar Da Si Jesos Do Timplo

²²Do nakarapit daranaw so arawaw a kapagtongpal da so kapakadalos da do salapen no Dyos a akmas naitolasaw do Lintegaw ni Moyses a maynamot dyirad naymanganak,ⁱ inyangay da Jose kan Maria iyaw anak daw do Jerosalem tan iparawat da do Dyos. ²³Pinarin daw akmas

ⁱ **2:22** Sigon do Linteg ni Moyses, an mangyanak mabakes so mahakay, ki maibidang a malapos do irahem no apat a poho a karaw mana an mabakes, ki anem a poho a karaw. Do dawri saw a araw, maipalobos aba a mangsalid so aran āngō a naibidang a masantwan mana somdep do Timplo a mandad kapakadalos na. Leb. 12:2-8

naitolasaw do linteg ni Āpo Dyos a kāna, “Kāda matoneng a anak a mahakay, ki naibidang a dyira no Dyos.”^j ²⁴ Indāton da pa di Āpo Dyos iyaw dāton da a mismo a akmas naitolasaw do linteg ni Āpo a kāna, “Masisita a myan dadwa boyit mana dadwa anak no kalapāti.”^k

²⁵ Ki do dawri, myan asa malkem do Jerosalem a mayngaran so Simeon a panapanayahen naw kaisalākan no Dyos so tawotawo a kapotōtan Israel. Malinteg katawo na kan managdaydayaw di Āpo Dyos, as kan myan dyaw Ispirito Santo. ²⁶ Inpakatoneng no Ispirito Santo dya a madiman aba, an dyi na pa maboyaw Kristo a iyaw inkaryaw ni Āpo Dyos. ²⁷ Maynamot do kapawnot no Ispirito Santo dya, somindep si Simeon do Timplo. Ki do dawri, do kaiyangay daw da Jose kan Maria si Jesos do irahem tan tongpalen daw bilinaw a naitolas do linteg, ²⁸ inhap ni Simeon adekeyaw a kinepkep, as nakaidaydayaw nas Āpo Dyos a kāna,

²⁹ “Changori, natongpal kari mwaw dyaken, mo Āpo. Palobosan mo na yaken a pachirawatan mo a madiman a sikakapya.

³⁰⁻³¹ On, ta naboya ko na a mismo nyaya a tinoboy mo a mangisalakan a insagāna mo do salapen dan tabo a tawotawo do lobongaya.

³² Kayarig naw soho a mangsedang so pangtoktwan dan Dya-Jodyo, as kan maynamot dya, ki iyangay na anchiw dāyaw dyirad tawotawo mo a kapotōtan Israel.”

³³ Do dawri, chinasmaaw da Jose kan Maria iyaw chinirin saw ni Simeon a maynamot di Jesos, ³⁴ Binindisyonan san Simeon, kan binata nad Maria a ānang na, “Pinidi no Dyos nya adekey a pakararayawan kan pakaisalakan aro a tawotawo a kapotōtan Israel. On, iyaw pangilasinan a tinoboy no Dyos a mangipaneknek so chakey naw. Ki aran komwan, kontraen danchin aro a tawotawo. ³⁵ No pagtongpalan na, mapahtot anchiw intayo daw no tawotawo do makatayrahem a aktokto da. Ki imom Maria, oltimonchi a kapagmamayo mo, ta akma kanchiw mabagkong do poso mo,” binata ni Simeon.

³⁶ Ki myan do dawriw asaw a propīta a mabakes a mayngaran so Ana. Iya, ki pōtot ni Panwel a yapod kapotōtan Aser, kan taywara danaw kabaket na. Papito lang a katawen nakapayopok da kan lakay na, ³⁷ as nakabālo na. Do dawri, myan danaw wawaho a poho kan apat a tawen na. Polos a dya komnarokaro do Timplowaw, an dya nāw na nagdaydayaw do Dyos a nagay–ayonar kan naydaydasal do maraw kan mahep.

³⁸ Do dawri a nakayangay das Jesos do Timplo, ki nangay si Ana do yanan daw, kan nagyaman do Dyos. Yapo do dawri, inbahebahey naw maynamot do adekeyaw dyirad tabo a mangnangnanaya so kapangisalakan no Dyos so tawotawo do Jerosalem.^l

^j 2:23 Eks. 13:1-2, 12-13; 1 Sam. 1:24   ^k 2:24 Leb. 5:11; 12:8   ^l 2:38 “Jerosalem” mana “tabo tawotawo do Israel,” ta no Jerosalemaya, ki naibidang dana a akmay pinakainawan dan tabo Jodyo.

No Kapaybidi Da Do Nasaret

³⁹Do nakatayoka daw da Jose kan Maria a nagtongpal so tabo inbilinaw no linteg ni Āpo, naybidi dana sa do Nasaret a idi da do probinsya a Galilya. ⁴⁰Do dawri, nayparakoh kan naypayit si Jesos. Napno so kinasirib, kan myan dyaw parabor no Dyos.

No Nakabidin Ni Jesos Do Timplo

⁴¹Kāda tawen, ki mangangay saw inyapwan naw ni Jesos do Jerosalem a machipista do Pistaw no Nakahabas no Anghil. ⁴²Maynamot ta nyaw dān da pariparin, nangay dana sa nachipista. Magtawen si Jesos so asa poho kan dadwa do dawri.

⁴³Ki do nakatayoka danaw no pistaya, somabat dana sa do Nasaret, ki nadladlaw daba no inyapwanaw a nabidin sawen si Jesos do Jerosalem.

⁴⁴Komwan naparin, ata, no myan do aktokto da, ari a nachisagel si Jesos do aro saw a rarayay da, dawa, tinongtong daw nayam so asa karaw. Ki do nakadlaw daw sya a abo si Jesos, yangay da inyahahes dyirad kakabagyan da saw kan siraw chapapatak da saw. ⁴⁵Do dyi daw a nakaboyan sya, pinaybidi da a yangay a chinichwas do Jerosalem.

⁴⁶Do chatatdo naranaw a karaw, nasarakan da a myan do Timplo, kan myan a machidisdisna dyirad mamaistro saw no Jodyo. Ditā na daw a mangadngedngey kan manahahes dyira. ⁴⁷Nasdaaw sa tabo nakadngeyaw sya maynamot do kapakaāwat naw kan atbay na saw.

⁴⁸Komwan a nasdaawan saw inyapwan naw do nakaboya daw sya. Binatan ānang na dya a kāna, “Anak ko, āngo ta pinarin mo dyamen nya? Oltimo a bakel namen kan āmang mo a maychichichwas dyimo?”

⁴⁹Ki nyaw initbay ni Jesos dya a kāna, “Āngo ta chinichwas nyo yaken? Chapatak nyo abawri a machita a myan ako do bahay ni Āmang ko?”

⁵⁰Ki naawātan dabaw inbahey naw dyira.

⁵¹Do dawri, nachangay danas Jesos dyira a naybidi do Nasaret, as kan matodyo kan managtongpal si Jesos dyira. Kinapyá na sa tabon ānang naw nya napariparin do aktokto naw. ⁵²Nayparakoh si Jesos do inawan na kan do sirib, as kan makahwahok do Dyos kan do tawotawo.

No Kapangasaba Ni Juan A Mamonyag (Mt. 3:1-12; Mk. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

3 ¹Do nakahabasaw no aro a tawen, do chaasa poho naw kan dadima a katawen no nakapagtorya ni Impirador Tiberyo, ki myan dana si Ponsyo Pilato a gobirnador do Jodya, kan nagtorya si Herodes do Galilya,^m as kan si Pilipi a kakteh ni Herodes, ki nagtorya do loglogar a Itorea kan

^m 3:1 Si Herodesaya, ki si Antipas. Mt. 14:1; Ara. 13:1

do Trakonite. Myan pa si Lisanyas a nagtoray do Abilene,² as kan myan pa sa Anas kan Kaypas a naggedan a katotohosan a padi do Jerosalem.

As do dawri a chimpō, nawaraw no chirin ni Āpo Dyos di Juan a anak ni Sakaryas do kayan naw do let-ang.³ Binidibidi ni Juan tabo yanan tawotawo do maychamibitaw no oksongaw a Jordan, kan nangaskasaba dyira a kāna, “Magbabāwi kamo kan pabonyagan kamo. Tan komwan, pakawanen nayno no Dyos do gatogatos nyo.”

⁴No nyaya a pinariparin ni Juan, ki pakatongpalan no intolasaw ni Isayas a asa propīta kaychowa a kāna,

“Iyanchiw mangingengenget do let-ang a mangibahebahey so nya a kāna, ‘Mamarin kamo so rarahan a para do Āpo, kan paysonongen nyo pakono ayaman na.’

⁵Ponan nyo saw naychachichidongan na, as pagdapagen nyo saw naychatokotokonan na. Lintegen nyo saw naypaypachichwan na, as linisen nyo naychadodogolanaw.⁶Do dawri, maboyanchin tabo a tawotawo kapangisalakan no Dyos!”ⁿ

⁷Iyaw nyayaw binata ni Juan dyirad aro saw a tawotawo a nangay a magpabonyag dya a kāna, “Inyo a anak no karasaen! Sino nakabata dyinyo a maditditan nyo ītwaya a soli ni Āpo Dyos an nabonyagan kamo?⁸ Nawri pakono ipaboya nyo do kaparin nyo a nagbabāwi kamo do gatogatos nyo ah! Chasaray nyo abaw kabata nyowaya sya a, ‘Ara, ta kapoonan namen si simna Abraham,’ ta ibahey ko dyinyo a maparin ni Āpo Dyos a payparinen bato saya dya a kapotōtan ni Abraham!⁹ Annadan nyo okom no Dyos a akmay wasay a nakasagāna dana panongeh so kayowaw a dya omsi so maganay, as kapayongeb na syad apoy.”

¹⁰Ki inyahes dan aro saw a tawotawo di Juan a kon da, “Na, an komwan, āngo paro parinen namen?”

¹¹Ki initbay ni Juan dyira a kāna, “No myan so dadwa laylay, machita paramanan naw abwanan. Masaw no myan so kanen, torohan na pakono maychapteng.”

¹²Ki do dawri, aran siraw magsingsingir saw so bwis, ki myan sa a nangay a magpabonyag. Inyahes dad Juan a kon da, “Maistro, āngo paro parinen namen?”

¹³Ki initbay ni Juan dyira a kāna, “Magsingir kamo aba so arwaro kan iyaw naikeddengaw a singsingiren nyo.”

¹⁴Myan pa saw kadwan a soldado, ki inyahes da dya a kon da, “Na, an yamen, āngo paro parinen namen?”

Ki binatan Juan dyira, “Pilpiliten nyo aba a samsamen kwarta dan tawotawo saw, as kan maybayataw kamwaba mapagatos so aran sino a tawo. Asa pa, mapnek kamo na pakono do maitorohaya sweldo nyo.”

ⁿ 3:4-6 Isa. 40:3-5

¹⁵ Maynamot do dyaya chirin ni Juan, naypaypangay arapaap dan tawotawo a maynamot dya a iya danaw Kristwaw, ta siinama sa a ītonchiw Kristo.

¹⁶ Ki binata ni Juan dyira tabo a kāna, “Bonyagan koynyo do ranom, ki mangay anchiw matortoray kan yaken, as kan maikari akwaba a mangwasak so kahot no tokap na. Bonyagan nanchinyo so Ispirito Santo kan apoy. ¹⁷ Ari dyaw akmay igaw a paytahpan na tan mapaytawa naw hopes kan nakabyas saw. Iyaw matahpanaw, kapyahen nad agāmang naw. As iyaw naytahpanaw, sosohan nas apoy a abos pandan.”

¹⁸ Aro paw matatarek a pamagbaga ni Juan do kapangikasaba naw so Maganay a Dāmag dyirad tawotawo saw. ¹⁹ Pinaydabdab na paw si Gobirnador Herodes^o do nakaagaw naw si Herodyas a baket ni kakteh na kan maynamot pa do tabo saw a marahet a pinariparin na.

²⁰ Malaksid dyirad dyaya kāron marahet a pinarin Herodes, otro rinohnwan na pa a inpabahod si Juan.^p

No Kapagpabonyagaw Ni Jesos Di Juan (Mt. 3:13-17; Mk. 1:9-11)

²¹ Do dyi paw a nakabahodan Juan, aro saw tawotawo a nagpabonyag dya. Do dawri, aran si Jesos, ki nagpabonyag dya. As do kadamat ni Jesos a maydasal, naywangan hanyit, ²² kan naypabodis dyaw Ispirito Santo a akmas inawanaw no boyit. Sinpangan na, myan timek a yapod hanyit a nakabata so nya a kāna, “Imo Anak ko a oyod kos chadaw. Oltimo a mahwahok ako a maynamot dyimo.”

Siraw Kapoonan Ni Jesos (Mt. 1:1-17)

²³ Do kaisiknanaw ni Jesos so tarabako na, mangay dana tatdwa poho tawen na. An maynamot dya, ki ibidang dan tawotawo a anak ni Jose. As si Jose, ki pōtot ni Eli. ²⁴ As si Eli, ki pōtot ni Matat. As si Matat, ki pōtot ni Lebi. As si Lebi, ki pōtot ni Melki. As si Melki, ki pōtot ni Jane. As si Jane, ki pōtot ni Jose. As si Jose, ki pōtot ni Matatias. ²⁵ Si Matatias, ki pōtot ni Amos. As si Amos, ki pōtot ni Nahom. As si Nahom, ki pōtot ni Esli. As si Esli, ki pōtot ni Nage. ²⁶ Si Nage, ki pōtot ni Maat. As si Maat, ki pōtot ni Matatias. As si Matatias, ki pōtot ni Semei. As si Semei, ki pōtot ni Jose. As si Jose, ki pōtot ni Joda. ²⁷ Si Joda, ki pōtot ni Joana. As si Joana, ki pōtot ni Resa. As si Resa, ki pōtot ni Serobbabel.^q As si Serobbabel, ki pōtot ni Sealtiel. As si Sealtiel, ki pōtot ni Neri. As

^o 3:19 No nyaya a Herodes, ki si Āri Herodes Antipas. Sigon do keeddeng dan taga Roma, ki inbidang daw toray naw a akma lang asa gobirnador. ^p 3:20 Mk. 6:16-29 ^q 3:27 1 Kron. 3:17-19; Esra 3:2; Hag. 1:1

si Neri, ki pōtot ni Melki. ²⁸Si Melki, ki pōtot ni Adi. As si Adi, ki pōtot ni Kosam. As si Kosam, ki pōtot ni Elmodam. As si Elmodam, ki pōtot ni Er. ²⁹Si Er, ki pōtot ni Joswe. As si Joswe, ki pōtot ni Elieser. As si Elieser, ki pōtot ni Joram. As si Joram, ki pōtot ni Matat. As si Matat, ki pōtot ni Lebi. ³⁰Si Lebi, ki pōtot ni Simeon. As si Simeon, ki pōtot ni Jodas. As si Jodas, ki pōtot ni Jose. As si Jose, ki pōtot ni Jonan. As si Jonan, ki pōtot ni Eliakim. ³¹Si Eliakim, ki pōtot ni Melea. As si Melea, ki pōtot ni Mena. As si Mena, ki pōtot ni Matata. As si Matata, ki pōtot ni Natan. As si Natan, ki pōtot ni Dabid. ³²Si Dabid, ki pōtot ni Jesse. As si Jesse, ki pōtot ni Obed. As si Obed, ki pōtot ni Boas.^r As si Boas, ki pōtot ni Salmon. As si Salmon, ki pōtot ni Naason. ³³Si Naason, ki pōtot ni Aminadab. As si Aminadab, ki pōtot ni Aram. As si Aram, ki pōtot ni Arni. As si Arni, ki pōtot ni Esron. As si Esron, ki pōtot ni Pares. As si Pares, ki pōtot ni Joda.^s ³⁴Si Joda, ki pōtot ni Jakob. As si Jakob, ki pōtot ni Isaak. As si Isaak, ki pōtot ni Abraham. As si Abraham, ki pōtot ni Tare. As si Tare, ki pōtot ni Nakor.^t ³⁵Si Nakor, pōtot ni Serog. As si Serog, ki pōtot ni Ragaw. As si Ragaw, ki pōtot ni Peleg. As si Peleg, ki pōtot ni Heber. As si Heber, ki pōtot ni Selah.^u ³⁶Si Selah, ki pōtot ni Kainan. As si Kainan, ki pōtot ni Arpasad. As si Arpasad, ki pōtot ni Sem. As si Sem, ki pōtot ni Noyi. As si Noyi, ki pōtot ni Lamek.^v ³⁷Si Lamek, ki pōtot ni Matosalem.^w As si Matosalem, ki pōtot ni Enok. As si Enok, ki pōtot ni Jared. As si Jared, ki pōtot ni Mahalaleel. As si Mahalaleel, ki pōtot ni Kainan. ³⁸Si Kainan, ki pōtot ni Enos. As si Enos, ki pōtot ni Set. As si Set, ki pōtot ni Adam, as kan si Adam, ki anak no Dyos.^x

No Kasoot Ni Satanas Di Jesus (Mt. 4:1-11; Mk. 1:12-13)

4 ¹Do nakakaro danaw ni Jesus do Oksong a Jordan, ki nakneb do panakabalin no Ispirito Santo, as kan pinalongo no Ispirito do naychabongbongrwan a let-ang. ²Minyan daw si Jesus so apat a poho a karaw, kan sinosoot ni Satanas. Ki iyaw kayanaw ni Jesus daw, polos a dya komninan, as kan do panapanawdyanaw, naptengan.

³Binata dya ni Satanas a kāna, “An oyod a imo Anak no Dyos, mandaran mo paw nyaya bato a mayparin a tinapay.”

⁴Ki initbay ni Jesus dya a kāna, “Naitolas do Masantwan a Tolas a, ‘Tinapay aba lang manoroh so byay no tawotawo.’ ”^y

⁵Sinpangan na, pinalongo ni Satanas si Jesus do matohosaw a yanan, as nakaiparang na dya so tabo saw a pagpagaryan do lobongaya do pagripat

^r 3:32 Rot. 2-4   ^s 3:33 Gen. 38:29; 46:12; Nom. 26:20   ^t 3:34 Gen. 11:24-32

^u 3:35 Gen. 10:25; 11:16-19   ^v 3:36 Gen. 4:18-24   ^w 3:37 Gen. 5:18-22   ^x 3:38 Gen. 2:5:1-5   ^y 4:4 Deot. 8:3

lang. ⁶Binata na pa di Jesos a kāna, “Itoroh ko sanchi a tabo dyimo nyaya panakabalin a mangitoray kan tābo kinabaknang da, ta naitoroh sa tabo dyaken, kan maparin ko a itoroh do aran sino a chakey ko a panorohan. ⁷Dawa, an magdayaw ka dyaken, ayket, dyira mo na sa tabo.”

⁸Ki inatbay ni Jesos a kāna, “Naitolas do Masantwan a Tolas a, ‘Pagdayawan mo si Āpo a Dyos mo, kan iya lang pagsirbyan mo.’ ”^z

⁹Katayokan nawri, pinalongo ni Satanas kan pinaytēnek na si Jesos do katotohosanaw a yanan do Timplo do Jerosalem, as kabata na sya di Jesos a kāna, “An oyod a imo Anak no Dyos, gomtos ka pa dya, ¹⁰ta nawryaw batan Masantwan a Tolas: ‘Mandaran sanchi no Dyos anghilis na saw a omaywan dyimo.’ ¹¹Asa pa, ‘Siranchiw mangigpet dyimo tan dyi sa madonggyaran bato kokod mwaya.’ ”^a

¹²“Naon” tinbay ni Jesos a kāna, “ki binata na pa do Masantwan a Tolas a, ‘Sooten mwabaw Āpo a Dyos mo.’ ”^b

¹³Do nakapatawos danaw a tabo no maparinaw ni Satanas a isoōt di Jesos, kinarwan na pa a mandanchan myan maganay a gondaway na.

No Kaisiknan Ni Jesos So Tarabako Na Do Galilya

(Mt. 4:12-17; Mk. 1:14-15)

¹⁴Do dawri, naybidi si Jesos do probinsya a Galilya, kan myan dyaw panakabalin no Ispirito Santo, kan nagwaras danaw dāmag a maynamot dya do intīro a yanan do Galilya. ¹⁵Nangnanawo do sinagoga da saw no Jodyo, kan indaydāyaw da no tabo tawotawo saw.

No Kaskeh Da Si Jesos Do Nasaret

(Mt. 13:53-58; Mk. 6:1-6)

¹⁶Do dawri, nawara si Jesos do Nasaret do idyaw a nayrakorakohan na. Sigon do dadakay na do Arawaw a Kapaynaynahah, ki somindep si Jesos do sinagoga daw daw, as kan naytēnek a nangbāsa so Masantwan a Tolas. ¹⁷Inparawat da dyaw nahonaw a libro a intolas ni propīta Isayas. Binolay na, as kan nakachichwas na so naitolasaw a kāna,

¹⁸“Myan dyaken Ispirito no Dyos, ta pinidi na yaken a mangikasaba so Maganay a Dāmag dyirad mapopobri. Tinoboy na yaken a mangibahey so kapakakaro dan nabahod, kan kapakaboya dan bolsek, kan kapanoroh so kalibryan dyirad malidyatan,

¹⁹as kan kapangibahey ko so chimpo a kapangisalakan Āpo Dyos so tawotawo na.”^c

²⁰Do dawri, hinon Jesos pagbasāan naw, as nakapaybidi na syad mangay-aywanaw sya daw, as nakapaydisna na. Ki pinasyay dabaw mata dad Jesos no tabo myan saw do sinagogaw.

^z 4:8 Deot. 6:13; 10:20   ^a 4:11 Sal. 91:11-12   ^b 4:12 Deot. 6:16   ^c 4:18-19 Isa. 61:1-2

²¹ Binata na dyira a kāna, “Sichangori a araw, natongpal danaw nyaya a nadngey nyo do Masantwan a Tolas.”

²² Do nakatayoka naw a naychirin, dinaydāyaw dan tabo tawotawo, kan nasnasaaw sa do makadadaw saw a chinirichirin na. Ki alit na binatabata da a kon da, “Samna! Iyabawriw nyaw barwaw ni Jose?”

²³ Do dawri, binata ni Jesos dyira a kāna, “Sigorado ko a ibahey nyo dyaken nyaya panyinyirin a kon nyo, ‘Doktor, sigi, pyahen mo paw inawan mo!’ As chakey nyo pa batahen, ki ‘On, parinen mo pad bokod mwaya idi iyaw akmas nadngey namenaw a pinarin mo do Kapernaom.’ ²⁴ Ki ibahey ko dyinio oyod a abaw propīta no Dyos a mapadayawan do bokod na idi. ²⁵ Adngeyen nyo nyaya, ta oyod. Do chimpwaw ni Elyas do Israel, myan rakkoh a kapaychapteng do intīrwaw a tanatana do dyi naw a nakachimoyan do tatdo kan godwa a katawen, kan aro saw bālo do dawri. ²⁶ Ki aran komwan, tinoboy aban Āpo Dyos si Elyas do aro saw daw, basbāli a nawriw nanoboyan na syaw asaw lang a bālo do idi a Serepta do tana a Sidon.^d ²⁷ As aro saw nagliproso do Israel do chimpwaw ni propīta Eliseo, ki abaw napyan dyira, malaksid di Naaman a taga Sirya.”^e

²⁸ Ki do dawri, oltimo a kasoli dan tabo tawotawo do sinagoga do nakadngey daw so nawri a binatan Jesos. ²⁹ Nyeng sa naytēnek, as nakagoygoyod das Jesos a inihtot do dawri a idi, kan inyangay dad talapawaw no tokon a nakapatnekan syodad daw, ta chakey da asdayen daw.

³⁰ Ki tod a nyiknyinan a nayhawohawos si Jesos do payapayawan daw, as nakayam na.

No Kapaksyat Ni Jesos So Marahetaw A Ispirito (Mk. 1:21-28)

³¹ Sinpangan na, minosok si Jesos do Kapernaom a asa idi do Galilya. As do Arawaw a Kapaynaynahah, nangay do sinagoga daw a nangnanawo siras tawotawo saw daw. ³² Chinasdaaw da tabo do kapangnanawo naw maynamot ta malawag a myan toray na sigon do kapaychichirin naw.

³³ Ki do irahemaw no nawri a sinagoga, myan asa mahakay a linoganan marahet a ispirito, kan nangagay so malyak a kāna, ³⁴ “Ayya! Anghen mo yamen, mo Jesos a taga Nasaret? Yangay mori yamen a rarayawen? Taywaran dyi namen imo a chapapatak? Imo abawriw Masantwanaw a tinoboy no Dyos?”

³⁵ Ki pinaydabdab ni Jesos marahetaw a ispirito, as nakaibahey na sya dya a kāna, “Magolimek ka, kan komaro ka do dawri a tawo!” Sinpangan na, pinaydipodiporis no marahetaw a ispirito mahakayaw do salapen daw, as nakakaro na sya, kan pinaynyinan naba.

^d 4:26 Iyaw nya a Sidon, ki tana dan dyaw a Jodyo. 1 Ār. 17:9-24   ^e 4:27 2 Ār. 5:1-15

³⁶Chinasdaaw da tabo no tawotawowaw nawri a pinarin Jesos, kan binatabata da do katakatayisa dyira a kon da, “O! Āngō paro nyaya chirin? Myanayas toray kan panakabalin a magmandar siras marahet saya a ispirito, as kan komaro sa!”

³⁷Nagwaras do dawri a idi kan tabo do omdibonaw iyaw dāmagaya a maynamot di Jesos.

Pyahen Ni Jesos Aro A Tawotawo
(Mt. 8:14-17; Mk. 1:29-34)

³⁸Sinpangan na, komnaros Jesos do dawri a sinagoga, as nakangay nad bahay ni Simon Pedro. Ki myan do dawri iyaw mabakesaw a katogangan ni Simon a palalo so kapagbāra. Dawa, chindaw dad Jesos a sidongan na. ³⁹Do dawri, naytēnek si Jesos do katalinaw no mabakesaw, as nakaimandar na sya komaro kapagbāra naw, ki nyeng na binawan. Insigida naybangon, kan nakangay dana nangidasar so kanen da.

⁴⁰Do kasdep danaw no araw,^f inyangay da san tawotawowaw maychagaganyit saw a matatarek so ganyit di Jesos, kan pinalapaw naw tanoro naw do katakatayisa dyira, ki napyan sa a tabo. ⁴¹Do dawri, pinaksyat na paw marahet saw a ispirito a somindep dyirad aro saw a tawotawo, kan ingengeney dan marahet saw a ispirito do kakaro daw nya a kon da, “Imo, Anakaw no Dyos!”

Ki pinaydabdab san Jesos, kan palobosan na saba a maychirin, ta sigod darana chapatak a iya, ki si Kristo.

No Kapangasaba Ni Jesos Do Galilya
(Mk. 1:35-39)

⁴²Do kapaysesedang naranaw, komnaro si Jesos, kan nangay do kabwan naw no matawotawo a logar. Ki siraw tawotawo saw, ki nangay da a chinichwas, as kan do nakaboya daw sya, pinadas da a pagpegpeten tan nāw narana dyira.

⁴³Ki binata na dyira a kāna, “Machita ko a ikasabaw Maganayaya a Dāmag a maynamot do pagtorayanayan Āpo Dyos do kadwan pa saya a idiidi, ta nawriw nanoboyan dyaken no Dyos.”

⁴⁴Dawa, nangay si Jesos a nangasaba do sinagoga da saw do intiro a probinsya a Jodya.

---

^f **4:40** Sigon do linteg da, ki mabaywan sa a maykatkat so aran āngō do Arawaw a Kapaynaynahah. Ki do kasdep no araw do dawri a araw, nawri danaw pandan no Araw a Kapaynaynahah.

No Kapamidi Ni Jesos Siras Nanoma A Nanawhen Na
(Mt. 4:18-22; Mk. 1:16-20)

5 ¹Do naypisaw a kayan ni Jesos a naytēnek do payisaw no Minanga a Genesaret^g a mangnanawo, naysinpapadoydoy saw tawotawowaw a maypasngen dya, ta chakey daw mangadngey so chirin no Dyos. ²Do dawri, naboya ni Jesos dadwaw a abang a naigwarni dana, as nakagchin dana saw magkalkalapaw a nangay a naylablab so sigay da. ³Sinakayan ni Jesos asaw a abang a dyira ni Simon, kan inyahes na dya a paydawden nas dēkey. Sinpangan na, naydisnas Jesos do abangaw, as nakainanawo na siras tawotawo saw daw.

⁴Do nakatayoka naw a nangnanawo, binata nad Simon a kāna, “Paydawden mo paw abangaya, kan ipakat nyo sigay nyo saya tan makakalap kamo.”

⁵Ki initbay ni Simon dya a kāna, “Āpo, naychararakan naw a nakapakat sigay namenaya, ki polos! Ki maynamot ta ibahey mo, ayket, ipakat namen a mirwaw sigay saya.”

⁶Do nakaipakat daranaw so sigay da saw, nakalikmot sa so pangen dan among, kan kāpipingit danan sigay daw saw do kāron nahap da. ⁷Dawa, sininyasan da saw rarayay da saw do matarekaw a abang a mangay a machisidong. Ki nangay sa, kan inapno daw dadwa saw a abang da, kan makalo dana sa dadwa a omned.

⁸Do nakaboyaw ni Simon Pedro so naparinaw, naydogod do salapenaw ni Jesos, as nakabata na sya a kāna, “Āpo, pachibawan mo yaken, ta asa kwa aros gatos!”

⁹Nabatan Pedro nawri maynamot ta ultimo a nasnasdaawan sa kan siraw tabo rarayay naw do kārwaw no nahap da among. ¹⁰Aran siraw rarayayaw ni Simon a sa Santiago kan Juan a pōtot ni Sebedeo, ki nasdaaw pa sa. Sinpangan na, binatan Jesos di Simon, “Mamo kabam Simon, ta mangrogi sichangori, tawo danaw kalāpen mo.”

¹¹Ki do nakapakaraya daranaw so abang da saw, kinarwan da tabo, as nakawnot dad Jesos.

Pyahen Ni Jesos Asa A Nagliproso
(Mt. 8:1-4; Mk. 1:40-45)

¹²Do naypisa do kayanaw ni Jesos do asaw a idi, myan omnasngen dya a asa mahakay a nahapot dana so liproso. Ki do nakaboya naw si Jesos, naydogod a naysasakeb a nachikakaāsi dya a kāna, “Āpo, an chakey mo a mapyan ako, masigorādo ko a maparin mo.”

¹³Ki tinodah ni Jesos tatchay naw a sinalid, as nakabata na sya dya a kāna, “Naon, chakey ko. Mapyan ka na!” Ki nanyeng a nabo ganyit naw a liproso.

---

^g 5:1 Mana “Minanga a Galilya” mana “Minanga a Tiberyas.”

¹⁴ Sinpangan na, inmandar ni Jesos dya a kāna, “Ibahebahey mwabaw ny a naparin dyimo do aran sino ah, basbāli a nyeng ka mangay a mapaboyad padyaw tan sakangwan maboya na a napyan ka na. As katayoka no nawri, mangidāton ka a para do nakapakadalos mo a akmas inbilinaw ni Moyses do kaychowa pa a pangipaneknek mo do tawotawo a napyan ka na.”^h

¹⁵ Ki naypaypangay a nagwaras iyaw dāmag a maynamot di Jesos. Dawa, nayparo saw nangay a nangadngey kan tan mapyan sa do ganyit da saw.

¹⁶ Ki maynamot di Jesos, ki nasanyib a nachibawa a nangay do kabwan naw no matawotawo a logar a maydasal.

Pyahen Ni Jesos Asaw A Paralitiko

(Mt. 9:1-8; Mk. 2:1-12)

¹⁷ Do asaw a karaw do kayan ni Jesos a nangnanawo, myan saw Parisyo kan siraw mangnanawo so linteg a maydisna do dawri. Yapo sa do kāda idi do probinsya saw a Galilya kan Jodya as kan yapo pa do Jerosalem. Myan di Jesos panakabalin a mangpapya siras maganyitaw. ¹⁸ Do dawri, myan saw nawara a nangisiw do dohod so asa paralitiko, kan pinadas da isdepa iyangay do salapenaw ni Jesos. ¹⁹ Ki maynamot do kāron tawotawo, naisdep dabat bahayaw. Nyaw nanghapan na a inkayat dad atep, as nakapaykabkab das tinontoran das paralitikwaw a sidodohod, kan pinadna dad salapenaw ni Jesos do hobok daw no aro saw a tawotawo.

²⁰ Do nakaboyaw ni Jesos so kapanganohed daw dya, binata na do mahakayaw a kāna, “Imom anak ko, napakawan ka na do gatogatos mo.”

²¹ Ki maynamot do dawri a binata na, dinabadabay dan mangnanawo saw so linteg kan siraw Parisywaw. Binatabata da a kon da, “Sino nyaya a tawo a tod na dyābat si Āpo Dyos? Sino makapakawan so tawotawo do gatogatos da, an dya si Āpo Dyos a moybōh?”

²² Ki maynamot ta chapatak ni Jesos paysin–iiyahesan daw, initbay na dyira a kāna, “Āngko ta komwan kapangtokto nyo? ²³ Āngko maydaydamnay a batahen ko: ‘Napakawan ka na do gatos mo,’ mana ibahey kwa, ‘Maytēnek ka, as kayam mo na?’ ²⁴ Ki tan chapatak nyo a yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki myan toray ko do tanaya a mangpakawan so naygaygatos, paytēneken ko paralitikwaya.” Sinpangan na, binata nad paralitikwaw a kāna, “Do bilin ko, maytēnek ka, as kakatkat mos nakaychehan mwaya, as kasabat mo na.”

²⁵ Ki do dawri, nanyeng a naytēnek do salapen daw no tabo a tawotawo, as nakahap nas nakaychehan naw, as nakasabat narana a mangidaydayaw so Dyos.

^h 5:14 Leb. 14:1-32

²⁶Maynamot do dyaya naparin, taywaraw nakasdaaw da a tabo, kan taywaraw nakasryam da tabo a nagdaydayaw do Dyos a kon da, “Ay samna! Oltimwaya makaskasdaaw naboya taya sichangori a araw!”

No Katawag Ni Jesus Si Lebi
(Mt. 9:9-13; Mk. 2:13-17)

²⁷Katayokan nyaya, minohtot si Jesus, ki naboya naw asaw a magsingsingir so bwis a mayngaran so Lebi kan myan a maydisna do opisina naw a pagsingsingiran na. Binata ni Jesus dya a kāna, “Ka pa dya! Pachisyayan mwaba yaken.”

²⁸Nanyeng a naychakatkat si Lebi, kan kinarwan na sa tabo myanaw daw, as nakawnot na sya.

²⁹Sinpangan na, rinara ni Lebi sa Jesus do bahay na kan namarin so rakoh a pasken a pamadayaw nas Jesus. Do dawri, aro saw rarayay naw a magsingsingir so bwis kan myan pa saw kadwan a nachihanghang dyira.

³⁰Ki iyaw nawri a naparin, dinabadabay dan Parisyowaw kan rarayay da saw a siraw mangnanawowaw so linteg, as binata da dyirad nanawhenaw ni Jesus a kon da, “Āng ta machakan kan machinom kamo dyirad magsingsingir saya so bwis kan dyirad naibidang saya a aros gatos?”ⁱ

³¹Ki tominbay si Jesus dyira a kāna, “Sirabaw masalon-at makachitas mangagas, an dya siraw maganyit. ³²On, nangay akwaba mangrara so tawotawo saw a malinteg, an dya siraw myan so gatos tan magbabāwi sa.”

No Kapanahahes Maynamot Do Kapagayonar
(Mt. 9:14-17; Mk. 2:18-22)

³³Ki myan saw tawo a nakabata syad Jesus a kon da, “Āng ta pirmi a magayonar kan maydaydasal saw nanawhenaw ni Juan kan siraw no nanawhen daw no Parisyo saw, ki siraw nanawhen mwaya, ki koman saya kan minom sa a dya magayonar?”

³⁴Ki tinbay san Jesus do pangarig a kāna, “Namna! Maparinawri a dyi sa koman tawo a naawis dana do kasaran, naten dana an myan paw nobiyowaw do yanan daw? Syimpri, maparin aba an dyi sa koman! ³⁵Ki ito araw a maikaro dyiraw nobiyowaw, kan do dawri sanchi a araw, nawri dananchiw kapagayonar da.”

³⁶Sinpangan na, binatan Jesus nyaya pangarig dyira, “Abaw mamirit so bayo a laylay a patakopen do adan a laylay. Ta an komwan, mararayaw

ⁱ **5:30** Siraw nya tawo a naibidang a aros gatos, ki siraw dya nakatongpal so tabo linteg no Jodyo. Naibidang dana sa a akmay siraw Dya-Jodyo a dya makapatak so Dyos. Maynamot ta chināsi san Jesus, binata dan Parisyowaw a si Jesus, ki asa maygaygatos a tawo, ta sit dayan aros gatos. Lk. 7:34; 15:2; Jn. 9:25

bayowaw a laylay, kan iyaw bayowaw a takop, ki kombini aba a pagtakop do adanaw.³⁷ Masaw, maparin aba pangayen mawnged a palek do adan a sopot a lalat. Ta an komwan, pabtaken naw sopotaw no mawngedaw a palek, as madonchiw palekaw, as kan mararayaw anchiw sopotaw.³⁸ On, machita mapangay mawnged a palek do bayo a sopot a lalat ah!³⁹ Asa pa, abaw makey a minom so mawngedaw a palek an naywaman naranaw natwanaw, ta batahen na a ‘On, ata, maim-īmas ngamin natwanaw.’”

No Kapanahes Maynamot Do Araw A Kapaynaynahah

(Mt. 12:1-8; Mk. 2:23-28)

6 ¹Do asaw a Araw a Kapaynaynahah, nayam sa Jesos kan siraw nanawhen naw do asaw a bengkag a namohan so trigo. Do dawri, nanghokhot saw nanawhen naw so dāwa, as nakapangodit das kinan da.

²Ki nasipotan da san kadwan saw a Parisyo, as kan inyahes da dyira a kon da, “Ango ta parinen nyo mabaywanaya a kaparin do Araw a Kapaynaynahah?^j Mapsekawriw nawri?”

³Ki inatbay san Jesos a kāna, “Namna! Ari nyo pawryad nabāsaw no pinarinaw ni Dabid do nakapteng daw kan siraw kinayrayay naw?

⁴Taywaran dya somindep si Dabid do pagdaydayāwan daw so Dyos, as nakapanghap nas kinan na tinapay a naidāton do Dyos?^k Sigon do linteg ta, sirabawri lang papadyaw maparin a koman so nawri a tinapay? Ki alit na kinan na, as kan nanoroh pad rrayay na saw.”

⁵Do dawri, pinarapa pan Jesos a inbahey, “Yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki yaken myan so toray a mangeddeng so maparin do Araw a Kapaynaynahah.”

No Mahakay A Singkol

(Mt. 12:9-14; Mk. 3:1-6)

⁶Do asa paw a Araw a Kapaynaynahah, somindep si Jesos do sinagoga daw a nangnanawo. Ki do dawri, myan daw asa mahakay a singkol so kawanan a tatchay. ⁷Myan pa daw kadwan saw a mangnanawo so linteg kan kadwan saw a Parisyo a omsisiim di Jesos an pyahen na do Arawaw no Kapaynaynahah tan myan paynamotan da a mapagatos sya.

⁸Ki chapatak danan Jesos myanaw do aktokto da, kan binata na do nagsingkolaw a kāna, “Maytēnek ka pa dya do kasalasalapanaya.” Sinpangan na, naytēnek tawowaw, as nakangay nad salapen daw.

⁹Sinpangan na, inyahes ni Jesos dyirad tawotawo saw daw a kāna, “Yahes ko pa dyinyo an āngō chakey no linteg a parinen an marapit Araw

^j 6:2 Sigon do naitolasaw do Eks. 34:21, ki mabaywan tawo a magarado mana magranyi do Arawaw a Kapaynaynahah. Ki sigon do kapakaāwat dan Jodyo saw, an manghot sa so aran asa lang a botoh, ki bāli nakagatos dana sa do dawri a linteg, ta akma kono kitian kapagranyiw nawri. ^k 6:4 1 Sam. 21:1-6

a Kapaynaynahah: kasidong mana kapangranggas, kapangisalakan mana kapangrarayaw?"

¹⁰ Do dawri, pinakasisirem sa tabo ni Jesos, as nakabata na syad singkolaw, "Lonaten mo tatchay mwaya." Do dawryaw a inbahey ni Jesos, pinarin singkolaw kan nyeng a napyan.

¹¹ Maynamot do dyaya pinarin Jesos, taywaraw nakapakasoli dan Parisyowaw kan no mangnanawo saw so linteg. Dawa, nagtotolagan da an āngō parinen dad Jesos.

No Kapamidi Ni Jesos Siras Nanawhen Na

(Mt. 10:1-4; Mk. 3:13-19)

¹² Ki do dawri, somnonget si Jesos do asaw a tokon, kan naychararakan daw a naydasal di Āpo Dyos.

¹³ Do kamabekas naranaw, tinawagan na saw nanawhen naw, as nakapamidi nas asa poho kan dadwa dyira, as kan pinangaranan na sas apostolis.^l ¹⁴ As no napidi na, ki sa Simon a pinangaranan na so Pedro, si Andres a kakteh ni Pedro, si Santiago kan Juan, si Pilipi kan Bartolome,¹⁵ si Matchew kan Tomas, si Santiago a pōtot ni Alpeo, si Simon a napangaranan so Patriota,^m ¹⁶ si Jodas a pōtot ni Santiago, as kan si Jodas Iskariote a iyanchiw manglilipotaw.

No Kapangnanawo Kan Kapangpapya Ni Jesos

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Sinpangan na, minosok sa Jesos kan siraw napidi naw a nanawhen na, as kan nagsardeng sa do nagdapanaw daw. Myan daw aro saw a manganoched a mononot di Jesos kontodo reprep saw a tawotawo a yapo do intīro a Jodya kan do Jerosalem, as kan yapod syodad saw do Tiro kan do Sidon a siraw masngenaw do kanayan.

¹⁸ Siraw nawri a tawotawo, ki nangay sa daw tan mangadngey sa kan tan mapapya sa do ganyit da saw. Myan pa saw nachangay a pinalidyat no marahet a ispirito, kan pinaksyat ni Jesos marahet saw a ispirito dyira. ¹⁹ Sira tabo, ki pinadas da a tod a saliden si Jesos maynamot ta myan panakabalin a yapo dya a mangpapya sira tabo.

No Kagāsat No Tawotawo

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Sinpangan na, chiniban san Jesos nanawhen naw, as nakabata na sya dyira,

"Magasat kamo, inyo a mapobri, ta nairamraman kamo na do pagtorayan Āpo Dyos.

^l 6:13 No chakey na batahen apostol, ki "natoboy." ^m 6:15 No chakey na batahen patriota, ki iyaw mangisakitaw so nasyon na.

- ²¹ Magasat kamo, inyo a mapteng sichangori, ta mapnek kamonchi.
 Magasat kamo, inyo a tomanyitanyis sichangori, ta mamimyeng kamonchi.
- ²² Magasat kamo an ipsok daynyo no tawotawo kan dyi daynyo a padpadayawan kan asnesnekan daynyo, as batahen da a marahet kamo a maynamot dyaken a Tawo a Yapod Hanyit!
- ²³ Chasoyot nyo kan ihokso nyo ragsak nyo anchan maparin saw nyaya, ta myan anchiw rakkoh a gon-gona nyo do hanyit. Ta komwan pinarin dan simna aāmang da saw dyirad propīta saw.
- ²⁴ Ki kapakāsi nyo pa, inyo a babaknang sichangori, ta rinawat nyo naw gon-gona nyo.
- ²⁵ Kapakāsi nyo pa a magbokbokatot sichangori, ta paypiypisipis nyonchiw kapteng nyo!
 Kapakāsi nyo pa a mamyeng sichangori, ta magdongdong-aw kan tomanyitanyis kamonchi.
- ²⁶ Kapakāsi nyo pa a naitan-ok do salapen tawotawo, ta akma kamo siras mababayataw saw a propīta a dinaydāyaw dan simna aāmang nyo saw.”

No Kapamahes So Adaw Dyirad Kabosor
(Mt. 5:38-48; 7:12a)

²⁷ Sinpangan na, tinongtong ni Jesos naychirin dyira, kan binata na dyira a kāna, “Nyaw ibahey ko dyinyo a mangadngey: Chadaw nyo saw kabosor nyo, kan pamarinan nyo sas maganay mangipsok saw dyinyo.

²⁸ Siraw tawo saw a mangabay dyinyo, ki bindisyonan nyo sa. Masaw dyirad mangidadanes saw dyinyo, ki paydasal nyo sa. ²⁹ An myan mamitpit so bīt no pisnyi mo, ki nonolay mo a pabahsan nad bīt. An myan manghap so kekeh mo, nonolay mo a pachahap na paw laylay mo.

³⁰ As aran sino a mangdaw dyimo, ki torohan mo. Masaw a an myan manghap so dyira mo, ki ipapabidi mo paba. ³¹ Iyaw chakey nyowaw do inawan nyo, ki nawriw parinen nyo do kapayngay nyo a tawo.

³² “Ta an sira lang madaw dyinyo chadaw nyo, aryoriw gon-gona nyo? Ta aran siraw maygaygatos saw a tawotawo, ki komwan parinen da. ³³ Masaw a an sira lang mamarinaw dyinyo so maganay pamarinan nyos maganay, machalit kamo na dyirad tawotawo saw a maygaygatos. Aryoriw gon-gona nyo? ³⁴ As an pidyen nyo sa paōtangan lang hahawen nyowaw a makabayad dyinyo, aryoriw gon-gona nyo? Ta aran siraw tawotawo saw a naygaygatos, ki pabohodan da saw chapatak daw a makapabidi dyira so tabo. ³⁵ Ki dyi pakono a komwan parinen nyo, basbāli a chadaw nyo saw kabosor nyowaw kan pamarinan nyo sas maganay. Mapabohod kamo kan chabakel nyo aba an dyi darana pabidyen. An komwan parinen nyo, rakkoh anchiw gon-gona nyo, as kan anak naynvo no Katotohosan a Dyos. Ta no Dyos, myan kāsi na

dyirad dyaw a magyaman kan siraw marahet saw so dadakay. ³⁶Masisita a māsisyen kamo a akmas kāsisyenaw no Dyos a Āmang nyo.”

No Kapangokom So Kapayngay Nyo A Tawo
(Mt. 7:1-5; Mk. 4:24)

³⁷“Okomen nyo abaw kapayngay nyo a tawo tan dyi naynyo a okomen no Dyos. Masaw a ikeddeng nyo aba a madosaw kapayngay nyo a tawo tan dyi naynyo a kedngan no Dyos, basbāli a mamakawan kamo tan pakawanen nanchinyo no Dyos. ³⁸Sisasagāna kamo pakono a manoroh tan torohan anchinyo no Dyos. Ta masinyat abaw no kapangrokod no kapanoroh no Dyos, basbāli a sedsedan kan apnopnohen na a mandad kasawasaway na. Ta no rokod a osaren nyo do byay nyo, ki nawrinchiw pangrokod no Dyos dyinyo.”

³⁹Myan paw pangarig a inchirin ni Jesos dyira a kāna, “Maparinori a kadayen bolsek kapariho na a bolsek? An parinen daw komwan, syirto a masek sanchi a dadwa do abot. ⁴⁰Aryoriw machinanawo a masirsirib kan mangnanawowaw sya? Syimpri aba! Ki anchan maitorpos na tabo korso na, nawrinchiw kapachipariho narana do maistro naw.”ⁿ

⁴¹“Āngo ta dilawen mo akmay dedeng a podin do mata no kakteh mo an myan dyi mo a madlaw a akmay toroso a podin mo? ⁴²On, maypāngō kaibahey mo syad kakteh mwaw a, ‘Oy, kakteh, palobosan mo pa yaken, ta pakarohen ko podin mwaya,’ an dyi mo pa maboyaw akmay toroso a podin no mismo a mata mo? Maysinsisingpet kaya! Pakarohen mo pa manma iyaw akmayay toroso a podin mata mo tan masedang kapakaboya mo, as kapakaro mos podinaw no kakteh mwaw.”

No Pangarig A Maynamot Do Kayo Kan Asi Na
(Mt. 7:16-20; 12:33-35)

⁴³Binata pa ni Jesos a kāna, “Abaw magla a kayo a omsi so makwan. Masaw a abaw nahayo a kayo a omsi so maganay. ⁴⁴Ta sigon do asyaw no kayowaw, mailasin mo an āngo kakayo na. Ta abaw mahap mo a igos do hateng, kan magapit kabas obas do kwantong. ⁴⁵Komwan tawo a maganay so dadakay; nawriw pahtoten naw maganayaw, ta nawriw kinapyan na do aktokto na. Masaw a an marahet so dadakay; nawriw pahtoten naw marahetaw, ta nawriw kinapyan na do aktokto na. Ta an āngo mimyan no kapangtokto no asa tawo, nawriw maichirin na.”

Siraw Dadwa A Napatnek A Bahay
(Mt. 7:24-27)

⁴⁶“Āngo ta machiāpo kamo dyaken, ki parinen nyo abaw ibahey ko? ⁴⁷No aran sino a mangay dyaken kan mangadngey so chirin ko, as

ⁿ 6:40 Mt. 10:24; Jn. 13:16; 15:20

tongpalen na, ibahey ko dyinyo kapariho na. ⁴⁸ Maipariho do asaw a tawo a napatnek so bahay na a nangipinsan so parey na do pinasaw a bato. Ki do nakadalaposaw syan ayo, naparoparo aba, ta mahnyi so pondasyon. ⁴⁹ Ki no tawo a mangadngey so chirin ko, as dyi na tongpalen, maipariho do tawowaw a napatnek so bahay na a kinahapot naw kadin parey na. Dawa, do nakadalaposaw syan ayo, nyeng a nawarwara, kan makamwamomo nakalasa na.”

**Pyahen Jesos Adipenaw No Kapitan
(Mt. 8:5-13)**

7 ¹ Do nakatayokaw ni Jesos a nangnanawo so tabo nyaya a nanawo dyirad tawotawo saw, ki nangay do Kapernaom. ² Ki do dawri, myan asa a kapitan no soldado saw a yapod Roma a naganyit so adipen. Iyaw nya adipen no kapitanaw, ki taywaraw kadaw na sya, ki makey dana madiman do ganyit naw. ³ Do nakadngeyaw syan kapitanaw a myan dana si Jesos, tinoboy na saw kadwanaw dyirad panglakayen daw no Jodyo a mangay a mangdaw so kāsin Jesos tan yangay na pyahen adipen naw a maganyit.

⁴ Sinpangan na, nangay sad Jesos a nachikakaāsi dya a kon da, “Maikari iyaw nyaya a kapitan a mangdaw so sidong mo, ⁵ ta chadaw naw yaten a Jodyo, as kan iyaw nakatoneng a napatnek so sinagoga ta.”

⁶ Do dawri, nachirayay si Jesos dyira.

Ki do kasngen daranaw do bahayaw, tinoboy san kapitanaw sit na saw tan yangay da ipakatoneng di Jesos nya a kon da, “Āpo, aran dyi ka na kono a tomongtong a mangay, ta maikari kono abaw kapitanaw a mapasdep dyimo do bahay na. ⁷ Dawa, nangay kono aba mismo a nangdaw dyimo, ta maikari kono aba a maypasngen dyimo. Aran tod mo na kono a ibilin, ki mapyan adipen naw. ⁸ Ta itaha na kono do inawan na a aran iya, ki adngeyen naw bilbilin no matwathohos kan iya. Masaw dyirad soldado na saw a itorayan na a parinen da kono ibahey na. An mangmandar so asa a, ‘Mangay!’ ki mangay. Do matarekaw, bilinen na a, ‘May ka pa dya!’ ki tongpalen na. An ibilin na kono do adipen na a, ‘Parinen mo nya,’ parinen na. As dawa, nawriw itaha naya dyimo, mo Āpo.” Nawriw binata dan nangayaw di Jesos.

⁹ Do nakadngeyaw ni Jesos so nyaya, ki chinasaaw naw kapitanaw. Chiniban na saw tawotawo saw a minonot dya, as nakabata nas nya a kāna, “Ibahey ko dyinyo a ari ko pad nachichwasan dyinyo a Jodyo a kapotōtan Israel iyaw kapanganohed a akma syay so kayit.”

¹⁰ Do dawri, somnabat dana saw tinoboyaw no kapitanaw. Ki do nakawara daw do bahayaw, nasabatan darana napyan adipen naw.

No Kapagongar Ni Jesos So Anak No Bālwaw A Mabakes

¹¹ Nahay aba as nakangay ni Jesos do asaw a idi a mayngaran so Nain. Nachirayay pa sa dyaw nanawhen naw kontodo aro saw a tawotawo.

12 Ki do nakapakarapit daw do rowanganaw no nawri a idi, kosto da sa nabayat mangayaw a mangiponpon so bangkayaw no asaw a tawo a iya, ki moyboh a baro no bālwaw a mabakes. Myan paw aro a rarayay da a yapod idi daw daw.

13 Do dawri, do nakaboyaw ni Āpo Jesos so bālwaya, nadidiw naw kāsi dya, kan binata na dya a kāna, “Tomanyis kaba.”

14 Sinpangan na, naypasngen si Jesos do nadimanaw, as nakapalapaw nas tanoro naw do longon^o naw, ki nagsardeng saw maysabhayaw. Ki do dawri, binatan Jesos a kāna, “Barok, bilinen koymo a maybangon ka!”

15 Do nakabataw ni Jesos so nawri, nyeng a naybangon barwaw a nachisarsarita dyirad myan saw do omdibon naw. Sinpangan na, inpahap ni Jesos barwaw di ānang na.

16 Ki taywaraw nakamo dan tabo tawotawo saw, kan nyeng da indaydāyaw si Āpo Dyos a kon da, “Napaboyaya dyaten asa mabileg a propita!” Binata da pa, “Myan dana si Āpo Dyos a nangay a mangisalakan siras tawotawo na!”

17 Nagwaras nya dāmag a maynamot di Jesos do intīro a Jodya kan siraw myanaw do omdibonaw a tana.

Siraw Tinoboyaw Ni Juan A Mamonyag

(Mt. 11:2-19)

18 Do dawri, ki myan a nabahod si Juan a Mamonyag, as kan yangay dan nanawhen naw a inpadāmag dyaw maynamot do tabwaya a pinariparin ni Jesos. Do nakadngeyaw ni Juan so nawri, tinawagan na saw dadwaw a nanawhen na, 19 kan tinoboy na sa a mangay a mangyahes di Āpo Jesos so nyaya a kon da, “Imo danawriw hahawen namenaw a mangay anchi, mana mangnanaya kami pas matarek?”

20 Do nakapakarapit daw di Jesos no dadwa saw a tinoboy ni Juan, binata da dya a kon da, “Tinoboy naw yamen Juan Mamonyag tan yahes namen an imo danaw hahawen namenaw a mangay anchi, mana mangnanaya kami pas matarek?”

21 Ki do dawri a oras, do kawara daw no dadwa saya, madama si Jesos a mangpapya so aro a tawotawo a matatarek so kita no ganyit, kan winayawayaan na saw sindepaw no marahet saw a ispirito, kan pinakaboya naw aro saw a bolsek.

22 Do dawri, inatbay ni Jesos tinoboy saw ni Juan a kāna, “Maybidi kamo di Juan, as kaibahey nyo sya dya siras naboya kan nadngey nyo

^o 7:14 Iyaw longon daw no Jodyo saw kaychowa, ki tappi, kan nyaw payraran das bangkayaw a ikwan do aschip a pagtatanman da. No parinen da, ki tod da bedbeden bangkayaw, as kapapoktad da syad tappyaw. As dawa, masonong a naybangon mahakayaya, ta abas tohong a mangbalat sya.

saya: Makaboya dana saw bolsek, makayam dana saw piday, kan napyan saw nagliprosyaw. Makadngey dana saw toleng, nagongar saw nadiman, as maikasaba danaw Maganay a Dāmag dyirad mapopobri.²³ Magasat tawo a dya maycharwa so kapangtokto a maynamot dyaken!"

²⁴Do nakayam daranaw no tinoboyaw ni Juan, nyaw binata ni Jesos dyirad tawotawo saw a maynamot di Juan: "Do nakangay nyowaw di Juan do let-ang, āngō hahawen nyo a maboya? Asawri a tawo a tod a madyiwadyiway so kapangtokto a akmay bochid a pablobloten salawsaw? Syimpri engga!²⁵ Āngō saw yangay nyo a chiniban? Asawri a tawo a naylaylay so mapintas kan mangina? Engga, ta palasyo iyaw yanan dan maylaylayaw so malamoyot a mangina kan maybibay so maboslon.²⁶ Ibahey nyo pa: Ango yay nyo a chiniban? Nangay kamo āno a nanyideb so asa propita? Naon, masyirto nawri! Ki no ibahey ko dyinyo, ki masissisita pa a adayo kan asa a propita.²⁷ Ta si Juan chakeyaw a batahen myanaw a naitolas do Masantwan a Tolas a kānan Āpo Dyos,

'Panmahan konchi a tobuyen asaw a pachirawatan ko tan yay na paysonongen ayaman mo.'²⁸ Adngeyen nyo nya, ta oyod. Tabon nayanak a tawo, ki abaw akmas kasisita ni Juan. Ki aran komwan, siraw kabobodisanaw a naibidang dana do pagtorayan Āpo Dyos, ki masissisita sa kan iya."

²⁹ Do nakadngey daw no tabo tawotawo saw kontodo siraw magsingsingir saw so bwis so inbahebahey ni Juan, rinawat da a si Apo Dyos akin plano so nyaya do nakangay daw a nagpabonyag di Juan.³⁰ Ki siraw Parisyo saw kan siraw mangnanawowaw so linteg, ki rinawat dabaw nawri a pinanggep no Dyos dyira do dyi daw nangayan a nagpabonyag di Juan.

³¹ Do dawri, tinongtong ni Jesos naychirin a kāna, "Āngō paro pangiparihwan kos tawotawo sichangori? Āngō paro kaparpariho da?³² Akma saya siras adedekey saw a maychadisdisna do plasa a polos a dyi sa mapnek. Maysin-aagay sa a kon da, 'An magtokar kami so pīto, ki tomada kamo abaya! An magkanta kamyayas para minatay, ki tomanyis kamo abaya!'³³ Ta si Juan a Mamonyag, ki nangay a nagayonar kan mininom aba so palek. Ki aran akma syaw, binatabata nyo a, 'Linoganan marahet a ispirito!'³⁴ Ki yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki nangay ako a nachakan kan nachinom dyinyo. Ki batahen nyo a, 'Chiban nyo nya tawo, masarawayan kan maybobokaya. Sit dayan magsingsingirayas bwis kan siraw maibidang saya a aro so gatos!'³⁵ Ki aran komwan batabatahen nyo, ki kosto kan oyod sirib no Dyos, as kan maipaboyaw nyaya do kabibay no tabo a manganoched dya."

No Kapakawan No Mabakes A Aros Gatos

³⁶ Sinpangan na, myan daw asaw a Parisyo a mayngaran so Simon a nangrara sa Jesos a machakan do bahay na. Dawa, nangay si Jesos do

bahay na a nachihanghang dyira.³⁷ Ki do dawri a idi, myan asa mabakes a maidamdamag so karahet. Ki do nakadamagaw no mabakesaw a myan a machakan si Jesos do bahayaw no Parisyowaw, nangay kan nangyonot so bangbanglo a nakapno do praskita a alabastro.^q ³⁸ Do nakapakarapit naw do yananaw ni Jesos, naytēnek do dichodanaw ni Jesos a tomanyitanyis do tokaran naw. Sinpangan na, nayteteted hō naw do kokodaw ni Jesos, kan pinonas nas boboh naw, as nakadadek nas kokod naw, as nakapado nas bangbanglwaw do kokodaw ni Jesos.^r

³⁹ Ki do nakaboyaw no nangawisaya a Parisyo so naparinaya, binata nad aktokto na a, “Ayya! An oyod a propitaw nya tawo, chapatak na pakono katatawo no nya mabakes a napapot dya a iya, ki asa a naygaygatos a tawo.”

⁴⁰ Sinpangan na, inatbay ni Jesos myanaw do aktokto no Parisyowaw, as nakabata na sya dya a kāna, “Simon, adngeyen mo yaken, ta ariw ibahey ko dyimo.”

“On, mo Maistro,” initbay ni Simon, “ibahey mo dyaken.”

⁴¹ Sinpangan na, nagpangarig si Jesos dya so nya: “Myan saw dadwa a omnōtang so kwarta do pagot-ōtanganaw. Iyaw asaw omnōtang so dadima gasot a dinaryo.^s As iyaw asaw, ki dadima poho. ⁴² Ki maynamot ta pariho sa a dya makabayad, pinakawan na sa dadwa. Changori, sinonchi dyirad dadwa sayaw rakkoh so adaw do nakaōtangan dāya?”

⁴³ Tinbay ni Simon a kāna, “Iya ngataw arwarwaw so naōtang ah.”

“Oyod nawri a binata mo,” binata ni Jesos.

⁴⁴ Sinpangan na, inidit ni Jesos mabakesaw, as nakabata na syad Simon a kāna, “Imangmangen mo a maganay nyaya mabakes. Kaychid nakasdep kwaw do bahay mwaya, aba polos intoroh mo dyaken a ranom a ibanaw kos kokod kwaya a mahbek.^t Ki iyaw nya mabakes, ki nāw na a linablaban kokod kwaya so hō na, kan pinonasan nas boboh na. ⁴⁵ Dinadek mwaba yaken a akmas dadakay taw a kapangrispit. Ki iya, ki ari na pad insardeng nangdadadek so kokod kwaya a yapo pad nakasdep naya kaychi. ⁴⁶ Asa pa, tinorohan mwaba yaken so payamod ko. Ki iyaw nya mabakes, ki pinapapotan naw kokod ko so bangbanglo. ⁴⁷ As dawa, nyaw ibahey ko dyimo: Makaynamot do rakkoh a adaw na dyaken, nyaw pakaboyan a napakawan dana do kāron gatos na. As no dēkey so kapakawan, ki dēkey anchiw adaw na.”

---

^q 7:37 Iyaw alabastro, ki kitian bato kan akmay dyidyaw. Tiktikan kan osaren da pangidyidyawan so bangbanglo. ^r 7:38 Do chimpón Jesos, ki dān da no Jodyo saw maypasiri a maypoktad an koman sa. As dawa, masonong nakaigpet no mabakesaw so kokod ni Jesos. ^s 7:41 Tatdo a gasot a dinaryo, ki kosto a tangdan no asa a tawo do asa katawen. ^t 7:44 Nawriw dadakay dan Jodyo saw maylablab so kokod dan bisita da an isdep da sad bahay da. Asa pa, papotan da pakono so lanaw boboh dan bisita da tan rispitaren da sa a maganay.

⁴⁸ Sinpangan na, binata ni Jesos do mabakesaw a kāna, “Napakawan ka na do gatogatos mo.”

⁴⁹ Ki maynamot do dawri, siraw somalasalapaw a koman daw, naysin-aaraasaas sa a kon da, “Sino nya tawo a maparin a mangpakawan so naygaygatos?” ⁵⁰ Do dawri, binata ni Jesos do mabakesaw a kāna, “Maynamot do nakapanganohed mwaya, naisalakan ka. Ngay, mayam ka na, kan myan pakono dyimo kaydamnayan no kapangtokto.”

Siraw Mababakes A Nachirayay Di Jesos

8 ¹Nahay aba do dawri, as nakabidibidi ni Jesos do idiidi saw kan barbaryo saw a nangikasaba so Maganay a Dāmag a maynamot do pagtorayan no Dyos. Nachirayay sa dyaw asa poho saw kan dadwa a nanawhen na. ²Myan pa saw mababakes a nachirayay dyira a siraw pinaksyatanaw ni Jesos so marahet saw a ispirito kan siraw napyan saw so ganyit. No asa dyira, ki si Maria a mapangararan so Magdalena a iyaw no nangpaksyatanaw ni Jesos so papito a marahet a ispirito. ³Nachirayay pa sa Juana a baket ni Kosa a asa a opisyal ni Āri Herodes, kan si Sosana, as kan aro pa saw mababakes a siraw somnidosidong saw da Jesos a yapod bokod da a warawara kan kwarta.

No Pangarig A Maynamot Do Maymohamoha

(Mt. 13:1-9; Mk. 4:1-9)

⁴Do dawri, ki nachipanda sabaw tawotawo a maychawarawara a yapod matatarek saw a idiidi a naychipeh do yananaw ni Jesos. Ki do kāro daranaw no tawotawo, inbahey na dyiraw nya a pangarig:

⁵“Myanaw asa maymohamoha a nangay a nangiwaris so botoh. Do kayan naw a magwaris, myan saw napaychahesday na do rarahan naw, kan nalasalasagan, kan kinan san manomanok. ⁶Myan pa saw naychahesday do mabato saw a yanan. Do katobo daw, ki nahayo sa, ta abaw ranom no yanan daw. ⁷Siraw kadwanaw, ki naychahesday sa do katamtamkan a manolok. Ki do kapayparakoh daranaw a nachisagesagel do tametamek, ki nahonghongan sa. ⁸Ki myan saw naychahesday do maganayaw a tana. Tomnobo sa, kan minsi sas mayid.” Sinpangan na, pinarapa pa ni Jesos a inchirin nyaya a kāna, “Inyo a myan so tadyinya, kadngeyen nyo ah.”

No Chakey A Batahen Pangariganaya

(Mt. 13:10-17; Mk. 4:10-12)

⁹Do dawri, inyahes da no nanawhen saw ni Jesos an āngō iyaw chakey a batahen nya a pangarig na.

¹⁰Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Inyo nakaitorohan no kapakatoneng so palimedaya a maynamot do pagtorayan no Dyos. Ki siraw kadwan saw

a tawotawo, pangarig lang maibahey dyira. Tan komwan, aran chichibanda, ki maimangmang daba. As aran adngedngeyen da, ki makaāwat saba.^u

11 “Nyaw chakey na batahen no pangarigan kwaya: No botohaya a binata ko, ki iyaw chirin no Dyos. 12 Iyaw rarahanyaya a nakasdayan no botoh, ki mayarig do tawowaw a mangadngey so chirin no Dyos a yangay a pakarohen ni Sairo natobidan naw a chirin do aktokto na tan dyi dana makapanganohed kan maisalakan. 13 As no kabatwanaya a naychahesdayan botoh, ki nawriw pachiyengayan tawowaw a masoyot a mangrawat an madngey naw chirin no Dyos. Ki maynamot ta nakarahem abaw yamot na do aktokto na, manayon aba. Ta an myan pakasolisogan na, tomadyichokod do kapanganohed naw. 14 As no kanonolokanaya a naychahesdayan botoh, ki maipariho do tawowaw a mangadngey so chirin Āpo Dyos. Ki maynamot do kabakel kan kinabknang kan siraw pakaragsakanaw do lobongaya, nyaw nanghapan na a nawayakan naw no nadngey naw, kan matwan abas kapanganohed. 15 Ki iyaw maganayaw a tana a naychahesdayan no botoh, ki mayarig do tawowaw a maganay kan masingpet a mangadngey so chirin no Dyos kan polos a dyi na aryan. On, iyaw nyaya, ki may-asi so maganay, ta an-anōsan na tongpalen chakeyaw no Dyos.”

No Pangarig A Maynamot Do Soho (Mk. 4:21-25)

16 Sinpangan na, tinongtong ni Jesos naychirin dyira, kan binata na a kāna, “Abaw mapasdeb so soho, as katohong na syas sabak mana pasiroken na do ohbwaw no katri na. Engga, basbāli a pangayen na do nairantaw a pakadatokan na tan siraw somdepaw, ki maboya daw sedang naw. 17 On, abaw naitayo a dyinchi a mapahtot. Masaw a abaw palimed a dyinchi a malawag a mapatakan.

18 “Ipasnek nyo a adngeyen iyaw ibahebahey ko dyinyo sichangori. Ta no makaawat, ki arwaro maitoroh dya. Ki no dya makaawat, aran iyaw dēkeyaw a ipagarop na a myan dya, ki mapakaro panchi dya.”

Si Ānang Ni Jesos Kan Siraw Kakakteh Naw (Mt. 12:46-50; Mk. 3:31-35)

19 Sinpangan na, nangay di Jesos si ānang na kan siraw kakakteh na saw a mahahakay, ki masngenan daba do kāron tawo.

20 Myan nangibahey syad Jesos so nyaya a kāna, “Ari saw sa ānang mo kan ādi mo saw a maytēnek do gagan. Chakey daw imo a maboya.”

21 Ki initbay ni Jesos dyira a kāna, “No ānang kan kakakteh ko, ki siraw mangadngeyaw kan magtongpal do chirin no Dyos.”

^u 8:10 Isa. 6:9-10; 43:8; Jer. 5:21; Esek. 12:2; Jn. 12:40; Roma 11:8

No Kapangheteng No Salawsaw Kan Kapagtalna No Kelsang
(Mt. 8:23-27; Mk. 4:35-41)

22 Do asa karaw, naglogan sa Jesos kan nanawhen na saw do abang, as kan binata ni Jesos dyira a kāna, “Mamtang tad minangaya.” Do dawri, naypaydawod sa a nachibawa do dawri a yanan.

23 Do nakapakaydawod daranaw, nakaycheh si Jesos. Ki do dawri, naychihat a nagtribonada kan naypayit salawsaw, as kan makey a maarinebneb abang daw. Oyod a dilikādo danaw kayayan da.

24 As dawa, yay da yinokay si Jesos, as nakabata da sya dya, “Mo Āpo, Āpo, makey danaya maarinebneb abang taya! Ih, mahmes ta na!”

Do nakayokayaw ni Jesos, inmandar na do salawsawaw kan magbosbosyaw a kelsang, ki nanyeng a nangheteng kan nagtalna.

25 Sinpangan na, binatan Jesos dyirad nanawhen naw a kāna, “Dino napangangayan nyos kapanganohed nyo?”

Ki chinasdaaw da, kan sominryam sa do kāmo da, as kan dinomodom no katakatayisa dyira a kon da, “Sino nya tawo a tod naya mandaran aran salawsaw kan kelsang, ki manganohed sa dya?”

No Mahakay A Yapod Gerasa A Sindapan Marahet A Ispirito
(Mt. 8:28-34; Mk. 5:1-20)

26 Do dawri, tinongtong daw nagbila a nandad nakapakarapit dad tana daw no tawotawo a Gergeseno^v a iyaw tanaw a mangket do kabtangaw do Galilya. **27** Ki do nakapakaraya danaw ni Jesos, myan nangbayat sya a yapod dawri a idi a asa mahakay a linoganan no marahet saw a ispirito. Nahay dana a naybibiyay a silalābos, kan somnabasabat aba do bahay, an dya do aschischip a iyaw yayanawan a pagtatanman. **28** Do nakaboya naw si Jesos, nangney kan naysasakeb do salapenaw ni Jesos, as nakakalyak na nangibahey sya dya a kāna, “Mo Jesos a Anak no Katotohosan a Dyos, anghen mo yaken?” Chāsi mo yaken, kan dosāen mwaba yaken!^w **29** Nyaw binata na a maynamot ta minandaran ni Jesos marahetaw a ispirito a komaro do dawri a tawo. Ta do nakarahan, ki nasanyib a lalahren da no marahet saw a ispirito. Aran bahoden dan tawotawo kan kawaran da so kokod kan tanoro, ki alit na bitobitosen na. As an tayokaw no nawri, ki palongohen da do naychabongbongrwaw a let-ang.

30 Ki do nakapaypasngenaw di Jesos, inyahes ni Jesos dya a kāna, “Āngō ngaran mo?”

Ki binata na a kāna, “Arban kami.” Nyaw atbay na maynamot ta aro saw marahetaw a ispirito a lomnogan dya.

^v **8:26** Mana “Gadareno” mana “Geraseno.” Mt. 8:28; Mk. 5:1   ^w **8:28** Mt. 8:29; Mk. 1:24

³¹ Do dawri, nachikakaāsi saw marahet saw a ispirito di Jesos a dyi na sa tobuyen do abos pandan so karahem a aridos.^x

³² Ki maynamot ta myan daw asa matokpoh a arban a bago a maysaysabok do bakrangaw no nawri a tokon, nachikakaāsi sad Jesos a tobuyen na sa a somdep do bago saw. Dawa, pinalobosan san Jesos.

³³ Do dawri, minohtot sad mahakayaw, as nakangay da a somindep dyirad bagwaw. Sinpangan na, naychapayapayayo saw bagwaw a nandad nakatapwak dad pangpangaw a nachinmo do minangaw, kan nahmes sa tabo bago saw.

³⁴ Do nakaboya daw so nawri a naparin no mangonongaw siras nawri a bago, naychapayapayayo sa a nangay a nangibahebahey do tawotawo saw do idi da kan barbaryo saw. ³⁵ Sinpangan na, naychawarawara saw no tawotawowaw do yanan Jesos, ta yangay da chiban an āngō iyaw naparinaw. Ki do nakawara daw daw, naboya da a myan a maydisna do salapenaw ni Jesos iyaw mahakayaw a kinarwan dan marahet saw a ispirito. Iya, ki nakalaylay dana kan maganay danas pangtoktwan.

Do dawri, namo sa tabo. ³⁶ Ki siraw nakaboyaw so nawri a naparin do mahakayaw kan bago saw, nāw da inistorya dyirad tawotawo saw an maypāngō nakapyan mahakayaw a linoganan dan marahet saw a ispirito. ³⁷ Maynamot do palalwaw a nakamo dad Jesos no tabo tawotawo saw a Gergeseno, chindaw da a komaro dyira si Jesos. Dawa, naglogan si Jesos do abangaw tan maybidi.

³⁸ Ki do kasakay naw, naypasngen mahakayaw a kinarwan dan marahet saw a ispirito, as kan nachikakaāsi di Jesos a machangay dya. Ki pinasabat ni Jesos. ³⁹ Binata ni Jesos dya a kāna, “Somabat ka nad bahay nyo, kan ibahey mo maynamot do makasalidaya a pinarin no Dyos dyimo.” Do dawri, nayam mahakayaw, kan inbahebahey nad intīrwaw a idi iyaw kapakaskasdaawaw no pinarin ni Jesos dya.

No Anak Ni Jayro Kan Mabakesaw A Nangsalid So Laylayaw Ni Jesos (Mt. 9:18-26; Mk. 5:21-43)

⁴⁰ Do nakapaybidyaw ni Jesos do kabtangaw no minanga, nasoyot sa daw aro saw a tawotawo, ta ninanaya da.

⁴¹ Do dawri, myan nawara asa tawo a mayngaran so Jayro a asa āpohen do sinagoga daw do dawri a yanan. Nangay a naydogod do salapenaw ni Jesos a nachikakaāsi dya a mangay do bahay na ⁴² ta maganyit kan makey dana madiman moybohaw a pōtot na a mabakes a magtawen so asa poho kan dadwa.

Do dawri, nachangay si Jesos, ki masyasidin tawotawo a omdibon do ayaman ni Jesos. ⁴³ Ki myan do dawriw asaw a mabakes a minonot a nāw

^x 8:31 Pal. 9:1; 11:7; 20:1

na marodit do asa poho kan dadwa dana katawen, ki abaw nakaagas sya.

⁴⁴Do dawri, nangay mabakesaw do dyichodanaw ni Jesos, as nakasalid nas sayranaw no kekeh na, ki nanyeng a nagsardeng iyaw no kapayraraya naw.

⁴⁵Ki nyeng a nadlaw ni Jesos nawri a naparin, as nakaiyahes na sya a kāna, “Sino nangsalidaya dyaken?”

Katakatayisa dyira, ki binata da a siraba. Sinpangan na, binatan Simon Pedro a kāna, “Samna, Āpo, aro sayaw tawotawo a maysinpadoydoy do omdibon mwaya kan masyasidin saya dyimo!”

⁴⁶Ki initbay ni Jesos a kāna, “Naon, ki ariw nanalid dyaken, ta nadidiw kwa myan minohtot a panakabalin dyaken.”

⁴⁷Ki do nakaboyaw no mabakesaw a dyi dana makatayo, naychamirpirpir a nangay di Jesos, kan naydogod do salapen naw. Do dawri, chichiban dan aro saw a tawotawo do nakaibahey naw syad Jesos an āngō ta sinalid na as kan an maypāngō a nanyeng nakapya na.

⁴⁸Sinpangan na, binatan Jesos dya a kāna, “Balāsang ko, maynamot do nakapanganohed mwaya, ki napyan ka. Ngay, mayam ka na, kan myan pakono dyimo kaydamnayan no kapangtokto.”

⁴⁹Ki do kadama paw ni Jesos a maychiy chirin do mabakesaw, nawaraw mahakayaw a natoboy a yapo do bahay ni Jayro a nakabata sya di Jayro a kāna, “Nadiman danaw balāsang mwaw. Ringgoren mo paba si Maistro.”

⁵⁰Ki do nakadngeyaw ni Jesos so inbaheyaw no tinoboy daw, binata nad Jayro a kāna, “Mabakel kaba. Aryan mwabaw kapanganohed mwaya dyaken, kan mabyay anchiw anak mwaw.”

⁵¹Do nakapakarapit daw da Jesos do bahayaw, ki abaw pinasdep na matarek, malaksid da Pedro, Juan, kan Santiago, as kan siraw inyapwan naw no adekeyaw. ⁵²Ki do dawri, ki madama darana dong–awan adekeyaw no tabo saw a myan do irahem. Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Tanyisan nyo aba! Nadiman abaya, ta tod a nakaycheh.”

⁵³Ki chinamyeng das Jesos maynamot ta chapatak da a nadiman dana.

⁵⁴Ki inigpet ni Jesos tanorwaw no adekeyaw, as nakabata na sya dya a kāna, “Balāsang ko, maybangon ka ah!” ⁵⁵Ki do dawri, naybidi dyaw byay na, as kan nyeng a naybangon. Ki inbahey ni Jesos a pakanen da.

⁵⁶Oltimo a chinasdaaw dan inyapwan naw, ki binatan Jesos dyira a dyi da ibahebahey nya naparin do aran sino.

No Katoboy Ni Jesos Siras Dosi Saw A Nanawhen Na (Mt. 10:5-15; Mk. 6:7-13)

9 ¹Do asaw a karaw, tinawagan sa ni Jesos asaw a poho kan dadwa nanawhen na a maychipeh do yanan naw. Tinorohan na sas bīleg kan toray a mangpaksyat so tābo a kita no marahet a ispirito kan mangpapya so maganyit.

²Sinpangan na, tinoboy na sa a mangay a mangipakatoneng so maynamot do pagtorayan no Dyos kan mangpapya so maganyit. ³Inbilin na dyira a kāna, “Mangyononot kamo aba so aran āngō do ayaman nyo, akmas sarokod, bayon, kanen nyo, kwarta, mana pagsokatan nyo. ⁴An myan iyaw ngayan nyo a idi, as an sino mangrara dyinyo do bahay na, omyan kamo daw a mandad kakaro nyo do dawri a idi. ⁵Do aran dino a ngayan nyo a idi a dya mangrawat dyinyo, karwan nyo sa, as kan wakwaken nyo ahbek naw no nawri a idi do kokod nyo a pamaneknek nyo dyira a sira danaw makatoneng anchān madosa sa.”

⁶Do dawri, komnaro saw nanawhen naw a nangay do aro saw a idiidi a nangikasaba so Maganay a Dāmag. Do aran dino a nangayan da, ki pinapya da saw maganyit saw.

No Kariribok Ni Āri Herodes (Mt. 14:1-12; Mk. 6:14-29)

⁷Do nakadamagaw ni Āri Herodes^y a nagtoray do probinsya a Galilya so tabo pinariparin saw ni Jesos, ki nakamikamyaba, ta binata dan kadwan a tawo a minirwa nabyay si Juan a Mamonyag. ⁸Siraw kadwan saw, ki binata da a nagparang si Elyas. As siraw kadwanaw, ki binata da a iya, ki asa a nagongar a propīta do kaychowa.

⁹Ki inpapati ni Āri Herodes a kāna, “Óy! Inpapotoh kwa mismo si Juan, ki sino paro nawri a tawo a batabatahen da?” Somniknan do dawri, posposan na a maboya si Jesos.

Pakanen San Jesos Nasorok A Dadima Ribo A Tawo (Mt. 14:13-21; Mk. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

¹⁰Do nakapaybidi daranaw di Jesos no apostolis na saw, inbahey da dyaw tabo a pinariparin da. Sinpangan na, inhap san Jesos, kan naychaynana sa nangay a sililimē do idyaw a mayngaran so Betsayda.

¹¹Ki do nakatoneng dan tawotawo saw a komnaro dana sa Jesos, inonotan da sa. Do dawri, rinawat ni Jesos siraw tawotawo saw, as kan ninanawo na sa so maynamot do pagtorayan no Dyos. As siraw nangay saw a maganyit, ki pinapya na sa.

¹²Do kamakoyab naranaw, naypasngen sa dyaw asa poho saw kan dadwa a nanawhen na, as kan binata dad Jesos a kon da, “Payamen mo na saw tawotawowaya a mangay do masngen saya idiidi kan barbaryo a maychichwas so kanen da kan pagdagosan da, ta ari taya dya do ranswaya.”

¹³Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Inyo manoroh so kanen da ah!”

“Namna! Dadimaya katinapay kan dadwa among lang myanaya dyaten dya,” binata da. “Chakey mori a mangay kami a gomātang so ipakan dyira tabo?”

---

^y 9:7 Herodes Antipas. Mt. 14:1; Lk. 3:19

¹⁴ Myan ngataw dadima ribo bidang dan mahahakay saw.

Ki nyaw inbilin Jesos dyirad nanawhen na saw a kāna,
“Paychakarwahen nyo sa paydisnahen, kan taydidima poho kāda asa
yanan.”

¹⁵ Tinongpal da, kan pinaydisna da sa tabo tawotawo saw daw.

¹⁶ Sinpangan na, inhap ni Jesos dadimaw a tinapay kan dadwaw a
among, as nakatangay nad hanyit a nagyaman do Dyos. Sinpangan na,
inakchikchid naw tinapayaw, as nakaitoroh na sya dyirad nanawhen naw
tan idasar da dyirad tawotawo saw.

¹⁷ Ki komninan sa tabo kan nabsoy sa. Myan paw kinonokon dan
nanawhen naw a panda da, as kan nakapno pad asa poho kan dadwa a
kakalapay nabidin do nakchikchidaw.

No Kapaneknek Ni Pedro So Maynamot Di Jesos

(Mt. 16:13-19; Mk. 8:27-29)

¹⁸ Myan paw naypisa a myan si Jesos kan siraw nanawhen naw a sira
lang do asa yanan, as kan naydasal si Jesos. Ki inyahes ni Jesos dyira a
kāna, “Ibahey nyo pa dyaken an sino ako do kapangtokto dan tawotawo.”

¹⁹ Ki initbay dan nanawhen naw a kon da, “Na, binata daw no kadwan
a imo kono si Juan a Mamonyag a minirwa nabyay, kan myan paw
nakabata sya a imos Elyas. As siraw kadwan saw, ki batahen daw a asa
ka kono a propita ni Āpo Dyos do kaychowa a minirwa nabyay.”

²⁰ Inyahes ni Jesos dyira, “Ki inyo, sino ako do kapangtokto nyo?”

Ki initbay ni Pedro a kāna, “Namna! Taywaran dya imos Kristo.”^z

No Kaipakatoneng Ni Jesos So Maynamot Do Kadiman Kan Kapagongar

Na

(Mt. 16:20-28; Mk. 8:30–9:1)

²¹ Do dawri, mainget nakabilin ni Jesos siras nanawhen naw, as kan
inmandar na a dyi da ibahebahey nya do aran sino a tawotawo. ²² Binata
na dyira a kāna, “Machita a rahanen ko a Tawo a Yapod Hanyit iyaw
kalidyalidyat. Siranchiw panglakayen saw kan siraw matotohos saw a
papadi kan siraw no mangnanawowaw so linteg, ki ipsok danchi yaken,
as kan iparawat danchi yaken a madiman. Ki makarahan iyaw tatdo a
karaw, ki mirwa akonchi a mabyay.”

²³ Sinpangan na, tinongtong ni Jesos naychirin dyirad tabo tawotawo a
naychipeh daw a kāna, “No aran sino a makey a monot dyaken, ki machita
a penpenen naw chakey na, isabhay naw kros na do kararaw, as kawnot na
dyaken. ²⁴ Ta no sino a mangipateg so byay nad tanaya, alit na mabo na.
Ki no tawo a madiman a maynamot do kapanganohed na dyaken, myan

^z 9:20 “Kristo” mana “Mesias” a iyaw Mangisalakan so tawotawo a inkari no Dyos.

anchiw byay na abos pandan a itoroh anchi no Dyos dya. ²⁵Ta aryoriw magon-gona no tawo a madyira na tabo iyaw no myan do lobongaya an mabo mismo na pahad? Polos! ²⁶No mangyasnek dyaken kan iyaw chirin ko, ki pachisnek konchi anchan mawara ko. On, yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki pachisnek konchi anchan mawara ko a mangipaboya so dayag ko kan dayag ni Āmang ko kan siraw masantwan saw a anghilis.^a ²⁷Ki oyod nyaya ibahey ko dyinyo a siraw kadwan saya dyinyo dya sichangori, ki madiman sabanchi a mandad kaboya das pagtorayan ni Āpo Dyos.”

No Kapagbalbaliw No Inawan Ni Jesos

(Mt. 17:1-8; Mk. 9:2-8)

²⁸Nakapakarahanaw no wawaho a karaw a nakaibahey ni Jesos so nya saya, inhap na sa Pedro, Juan, kan Santiago, kan somnonget sa do asaw a tokon a maydasal. ²⁹Ki do kapaydasal naw, naychihat a nagbaliw kitian ropa naw, kan somnileng a makapoyat laylay naw so kaydak.

³⁰Sinpangan na, naychihat a myan saw dadwa a mahahakay a machisarsarita dya a sa Moyses kan Elyas, ³¹as kan machipariho sad Jesos a makapoyat so kita. Nawriw nagsasaritaan daw kadimanaw anchi ni Jesos a tongpalen nanchi do Jerosalem.

³²Ki sa Pedro kan siraw rrayay naw, naynepdep sad dawri. Sinpangan na, natarimbangon sa, kan naboya daw dayagaw ni Jesos kan siraw dadwaw a naybit dya. ³³Ki do kakaro daranaw no dadwaw, binatan Pedro di Jesos a kāna, “Maistro, ay, angwa kagāsat no kayan taya dya! Maganay ngata an mamarin kamis tatdwa bengbeng: asa dyimo, asad Moyses, kan asad Elyas.” Naychaychawan Pedro a napabataw nya, ta chapatak nabaw chirichirinen naw.

³⁴As do kadama naw a mangibahey syay, nyiknyinan a inabongan sa no demdem,^b as kan oltimo danaw kāmo dan nanawhen naw do kayan daw da Jesos a napongosan so demdemaw. ³⁵Sinpangan na, myan timek a yapod demdemaw a naychirin a kāna, “Iyaw nyaw Anak ko a pinidi ko. Adngeyen nyo ibahey na!”

³⁶Ki do nakatayoka danaw no timekaw a naychirin, si Jesos dana lang nabidin a naboya da. Ki iyaw nawri a naboya dan nanawhen naw, intayotayo da kan aba polos nangibahebahayan da sya do aran sino do dawri.

No Adekeyaw A Sindep No Marahet A Ispirito

(Mt. 17:14-18; Mk. 9:14-27)

³⁷Do somaronwaw a araw do dawri, do nakawsok daranaw do tokonaw, ki binayat dan aro a tawotawo si Jesos.

^a 9:26 Mt. 10:33   ^b 9:34 Iyaw demdemaya, ki ipaboya naw kayan no Dyos dyira a aran dyi da maboya. Eks. 13:21, 22; 16:10; 24:15-18; Isa. 19:1

³⁸ Ki myan asa mahakay a yapo dyira a nangngengey a kāna, “Mo Maistro, chāsim pa yamen, ta chibān paw baro kwaw a moyboh a pōtot ko! ³⁹ An kāda somro no marahetaya ispirito a lomnongan dya, ki maychihataw a mangngey a nawriw pachirayayanaya no kaksiksiw na a mandan homotahotab so dangoy. Oltimwaya lidyalidyatēn naw anak kwaya, kan polos a dyi na karwan. ⁴⁰ Nachikakaāsi akwaw dyirad nanawhen mwaya a pakṣyaten da, ki mapakaro dabaw a polos.”

⁴¹ “Ay samna! Inyo a kapotōtan a abos anohed kan madyido so pangtoktwan, anchān āngō kapanganohed nyo a aran nahay ako na minyan dyinyo, kan mango pas kahay kaan-ānos ko dyinyo?” Nawriw initbay ni Jesos dyira. Sinpangan na, binata nad inyapwanaw no adekeyaw a kāna, “Iyangay nyo pa dyaw adekeyaw.”

⁴² Ki do kasngen danaw no adekeyaw di Jesos, dinipodiporis no marahetaw a ispirito kan pinakṣiyw na. Ki minandaran ni Jesos marahetaw a ispirito a mohtot dya. Do dawri, pinapyan ni Jesos adekeyaw, as nakaipahap na syad āmang naw.

⁴³ Do dawri a naparin, chinasaaw dan tabo tawotawo saw naboya daw a panakabalin no Dyos.

No Maynamot Do Nakadiman Kan Nakapagongaraw Ni Jesos (Mt. 17:22-23; Mk. 9:30-32)

Ki do kadama da paw no tabo tawotawo a masmasdaawan a maynamot do tabo a pinariparin na, binatan Jesos dyirad nanawhen naw a kāna, ⁴⁴ “Adngeyen nyo a maganay, as kan kawayakan nyo abaw nya ibahey ko dyinyo, ta Yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki mahayak paba maiparawat dyirad tawotawo.”

⁴⁵ Ki do dawri, maawātan dabān nanawhen naw nyaya a inbahey na dyira, ta naitayo dyira tan dyi da maawātan, as kan chamo daw manahes dya an āngō chakey naw a batahen.

No Kasisitaan Do Pagtorayan No Dyos (Mt. 18:1-5; Mk. 9:33-37)

⁴⁶ Myan tominbod a kapagsosopyat dan nanawhen naw an sino dyiraw kasisitaan. ⁴⁷ Ki maynamot ta chapatak dana sigod ni Jesos myan do aktokto da, nanghap so asa adekey, as nakapatēnek na sya do katangked naw.

⁴⁸ Do dawri, binatan Jesos dyira a kāna, “No aran sino a mangrawat so mabodis so saad a akmas nyaya adekey a maynamot do kapanganohed naya dyaken, yaken rawaten na. As no aran sino a mangrawat dyaken, rawaten na iyaw nanoboyaw dyaken, ta iyaw kabobodisan so toray dyinyo, ki iyanchiw kasisitaan dyinyo.”

No Dya Machikontra, Ki Machirarayay (Mk. 9:38-40)

⁴⁹ Sinpangan na, inatbay ni Juan si Jesos a kāna, “Mo Āpo, naboya namenaw asaw a tawo a napakṣyat so marahet saw a ispirito a maynamot do kaosar nas ngaran mo, ki binaywan namenaw, ata, rarayay tabaya.”

⁵⁰Ki binatan Jesos di Juan a kāna, “Baywan nyo aba. No dya machikontra dyinyo, ki rarayay nyo nawri.”

No Dyi Da Karawat Si Jesos Do Samarya

⁵¹Do dawri, do kakalo danaw no kapaybidi ni Jesos do hanyit, tinarengteng naw somnonganget a mangay do Jerosalem. ⁵²Dawa, nanoboy so nanma dana do asaw a idi do probinsya a Samarya a mangisagāna so sibahan na. ⁵³Ki siraw tawotawo saw daw, ki chinakey daba somibah si Jesos do yanan daw, ta chapatak da a iya, ki asa Jodyo. Asa pa, chapatak da pa ngamin a mangay do Jerosalem.^c

⁵⁴Do nakaboya daw da Santiago kan Juan a nanawhen ni Jesos so nya pinarin dan tawotawo saw do Samarya, binata dad Jesos a kon da, “Āpo, chakey mori a tawagan namen apoyaw a yapod hanyit tan matemtem sa?”

⁵⁵Ki sinalap san Jesos, as nakapaydabdab na sira. ⁵⁶Katayokan nawri, komnaro sa, as nakangay dad matarekaw a idi.

Siraw Makey A Mayparin A Nanawhen Jesos (Mt. 8:19-22)

⁵⁷Do kadama daw a mayam do rarahan, myan asa tawo a naypasngen di Jesos, kan binata na dya a kāna, “Monot ako dyimo a aran dino a angayan mo.”

⁵⁸Inatbay ni Jesos a kāna, “Myan abab a pakaychehan bolaw, as masaw a myan binahayan dan manomanok, ki abaw pakaychehan kan paynahahan ko a Tawo a Yapod Hanyit.”

⁵⁹Sinpangan na, binatan ni Jesos do asa paw a mahakay a kāna, “Aran imo, monot ka dyaken.”

Ki tominbay mahakayaw a kāna, “Āpo, somabatak pa manma ah, ta yangay ko pa itabon si āmang ko.”

⁶⁰“Nolay mo na,” initbay ni Jesos dya, “ta siraw naibidang danaw a nadiman, sira dana makatoneng a mangitabon so minatay. As imo, yangay mo a ikasabaw Maganay a Dāmag a maynamot do pagtorayan no Dyos.”

⁶¹Do dawri, myan matarek a naychirin a kāna, “Yaken mo Āpo, monot ako dyimo, ki yangay ko pa ipakada do bahay ah.”

⁶²Ki binatan Jesos dya a kāna, “No somiknan a magarado, as pirmi a mididit, ki abaw sinpaspangan kapagarado na. Masaw siraw makey a monot dyaken, as kan pirmi sa a mididit, ayket, masirbi saba do pagtorayan no Dyos.”

---

^c 9:53 Rinawat daba si Jesos, ta chapatak da a mangay si Jesos do Jerosalem a machipista daw. Ta an siraw taga Samarya, ki bata da a dawri abaw oyod a pagdaydayāwan Dyos.

No Katoboy Ni Jesos Siras Papito A Poho Kan Dadwa A Tawo

10

¹Do nakatayokaw no nawri, namidis Jesos so papito a poho kan dadwa, as kan tinoboy na sa tinaydodwa a panmahanen na sa a mangay do kāda idi kan baryo a iyaw rinanta na saw a ngayan.

²Ki do sakbayaw a kayam da, binata na dyiraw nyaya pangarig a kāna: “Arwayaw ranyen, ki taytayisa lang magranyi. As dawa, akdawen nyo si Āpo a iyaw akin dyiraw so ranyen saya tan manoboy so arwaro pa a magranyi. ³Ngay, may kamo na, ta tobuyen koynyo a akma siras maywam saw a orbon no karniro do payayahatangan dan mararanggas saw a lobo. ⁴Mangyonot kamo abas pitaka nyo, bayon, kan risirba a tokap nyo, as kan maybabalay kamo aba a machisarsarita do rarahan. ⁵Aran āngō a bahay a asdepan nyo, nyaw manōma batahen nyo: ‘Myan pakono kaydamnayan kapangtokto dyinyo a omyan do dya bahay.’ ⁶Ki an rawaten da no myan saw do dawri a bahay iyaw pamindisyon mo dyira, ki mabindisyonan sanchi. Ki no tawo a dya omrawat sya, ki polos a dyinchya mabindisyonan. ⁷Ki an rawaten daynyo do dawri a bahay, omyan kamo daw, as kanen nyo kan inomen nyo myanaw a ipasalap da dyinyo, ta iyaw nawriw akmay tangdan nyo do maganayaw a pariparinan nyo dyira. Mayayadis kamwaba. ⁸An rawaten daynyo do aran āngō a idi a angayan nyo, ki kanen nyo maidasaraw dyinyo. ⁹Pyahen nyo saw maganyitaw, kan ibahey nyo dyiraw nyaya: ‘Masngen danaw kapagtoryay no Dyos dyinyo.’ ¹⁰Ki an dyi daynyo a rawaten do angayan nyo a idi, ki midibidi kamod kalkalsāda, as kabata nyo sya a kon nyo, ¹¹‘Aran siraw ahbek sayan idi nyowaya a domincket do kokod namen, ki wakwaken namen a pamaneknek dyinyo a inyo danaw makatoneng anchan madosa kamo. Ki kanakmen nyo nyaya a maypaypasngen dana dyinyo kapagtoryay no Dyos.’ ¹²Ibahey ko dyinyo a iyaw idyaw a dya mangrawat dyinyo, ki malidyalidyat anchiw dosa dan tawotawo a omyan daw kan siraw yapo do Sodoma^d anchan marapit nawri a araw a kapangdosa no Dyos.” Nawriw inbilin Jesos dyira.

Siraw Tawotawo Do Idi Saw A Dya Nagbabāwi
(Mt. 11:20-24; Jn. 13:20)

¹³Tinongtong ni Jesos naychirin dyira a kāna, “Kapakāsi nyo pa, inyo a taga Korasin kan taga Betsayda! Aro makaskasdaaw a pinariparin ko do idi nyo saya, ki alit na dyi kamo a nagbabāwi! Amnan do idiidi sawen a Tiro kan do Sidon^e namarinan ko siras nya milagro, ayket, ari dana

^d **10:12** Siraw tawotawo do Sodoma, ki akmay siraw pinakainawan dan tabo tawotawo a mamarin so marahet kan mangipsokaw so Dyos. Gen. 19:1-29; Isa. 1:9-10; 3:9; Jer. 23:14; Mt. 10:15; Pal. 11:8   ^e **10:13** Siraw nyaya a Tiro kan Sidon, ki idi sa do tana dan dya Jodyo.

sa nahay a naylaylay so kostal kan naydisnad ahbek a pangipaboya da so oyod a nakapagbabawi da. ¹⁴As dawa, anchan araw a kapangokom, ki malidyalidyat anchiw dosa nyo kan iyaw dosa da do ididi a Tiro kan Sidon. ¹⁵As inyo a tawotawo a yapod Kapernaom, bata nyori an maidayaw kamonchi do hanyit? Polos, basbali a maitapwak kamonchi do impyirno!”^f

¹⁶Binata pan Jesos dyirad nanawhen na saw a kana, “No mangadngey dyinyo, bali yaken inadngey na. Ki no dya mangrawat dyinyo, bali yaken dyi na rinawat. As iyaw dya mangrawat dyaken, bali iyaw nanoboyaw dyaken dyi na rinawat.”

No Kapaybidi Da No Papito A Poho Kan Dadwa

¹⁷Ki do nakapaybidi daranaw no papito saw a poho kan dadwa a tinoboy ni Jesos, ki ultimo soyot da, kan binatabata dad Jesos a kon da, “Apo, aran siraw marahet saw a ispirito, ki nanganohed saw dyamen a maynamot do nakaosar namen so ngaran mo!”

¹⁸Ki tominbay si Jesos dyira a kana, “On, naboya ko kasdayaw ni Satanas a akmay kasday no kimat a yapod hanyit. ¹⁹Dawa, adngeyen nyo! Intoroh ko na dyinyo panakabalin tan aran makatokap kamo siras marem kan anggagamma, abanchi a polos kaparoparwan nyo, basbali a abaken nyo sanchi a tabo panakabalin saw ni Satanas. ²⁰Ki aran komwan, nawri abaw chasoyot nyo kapagtongpal daya dyinyo no marahet saw a ispirito. Ki nawri pakono chasoyot nyo, nakaitolas danan ngaran nyo do hanyit.” Nawriw binata ni Jesos dyira.

Masoyot Si Jesos (Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹Ki do dawri a oras, pinasoyosoyot no Ispirito no Dyos si Jesos, as kan sinpangan na,, naydasal si Jesos a kana, “Amang, imo Apo do hanyit kan do tana! Magyaman ako dyimo, ta inpakatoneng mo dyirad abos adal iyaw intayo mwaya dyirad mamasirib kan myan so adal. On mo Amang, ta nawriw chakey mo kan makahwahok nawri do salapen mo.”

²²Sinpangan na, binata ni Jesos dyirad tawotawo saw a kana, “Intalek dyaken Amang tabo a panakabalin a mangitoray. Abaw makapatak so maynamot dyaken a Anak no Dyos, an dyi lang a si Amang ko. Masaw a abo makapatak so maynamot di Amang, an dya yaken lang a Anak na kan siraw tawo a pidyen ko a pangibaheyan so maynamot dya.”

²³Do nakatayokaw no nawri, sinalap san Jesos nanawhen naw, as nakailimed na sya inbahey dyira a kana, “Magasat saw makaboya so chichiban nyowayas changori! ²⁴Ibahey ko dyinyo a aro saw propita kan ar-ari kaychowa a taywara makey a manyideb so maboyaboya nyowaya,

^f 10:15 Mana “Hades.”

ki naboya daba, kan chinakey da adngeyen iyaw madngedngey nyowaya, ki nadngey daba.”

No Pangarig Maynamot Do Maganay A Samaritano
(Mt. 22:34-40; Mk. 12:28-31; Roma 13:8-14)

25 Ki do naypisa, myan asa a mangnanawo so linteg a nangay di Jesos, ta chakey na sooten. Inyahes na di Jesos a kāna, “Maistro, āngō parinen ko tan madyira ko byay a abos pandan?”

26 Ki initbay ni Jesos dya a kāna, “Āngō iyaw naitolasaw do Masantwan a Tolas, ta dawa? Āngō pangawatan mo syaw?”

27 Ki tinbay na a kāna, “Machita chadaw mo Āpo a Dyos mo do tābo poso mo kan tābo katawo mo, do tābo kayit mo, kan do tābo aktokto mo. Chadaw mo paw kapayngay mo a tawo a akmas kadaw mo so inawan mo.”^g

28 Initbay ni Jesos, “On, kosto atbay mwaya. Parinen mo saw nya kan myan anchiw byay mo a abos pandan.”

29 Ki maynamot ta chakey no mangnanawowaw so linteg a ikalintegan inawan naw, binata nad Jesos a kāna, “Na, sino paro nyaya kapangay kwa tawo a masisita chadaw ko?”

30 Ki tinbay ni Jesos so nyaya a pangarig: “Asa karaw, myan asa tawo a Jodyo a mosok a yapod Jerosalem a mangay do Jeriko. Ki do kayan naw do rarahan, sinaneb dan tolisan, as kan pinachahahap daw tabo myan dya kontodo laylay naw, as nakakabkabil da sya. Do kapaytiytinawsan naranaw, kinarwan da. **31** Do dawri, nairana a myan padi a Jodyo a mosok do dawri a rarahan. Ki do nakaboya naw sya, dinitdit na, as nakahabas na sya. **32** Sinpangan na, myan danaw asa padi a Lebita a minosok daw. Aran iya, ki naboya naw rinanggasan daw, ki dinitdit na, as nakahabas na sya.

33 “Sinpangan na, myan asaw a Samaritano^h a nayam daw. Do nakaboya naw so kinabkabil daw, nadidiw naw taywara kāsi na sya.

34 Yangay na a pinapotan so lana kan arak iyaw bigar na saw, as nakabedbed na sira. Sinpangan na, pinasakay nad asno naw a mismo, as nakaiyangay na syad baybayādan daw a pagdagdagosan no magbibiyahi a dawriw nangasikaswan na sya.

35 “Do kamabekas naranaw, napahtot so dadwa dinaryo a kwarta, as nakaitoroh na syad akin bahayaw, as nakaitolag na sya a kāna, ‘Pachiyaywan mwa maganay ah! Amnan magkorang anchiw gastosen naya, pachibayad mo nanchi, ta pabidyen konchi dyimo anchan maybidi ako.’ ”

^g **10:27** Deot. 6:5; Leb. 19:18; Prob. 3:29; Mt. 5:43; Gal. 5:13-16   ^h **10:33** Siraw Samaritano saya, ki yapod probinsya do Samarya, as kan taywara sa inipsok no Jodyo saw. Lk. 9:52-53; Jn. 8:48

³⁶Ki do dawri, inyahes ni Jesos do mangnanawowaw so linteg a kāna, “Sino dyirad tatdo sayaw oyod nas kadaw so kapayngay daya tawo a kinabkabil dan tolisan?”

³⁷Ki initbay no mangnanawo so linteg a kāna, “Na, syimpri iyaw nāsyaw sya ah.”

Ki binatan Jesos dya, “Na, an komwan, mayam ka na, kan toladen mo nawri a pinarin na.”

No Kasarongkar Ni Jesos Da Marta Kan Maria

³⁸Tinongtong da Jesos nayam, as kan do nakarapit daw so asaw a baryo,ⁱ myan daw asaw a mabakes a mayngaran so Marta a nangrara sira do bahay na. ³⁹Do dawri, myan pa daw si Maria a kakteh ni Marta a nāw na naydisna do tokaranaw ni Jesos a nangadngey so innanawo na saw. ⁴⁰Ki nariribokan si Marta, ta iya lang magpoligos do kosina. Ki do dyi naranaw a kaanōsan sya, ki yay na inbahey di Jesos a kāna, “Āpo, sigoro nadlaw mo ngata a ninonolay yaken no ādi kwaya a maychatanyi a magpoligos do kosina? Ibahey mo pa dya, ta yangay na pa yaken a sidongan!”

⁴¹Ki tinbay ni Jesos a kāna, “Marta, Marta, arwayaw pakariribokan kan pakadandanagan mo. ⁴²Asa lang kasisitaan. Si Maria a kakteh mo, ki pinidi na iyaw no kagaganayan, as kan nyaya, ki polos a dyinchya mapakaro dya.”

No Kapangnanawo Ni Jesos Maynamot Do Kapaydasal

(Mt. 6:9-13; 7:7-11)

11 ¹Myan naypisa, do nakatayokaw ni Jesos a naydasal do asa yanan, naypasngen asa dyirad nanawhen naw, as nakayahes na sya dya a kāna, “Āpo, nanawhen mo pa yamen a maydasal a akmas kananawowaw ni Juan siras nanawhen na saw.”

²Do dawri, binata ni Jesos dyira a kāna, “An maydasal kamo, nyaw batahen nyo:

‘Āmang, madaydayaw pakono ngaran mo. Mangay pakono kapagtoryay mo.

³Torohan mo pakono yamen so kanen namen do kararaw.

⁴Pakawanen mo yamen do naygatosan namen dyimo, ta pakawanen namen sa tabo nakagatos dyamen, as paditchanen mo yamen do pakasolisogan.’”

⁵Binata pan Jesos dyirad nanawhen naw a kāna, “Kaspangarigan, an do abak no ahep, as mangay a mangdaw asa dyinyo do bahay no sit mo a kāna, ‘Sít, magpaōtang ka pas aran tatdo a tinapay nyo, ⁶ta nawaraw asaw a sit ko a nagbyahi, ki abaw ipakan ko dya.’

ⁱ 10:38 No baryowaya ni Marta kan Maria, ki Betanya do probinsya a Jodya Jn. 11:18-19

7“Ki an kaspangarigan, akma syay iyatbay no sit mwaw a myan do irahemaw no bahay a, ‘Ayya mo Sit! Dyi mo pa yaken a ringgoran. Maboya mwabawri a nangneb kami na, as kan nakaycheh dana sayaw kamotdehan kwaya? Masolit ako naya maybangon a manoroh dyimo.’

8 “Ibahey ko dyinyo a aran chaskeh naw maybangon a manoroh so tinapay a maynamot ta maysit kamo, ki maynamot do dyi mwaw a isardengan so kapangdaw mo, nawrinchiw kapilitan na maybangon a manoroh so aran āango a machita mo.

9 “Dawa, ibahey ko dyinyo a chaōma nyo abaw mangdaw do Dyos, ta syirto a itoroh nanchi dyinyo akdawen nyo. Chaōma nyo abaw maychichwas so machita nyo a yapo dya, ta sidongan nanchi inyo a omsarak sya. As chaōma nyo abaw magtoktok, ta iwangan nanchi pantaw dyinyo. 10 Ta aran sino a mangdaw, matorohan anchi, as no maychichwas, ki makasarak anchi. Masaw, no aran sino a magtoktok, ki maiwangan anchiw pantaw dya.

11 “Ta ari danawri dyinyo a āmang manoroh so marem do anak na am mangdaw so among? 12 Mana manoroh so anggagamma an mangdaw so otchoy? 13 Inyo paya tawo a aros gatos, an chapatak nyo manoroh so maganay do anak nyo, mangamangay panchi si Āmang nyo do hanyit a manoroh so Ispirito Santo dyirad mangdawaw dya!”

Si Jesos Kan Si Beelsebob
(Mt. 12:22-30; Mk. 3:20-27)

14 Do naypisa, myan madama pakpsyaten Jesos a marahet a ispirito a napagomel so asaw a tawo. Do nakapaksyat danaw no marahetaw a ispirito, nakapaychirin danaw tawowaw.

Chinasdaaw dan tawotawowaw. 15 Ki binata dan kadwan saw dyira a kon da, “Ay, si Beelsebob a pangolo dan dimonyo saw manorotoroh dya so panakabalin a mangpakyat so marahet saya ispirito.”

16 As siraw kadwan dyira, ki chakey da sooten si Jesos, dawa, inakdaw da dya a mangipaboya so milagro tan nawriw pakaboyan an oyod a tinoboy no Dyos mana engga.

17 Ki chapatak ni Jesos myanaw do aktokto da, kan binata na dyira a kāna, “An mayayarap tawotawo do asa kapagaryan, manayonoriw nawri a pagaryan? Masaw asa kapamilya an maglalaban sa, masisyay sanchi. 18 Masaw an maglalaban saw myanaw do pagaryan ni Satanás, mararayaw anchiw pagtorayan na. Ibahey ko nyaya, ta binata nyo a yapod panakabalin ni Beelsebob kapaksyat kwayas marahet saw a ispirito. 19 An oyod nya batahen nyo a yapod panakabalin ni Beelsebob kapaksyat kwaya so marahet saya a ispirito, sino paro nanoroh so panakabalin dan nanawhen nyowaya a mapaksyat so akma syay? On, sira mismo mangipaneknek dyinyo so riro nyo. 20 Ki an maynamot dyaken,

no kaoyodan na, ki paksyaten ko saw marahet a ispirito a maynamot do panakabalin no Dyos, as kan nyaw pakaboyan a nawara dana dyinyo kapagtoryor no Dyos.

²¹ “An bantayan mayit a tawo bahay na kan an komplito armas na, abaw makangay a manakanakaw so warawara na. ²² Ki an myan romaoat a mayiyit kan iya, anchan mangabak mayiyitaw, ki maagaw naw armasaw a pinagtaltalkan akin bahayaw. Sinpangan na, sodiben na sanchiw warawaraw no nawri a kinalaban na, as kapaychakarwa na sya dyirad rarayay na saw.

²³ “No dya machitonos dyaken, ki machikontra dyaken. Masaw no dya somidong a machipangpeh dyaken, mapawpit.”

No Kapaybidi No Marahet A Ispirito

(Mt. 12:43-45)

²⁴ Sinpangan na, tinongtong ni Jesos a binata dyiraw nya pangarig: “An mohtot asa marahet a ispirito do asa tawo a sindepan na, midibidi anchi a maychichwas do let-ang so matarek a paynahahan na. Ki an dya makadongso, batahen nanchi do inawan naw a, ‘Maganay āno an paybidi ko nakayapwan kwaw a bahay?’ ²⁵ Do kapaybidi naw, masarakan na a madalos kan maornos. ²⁶ Do dawrinchi, ki mangay a manghap so papito pa a ispirito a maraherahet kan iya, as kan somdep sanchi a tabo do dawri a tawo. As no kayayan no nawri a tawo a sindepan da, ki mangamangay paw karahet na kan iyaw sigodaw a kayayan na.”

No Kagagasātan A Tawo

²⁷ Do nakatayokaw ni Jesos a naychirin so nya, myan asa mabakes dyirad aro saw a tawotawo a naychipeh daw a nangingeney a kāna, “Oltimwayaw kagāsat no mabakes a nangyanak dyimo kan napasoso dyimo!”

²⁸ Ki binata dya ni Jesos a kāna, “Magasgasat pa saw mangadngeyaw kan mangtongpal so chirin Dyos!”

No Kapangdaw Das Kaipaboyan Jesos So Milagro

(Mt. 12:38-42)

²⁹ Ki do nakapaypayparo daw no tawotawo a maypasngen di Jesos, tinongtong naw naychirin a kāna, “Aysa! Oltimwaya so karahet no tawotawo sichangori. Oltimwayaw kakey da makaboyas milagro, ki abanchi a polos maitoroh a milagro, malaksid do naparinaw a milagro di propīta Jonas. ³⁰ Ta akmas nakapangipaboyaw ni propīta Jonas dyirad taga Ninebe so kangay danaw no kapangdosa no Dyos dyira, komwan parinen ko a Tawo a Yapod Hanyit a mangipaboya do dya kapotōtan.

³¹“Ta anchan araw a kapangokom, maytēnek anchiw Rēyna do Abagātan^j do kaychowa pa tan pagatosen na saw tawotawo do dya kapotōtan maynamot ta iya, ki yapod katetengan a yanan a mangay a mangadngey so kasirib ni Ari Solomon. Ki inyo, ki manganohed kamo abaya aran myan mangnanawo dyinyo sichangori a masirsirib pa kan si Ari Solomon. ³²Do arawayan kapangokom, machiraman sanchiw taga Ninebe a maytēnek a mapagatos dyinyo do dya kapotōtan. Ta sira, ki nagbabāwi sa do nakapangasabaw ni Jonas.^k Ki inyowaya, ki anohdan nyo abayaw ibahey kwaya a aran matwatohos ako kan Jonas.”

No Soho No Inawan
(Mt. 5:15; 6:22-23)

³³Binata pa ni Jesos a kāna, “Abaw mapasdeb so soho, as kaitayo na syad lakasan mana tohogen nas bakag. Engga, basbāli a pangayen na do nairantaw a pakadatokan na tan siraw somdepaw, ki maboya daw sedang naw.

³⁴“Iyaw mata mo, pinakasoho no inawan mo. An maganay kapanyideb mo, masedang a tābo pangtoktwan mo kan inawan mo. Ki an madiw mata mo, masari dana tābo inawan mo. ³⁵Dawa, magannad ka, ta āngo nchan iyaw bata mwaya a soho mo, ki sari sawen. ³⁶Ta an masedang tābo inawan mo, as abo machisagel a sari, maysedang anchiw intiro a inawan mo, kan akmanchiw sesedangan mayit a soho.” Nyaw binatan Jesos dyira.

No Kapaydabdab Ni Jesos Dyirad Mangnanawo So Linteg Kan Parisyo
(Mt. 23:1-36; Mk. 12:38-40)

³⁷Do nakatayokaw ni Jesos a maychiy chirin, myan asa Parisyo a nangrara sya a mangay a machakan do bahay na. Dawa, nangay a nachihanghang si Jesos dya. ³⁸Ki do dawri, nasdaawan iyaw Parisyowaw do dyaw a naybanawan Jesos do sakbayaw a kakan na sigon do dadakay da.

³⁹Ki nyaw binata ni Āpo Jesos dya a kāna, “Inyo a Parisyo, akma kamwaya siras tawo saw a nawri lang oyasan daw hapot no bāso kan pinggan da. Ay, angwa kaannad nyo a maybanaw, ki do irahem, napekpekayas āgom kan karahet. ⁴⁰Inyo a abos arang! Chapatak nyo abawri a no Dyos a namarin so makatayhapot a inawan nyo, ki pinarin na paw aktokto nyo? ⁴¹Maganaganay an dalosan nyo paw aktokto nyo, as torohan nyo saw mapobri so myan saya dyinyo. Ta an komwan, oyod a madalos kamo na!

---

^j 11:31 1 Ār. 10:1-10   ^k 11:32 Jon. 3:5

⁴² “Kapakāsi nyo pa, inyo a Parisyo! Chagaget nyo a itoroh apagkapollo no āpit nyo kan apagkapollo dan rikado saya dedekey,^l ki parinen nyo abayaw kasisitaan saya a akmas kaparin nyos kosto dyirad kapayngay nyo a tawo kan kadaw nyo do Dyos. Siraw nyayaw kasisigoradwan a manōma parinen nyo sakbay no kapagtongpal nyo so kadwan.

⁴³ “Kapakāsi nyo pa Parisyo, ta chadaw nyo mamidi so kasisitaan a disnan do sinagoga da saw, kan imāsen nyo paw mapadayawan a kabkablaawan no tawotawo do plasa. ⁴⁴ On, kapakāsi nyo pa, ta akma kamwayaw tanem a dya maboya a lasalasagan dan tawotawo, ata, chapatak daba myan bangkay do irahem.”

⁴⁵ Ki do dawri, tominbay dyaw asaw a mangnanawo so linteg a kāna, “Maistro, iyaw komwanaya kapaychirin mo, ki iramraman mwaya yamen a asnesnekan.”

⁴⁶ Ki tinbay ni Jesos a kāna, “Aran inyo a mangnanawo so linteg, kapakāsi nyo pa, ta lidyalidyaten nyo tawotawo saw do nakaipasabhay nyowaw dyira so mararahmet saya a linteg nyo. Ki aran komwan, polos a dyi kamo a machipaysabhay dyira so aran akmay dedeng. ⁴⁷ Kapakāsi nyo pa, ta patneken nyo saw mapipintas saw a tanem dan propīta saw a diniman dan kapoonan nyo saw. ⁴⁸ On, ipaboya nyo kapachitonos nyowaw dyirad kapoonan nyo. Ta an sira, ki diniman da saw propīta. As inyo, ki patneken nyo tanem da.

⁴⁹ “Nyaw mangipaboya so kasirib no Dyos, ta binata na do kaychowa pa a kāna, ‘Toboyen konchi dyiraw propīta ko saw kan apostolis ko saw, ki dimanen da sanchiw kadwan, as idadanes da sanchiw kadwan.’

⁵⁰ Dawa, siraw tawotawo do dya kapotōtan, ki singiren sanchi no Dyos a maynamot do nakadiman dayan tabo propīta saya a nakayapo pad nakaparswa no lobong, ⁵¹ somniknan do nakadimanaw ni Abel a mandad nakadimanaw ni Sakaryas^m a diniman dad payawan no altar kan Masantwan a Yanan. On, nya sanchi a tabo singiren no Dyos dyirad tawotawo do dya kapotōtan.

⁵² “Kapakāsi nyo pa, inyo a mangnanawo so linteg, ta pinakaro nyo tolbekaw a manyiwang so kapakaāwat no tawotawo. Imbes a somdep kamo, ki engga, basbāli a pinalidyat nyo saw tawotawo tan aran sira, ki somdep saba.” Nawriw binata ni Jesos dyira.

⁵³ Do kakaro danaw ni Jesos do dawri a yanan, taywaraw kapachikontra da dya no Parisyo saw kan siraw mangnanawo saw so linteg, kan binalabalay da a pangyahyahsan, ⁵⁴ ta paychichwasan das pambar da a omtiliw sya an myan maichirin na maikontra do linteg da.

^l 11:42 Leb. 27:30; Deot. 14:22. Taywara mainget Parisyo do kapagtongpal da siras linteg, ta iraman da do apagkapollo daw aran siraw akma saw dedeng a rikado.

^m 11:51 Gen. 4:8; 2 Kron. 24:20-22

No Kapangnanawo A Maikontra Do Kapaysinsisingpet
(Mt. 10:26-27)

12

¹Ki do kayanaw no nyaya a mapariparin, myan sa nakpeh riboribo saw a tawotawo a nangay a mangadngey so kapangnanawo ni Jesos, kan maysinlalasag sa do kāro da. Do dawri, inrogi ni Jesos nangnanawo dyirad nanawhen na saw. Binata na dyira a kāna, “Magannad kamo do yapo daw no Parisyo saw. No chakey ko a batahen, iyaw kapaysinsisingpet da. ²Ta abaw naitayo a dyinchya maipaboya, mana palimed a dyinchi a mapatakan. ³Dawa, no inchirin nyo do kasarisaryan, ki madngey danchin tawotawo do kasedangan. Masaw a iyaw inyarasāas nyo do makatayrahem saw a kwarto, maingengey anchi do katawotawowan.”

No Rebbeng Na A Chamo
(Mt. 10:28-31)

⁴Sinpangan na, binata pa ni Jesos dyira a kāna, “Ibahey ko dyinyo a sit ko, chamo nyo sabaw mangdimanaw so inawan. Ta katayokan nawri a parinen da dyinyo, apabaw matarek a maparin da. ⁵Ki iballāag ko dyinyo rebbeng na chamo nyo. Nawri pakono chamo nyo si Āpo Dyos a makaparin a mangdiman so inawan kan iya lang myan so panakabalin a mangitapwak so pahad do impyirno. On, ibahey ko dyinyo a iya pakono chamo nyo!

⁶“Ta no Dyos, kawayakan naba inyo. Ta chiban nyo saw billit toleng saya a sinsinan so balor, dadwa lang a kaplataw balor dan dadimaw. Asyo a mawayakan aran asa dyirad dyaya? ⁷Ta aran siraw boboh nyo, ki chapatak danan Dyos bidang da. Mamo kamo aba, ta mapatpateg kamo kan aro saw a billit toleng.”

No Kapangipodno Kan Kailibak Si Jesos
(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸Sinpangan na, tinongtong ni Jesos naychirin dyira a kāna, “Ibahey ko dyinyo a aran sino a mangipodno do salapen dan tawotawo a manganoched dana dyaken, ki yaken a Tawo a yapod Hanyit, ipodno konchi do salapen dan anghilis no Dyos. ⁹Ki no mangilibak so kapanganohed na dyaken do salapen dan tawotawo, ilibak konchi do salapen dan anghilis no Dyos.

¹⁰“As no aran sino a maychirin so marahet a maikontra dyaken a Tawo a Yapod Hanyit, maparin pa a mapakawan. Ki no maychirin so marahet a maikontra do Ispirito no Dyos, mapakawan abanchi a polos.

¹¹“An yangay daynyo a idarom do salapen da do sinagoga da sa kan do salapen dan pangolo da saw kan siraw magtotoray da saw, ki mabakel

kamo aba an maypāngonchiw kaikalintegan nyo so inawan nyo, mana chabakel nyo aba an āngo nchiw itbay nyo dyira. ¹² Ta do dawri a oras, ki ipakatoneng anchi dyinyo no Ispirito Santo kosto a atbay nyo.” Nawriw inbahey ni Jesos dyira.

No Pangarig A Maynamot Do Baknang A Marahet

¹³ Ki myan daw asa dyirad tawotawo saw a nakabata syad Jesos a kāna, “Maistro, ibahey mo pad kakteh kwaya, ta itoroh naranaw binglay kod tawid namenaw dyirad inyapwan namenaw!”

¹⁴ Ki kānan Jesos, “Namna, āngo ta yaken? Sino nanoroh dyaken so rebbeng a mapaycharwa dyinyo so tawid nyo a maykakteh?” ¹⁵ Binata pan Jesos dyira a kāna, “Magannad kamo, kan aywanan nyo kapangtokto nyo do tabo a kitan kapayagom, ta machipariho aba polos byay do warawara a aran myan dana dyinyo a tabo.”

¹⁶ Ki do dawri, inbahey ni Jesos dyiraw nya pangarig: “Myan asa mabaknang, kan nakaapit so aro do talon naw. ¹⁷ Ki binata nad aktokto na, ‘Āngo paro parinen ko? Abayaw rakoh a pangayan kos naapit kwaya.’ ¹⁸ Ki naktokto na, ‘On, nyaw parinen ko. Rakraken ko agāmang ko saw tan patneken konchiw rakkorakoh pa tan myan pangayan kos naapit kwaya kan siraw warawara ko saya. ¹⁹ As batahen konchi do mismo a inawan ko a, “Magasat ako, ta myan danaw chabyay ko do aro a tawen! Maydamnay dananchiw kabibayay ko, ta tod ako a koman, minom, kan magragsak!”’ ²⁰ Ki do kayan naw a mangtokto so komwan, binata no Dyos dya a kāna, ‘Abos arang a tawo! Do dyaya ahep, singiren ko byay mo. As tabo san nyaya a inakpeh mo, sino paro magtawid sya?’

²¹ “Komwan anchiw payparinan dan mangpeh sayas aro a kinabaknang da a alit na mapobri sad salapen no Dyos.” Nawriw nandan pangarigaya ni Jesos.

Chabakel Nyo Abaw Byay Nyo

(Mt. 6:25-34)

²² Sinpangan na, tinongtong ni Jesos naychirin dyirad nanawhen na saw a kāna, “Nyaw paynamotan na a ibahey ko dyinyo a chabakel nyo abaw byay nyo a maynamot do kanen nyo, mana inawan nyo a maynamot do laylay nyo. ²³ Ta iyaw byay nyo, ki mapatpateg kan isobo nyo, as kan iyaw inawan nyo, ki mapatpateg kan laylay nyo. ²⁴ Chiban nyo pa saw kak saya. Maymoha kan magranyi sabaya, as kan abayaw agāmang mana bengbeng da, ki pakaten sayan Apo Dyos! Pango narananchi dyinyo a mapatpateg kamo di Āpo Dyos kan siraw manomanok saya!

²⁵ “Asa pa. Sino dana dyinyo makapanaro so byay na do aran asa kaoras a maynamot do nakabakel na? Polos! ²⁶ Dawa, an dyi nyo a

marawa a parinen taydedekeyaya, āngo ta pakariribokan nyo saw kadwan saya? ²⁷Chiban nyo saw sabong saya a bakong an maypāngō kapaypararakoh da. Asyo sa maytarabako, kan asyo sa mayrayirayit? Ki chiban nyo pas Āri Solomon a kababaknangan an myan laylay na a mapinpintas pa kan siraw nya sabong? ²⁸Ki an laylayan san Āpo Dyos tametamek sayad lobongaya a magla sichangori kan kahayo nan delak a masosohan, inyo dananchiw dyi na malaylayan a masissisita kamo a adayo kan siraw nya tamek? Oltimwaya kadēkey no kapanganohed nyo! ²⁹Dawa, inyo, ki iya abaw kanen nyo kan inomen nyo yanan aktokto nyo a pakariribokan nyo ah, as kan dyi nyo pakono a chabakel! ³⁰Ta iyaw kapaychichwasaya so nawri, iyaw chabalay dan dyi saya manganohed do Dyos do lobongaya. As dawa, tahatahan nyo saba, ta si Āmang nyod hanyit, ki chapatak na itoroh machita nyo. ³¹As nawri pakono chichwasen nyo pagtorayan no Dyos tan tabo masisita saya machita nyo, ki itoroh na sanchi a tabo dyinyo.”

No Kinabaknang Do Hanyit
(Mt. 6:19-21)

³²“As dawa, inyo a nanawhen ko, mabakel kamo aba a aran dyi kamo a aro, ta inranta naynyo ni Āmang nyo a Dyos a machipagtoryay dya do pagtorayan naya. ³³Ngay, ilāko nyo warawara nyo, as kaitoroh nyo so naglakwan nyowaw dyirad mapopobri saw. Nawriw akpehen nyo kinabaknang nyo do hanyit a dya mapatawos kan dya maronot a nawriw pinakapitaka nyo a dya matakaw kan polos a dya mararayaw. ³⁴Ta an dino yanan hahawen nyo a kinabaknang nyo, dawriw yanan aktokto nyo.”

Iyaw Adipenaw A Nāw Na Nakasagāna

³⁵Binata pan Jesos dyirad nanawhen naw a kāna, “Machita a nāw kamo pakono a nakasagāna kan nāw pakono a somdeb no soho nyo. ³⁶Akma kam pakono so adipen saw a mangnanaya so kasabat no āmo daw a yapod kasaran. Ta anchan mawara a magtoktok, sigida sa manyiwang, as kapasdep da sya. ³⁷Magasat saw akma siras nya adipen a nakasagāna a mangnanaya do kawaran āmo da. Ibahey ko dyinyo oyod. Paybadiwen sanchin āmo daw a paydisnahen nya sa adipen do kanan, kan pangidasar na sa. ³⁸On, magasat saw nya adipen a nāw da nakasagāna a mangnanayas āmo daw a aran do abak no ahep mana panonotong! ³⁹Ki kaawāten nyo nya: An chapatak no akin bahay iyaw orasaw a kangay no manakanakaw do bahay na, syimpri, ipalōbos naba a makasdep manakanakawaw. ⁴⁰Komwan kamo pakono a pirmi a nakasagāna, ta mangay akonchi a Tawo a Yapod Hanyit do dyi nyo a hahawen aoras.” Nawriw binata ni Jesos dyira.

No Mapagtalkan Kan Dya Mapagtalkan A Adipen
(Mt. 24:45-51)

41 Sinpangan na, inyahes ni Pedro di Jesos a kāna, “Āpo, yamenoriw pangibaheyan mos nawri a pangarig, mana aran siraw tabo tawotawo sayā?”

42 Ki tinbay ni Āpo Jesos a kāna, “Iyaw mapagtalkanaw kan masirib a adipen, ki iyanchiw talken āmo naw a manyidechideb siras rarayay na saw a adipen, kan iyanchiw maminglay dyira so kanen da. **43** Magasat nawri a adipen an masabatan āmo naw a madama na pariparin en inbilin naw. **44** Ibahey ko dyinyo oyod. Payparinen anchi no āmo naw a iya danaw mangaywan so tabo warawara na. **45** Ki an kaspangarigan, batahen nawri a adipen do aktokto na a, ‘Mahay pa ngata mawaraw āmo kwaw.’ Do dawri, nāw narana mangkabkabil siras kapayngay naw a adipen a mahahakay kontodo mababakes saw, as kapagbokbokatot kan kapachichinom na. **46** Sinpangan na, nyeng a mawaraw āmo naw do dyi na hahawen a araw kan oras do kadama naw a mamariparin so komwan. Ayket na, syimpri dosāen nanchi a dimanen. On, ipanānam nanchi dyaw no dosa daw no dya manganohed do Dyos.

47 “Iyaw adipen a sigod a makapatak so chakey no āmo na, as alit na dyi na isagāna a parinen, abaw dwadwa an dyinchya magagara masapsaplit. **48** Ki no adipen a dya makapatak so chakeyaw no āmo naw, as nakagatos kan rebbeng na a madosa, ki mapapaw dosa na. Ta kāda tawo a natorohan so aro, aronchiw mahahaw a yapo dya. As kāda tawo a mapagtalkan so aro, ki arwaronchiw atbayen na.”

Si Jesos Pakayapwan Kapaysisyay
(Mt. 10:34-36)

49 Sinpangan na, inpangarig ni Jesos dyira iyaw nya: “No panggep ko a nangay do lobongaya, ki mangyangay ako so apoy a pakaokoman tawotawo, kan taywara danaw kakey ko a somdeb dana pakono! **50** Ki machita a manma ko a anōsan so kalidyatán, kan iyanchiw nyaw taywara pakariribokan ko a mandad kakabos na.

51 “Iktokto nyo āno a nangay ako a mangyangay so kapaychachapya do lobongaya? Engga, ta inyangay ko kapaysisyay dan tawotawo. **52** Somiknan sichangori, masisyay tawotawo do asa a pamilya. An dadima sa, machikontra sanchiw tatdwaw do dadwa saw. Masaw siraw dadwaw do tatdo saw. **53** Iyaw āmangaw, ki kontraen naw anak naw a mahakay. Masaw anak a mahakay do āmangaw. As no ānang, ki kontraen naw anak naw a mabakes. Masaw anakaw a mabakes do ānang naw. As iyaw katogangan a mabakes, ki kontraen nanchi manogang naw a mabakes. Masaw manogangaw a mabakes di katogangan na a mabakes.”

No Kapatakan So Maykāwan
(Mt. 16:2-3)

⁵⁴ Binata pan Jesos dyirad tawotawowaw daw a kāna, “An maboya nyo a makonem do laod, nyeng a ibahey nyo a ‘Alla, ito chimoy,’ as kan oyod a machimoy. ⁵⁵ Komwan an itaw salawsaw, batahen nyo a ‘Aysa! Makohat anchi,’ ki oyod. ⁵⁶ Maysinsisingpet kamo! Chapatak nyo mangikeddeng so kāwan do kaboya nyo so pangilasinan do tanaya kan do kademdeman, ki āngo ta maawātan nyo abaw chakey a batahen no pangilasinan saya a pariparinen Āpo Dyos sichangori a maynamot dyaken?”

No Kapachikapyā Dyirad Kakonkontra Nyo
(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ Tinongtong ni Jesos naychirin dyira a kāna, “Āngo ta osaren nyo abaw pangtoktwan nyo an āngo maganay a parinen nyo? ⁵⁸ An myan makey a mangidarom dyimo, maganaganay an sakbay a maidarom ka do pangokoman, ki posposan mo mangay a machikapyā dya an myan paw oras mo. On, ta āngo nchan iparawat naymo do okom, as iparawat naymo no okomaw do polis a mamosek dyimo do bahoden. ⁵⁹ Ibahey ko dyinyo oyod a mabongtot kanchi daw a mandad kaitarkas mo a tabo so ōtang mo.”

No Kapangnanawo Ni Jesos So Maynamot Do Kapagbabāwi

13 ¹ Do kayanaw ni Jesos a mangnanawo so nyaya, myan saw kadwan a tawo a nangibahey dya so nakaipadimanaw ni Pilato so tawo saw a yapod Galilya a madama mangidāton do Timplo.

² Ki tinbay san Jesos a kāna, “Bata nyori an rakorakoh gatos da kan sira tabo kapayngay da saw a taga Galilya a maynamot ta komwan klasi no nakadiman da?ⁿ ³ No bata ko dyinyo, ki engga! Ta an dyi kamo a magbabāwi do gatos nyo, akma kamonchi sira a madiman.”

⁴ “Āngo mabata nyo dyirad asa poho saw kan wawaho a nadiman a nawtohan so naloyowaw a atoy do Siloe? Bata nyori an maraherahet sa kan tabo a tawotawo a omyan do Jerosalem? ⁵ No bata ko dyinyo, ki engga! Ta an dyi kamo a magbabāwi do gatos nyo, akma kamonchi sira a madiman a abos pandan.”

No Pangarig Maynamot Do Igos A Dya Omsi

⁶ Sinpangan na, inbahey ni Jesos nya pangarigan: “Myan asa tawo a naymoha so igos a kayo do kaobāsan na. Ki do karakoh naranaw, yay na

---

ⁿ 13:2 Sigon do kapakaāwat dan Jodyo saw, an madiman ka do komwan a disgrasya, ki nawriw asa kailasinan so karahet mo.

chiniban an myan danaw asi na, ki abaw naboya na. ⁷Dawa, binata nad pagay-aywanen naw a kāna, ‘Tatdo danaya katawen a yay kwa sarsarongkaran an myan asi na, ki alit naya abo. Maganaganay danāno an tonghen mo na tan dyi dana mandin do tanaya!’ ⁸Ki initbay no pinagaywan naw, ‘Apo, anchi ka pa ah! Anōsan ta pa do dya āwan, ta padasen ko pa labolaboken atngeh naya, as kaabono ko sya. ⁹Ta an omsi do somaronwaw a tawen, dyori a maganay? Ki an dyi panchi a omsi, ipatongeh mo nanchi.’”

Pyahen Ni Jesos Dodokotaw A Mabakes

¹⁰Do asa karaw a Araw a Kapaynaynahah, nangnanawo si Jesos do asa sinagoga. ¹¹Ki do dawri, myan asa a mabakes a sindep no marahet a ispirito, as asa poho dana kan wawaho a katawen a nalidyatian. Naydodokot nawri a mabakes, kan makapaylolonat aba. ¹²Ki do nakaboyaw ni Jesos so mabakesaw, tinagawan na, kan binata na dya a kāna, “Nakalong–aw ka nad lidyat mwaya mo Ikit!” ¹³Sinpangan na, pinalapaw naw tanoro naw dya, ki nanyeng a naylolonat mabakesaw, kan nagdaydayaw do Dyos.

¹⁴Maynamot ta napapya si Jesos do Arawaw a Kapaynaynahah, nakasoliw magtorayaw do dawri a sinagoga. Binata na dyirad tawotawo saw a kāna, “Anem a karaw a makapaytarabako ta. Dawa, may kamo do dawri sa araw a mapapya a dya do Arawaya a Kapaynaynahah!”

¹⁵Ki inatbay ni Āpo Jesos a kāna, “Inyo a maysinsisingpet! Katakatayisa abawri dyinyo mangay a mangobay so baka mana asno nyo do nakaigalotan da, as kaiyangay nyo sya paynomen do Araw a Kapaynaynahah? ¹⁶Changori, myan dyaw nyaya mabakes a kapotōtan Abraham. Do irahem no asa poho dana kan wawaho a katawen, ki nāw na binahod kan linidyalidyat ni Satanas. Rebbeng nabawriw mawbayan sichangori a aran Araw a Kapaynaynahah? Anyā met!”

¹⁷Maynamot do dawri a initbay ni Jesos, nasnekan sa tabo mangkontraw sya. Ki siraw tawotawo saw, ki nasoyot sa do tabo pinarin na saw a makaskasdaaw.

No Pangarig Maynamot Do Botoh No Mostasa

(Mt. 13:31-32; Mk. 4:30-32)

¹⁸Sinpangan na, inyahes ni Jesos dyira a kāna, “Āngō kapariho no pagtorayan no Dyos? Āngō maparin a pangiparihwan sya? ¹⁹Maiyarig do dēkey a botoh no mostasa a akmay dedeng a inwaris no asa tawo do hakawan na. Ki tomnobo kan nayparin a rakoh a kayo a maparin a payketketan manomanok sangasanga na saw.”

No Pangarig Ni Jesos A Maynamot Do Yapo

(Mt. 13:33)

²⁰Ki minirwa si Jesos a nangyahes dyira a kāna, “Āngō paw maparin a pangiparihwan ko so pagtorayan no Dyos? ²¹Akmay yapo a pasaglen mabakes do aro a arina tan pabsogen na tabo.”

No Malopit A Ayaman
(Mt. 7:13-14, 21-23)

²² Tinongtong ni Jesos nayam a nangay do Jerosalem. Ki nāw na nangnanawo do kāda nahabasan na a idiidi kan barbaryo.

²³ Do dawri, myan asa a nangyahahes dya a kāna, “Āpo, tomayisa sawri lang maisalakan?”

²⁴ Ki initbay ni Jesos a kāna, “Ipaspasnek nyo somdep do malopitaya a ayaman a asdepan do hanyit. Ta ibahey ko oyod dyinyo a aronchiw makey a somdep, ki makasdep sabanchi.

²⁵ “Ta maiyarig nyaya do asa bahay. An nangneb danaw akin bahayaw, siraw maytēnekaw do gagan, ki makasdep sa paba. Aran magtoktoktok kamo panchi a machikakaāsi dya a kon nyo, ‘Āpo iwangan mo pa, ta somdep kami,’ ki maparin aba. Atbayen nanchi inyo a kāna, ‘Chapapatak kwabaw inyo, kan chapatak kwabaw an dino nakayapwan nyo.’ ²⁶ Sinpangan na, batahen nyo panchi a kon nyo, ‘Nachakan kamyaw kan nachinom kamyaw dyimo, as kan nangnanawo ka paw do yanan namen.’ ²⁷ Ki pirwahen nanchi a ibahey dyinyo a kāna, ‘Chapapatak kwabaw inyo, kan chapatak kwabaw an dino nakayapwan nyo. Machibawa kamo dya, inyo a tabo a mamarin so marahet!’ ²⁸ As inyonchi a myan do gagan, itanyis kan payngaletnget nyonchiw soli nyo an maboya nyo sa Abraham, Isaak, Jakob, kan sira tabo propītaw do pagtorayan no Dyos maynamot ta napaksyat kamo. ²⁹ Do dawrinchi a araw, mangay sanchiw tawotawo a yapo do dāya, laod, ammyānan, kan abagātan, as kan mayrarapa sanchi a mahahanghang do pagtorayan no Dyos.

³⁰ “Ibahey ko dyinyo, myan sanchiw manawnawdyi sichangori a manmanma anchi, kan myan sanchiw manmanma sichangori a manawnawdyi anchi.”

No Katanyis Ni Jesos A Maynamot Do Jerosalem
(Mt. 23:37-39)

³¹ Ki do dawri a araw, myan saw kadwanaw a Parisyo a nangay di Jesos, kan binata da dya a kon da, “Maganay āno, an komaro ka dya a yanan, ta chakey kono imo a dimanen ni Āri Herodes.”

³² Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Ibahey nyo do dawri a masikap a bolaw a chito a kon nyo, ‘Tongtongan ko mapaksyat so marahet a ispirito kan mapapya so maganyit sichangori kan anchan delak. As anchan chatatdo naw a araw, ki komabos ako nanchi.’ ³³ Aran komwan, sichangori a mandan chatatdo na karaw, ki machita tongtongan ko kayam kod Jerosalem, ta maparin aba a myan madiman a propīta do matarek a idi, an dya do Jerosalem.

³⁴ “Ay-ay pīman, inyo a tawotawo do Jerosalem, ta diniman nyo saw propīta saw, as kan inagsidan nyo sas bato natoboy saw dyinyo a

tobotoboyen no Dyos! Naypipira dana chakey koynyo a paychipehen a akmas kakhebaw no manok so pyek na saw, ki makey kamo abaya!
 35 Dawa, sichangori, nonolay narana inyo no Dyos. No ibahey ko dyinyo, ki polos a dyi nyo nanchi yaken a maboya a mandan marapit chimpo a kabata nyonchi sya a, ‘Madaydayaw kan maitoroh pakono bindisyon do tinoboyaw ni Āpo Dyos a pinakainawan na!’ ”

Pyahen Jesos Maganyit A Tawo

14 ¹Do asaw a karaw a Araw a Kapaynaynahah, rinaran asaw a pangolo dan Parisyo si Jesos a machakan do bahay na, kan kinapya da sinim an āngō parinen na.

²Ki myan do salapen naw do dawriw asaw a tawo a minyatek a tabo tatchay kan kokod na.

³Do dawri, inyahes ni Jesos dyirad mangnanawowaw so linteg kan siraw Parisyowaw a kāna, “Nainkalinteganoriw mapapya do Arawayan Kapaynaynahah mana engga?”

⁴Ki naychalilyak saba. Dawa, sinalid kan pinapyan Jesos maganyitaw, as nakapasabat narana sya do bahay na.

⁵Sinpangan na, binatan Jesos dyirad magsisiimaw dya a kāna, “Sino dyinyo a myan so anak mana baka iyaw dya mangawon a insigida an kaspangarigan masday do aridos do Arawaw a Kapaynaynahah?”

⁶Ki nakatbay saba do dawri a inyahes na dyira.

No Pangarig A Maynamot Dyirad Bisīta

⁷Ki do dawri, nadlaw ni Jesos a maypidipidi saw bisīta saw so disnan a nairanta do matohos so saad. As dawa, inbahey na dyiraw nya pangarig:

⁸“An myan mangrara dyimo a mangay do kasaran, pidyen mwabaw kagaganayan saw a disnan, ta āngō nchan myan nakairantaan na a matortoray kan imo. ⁹Ta an komwan, ayket, mangay anchi dyimo nangraraw dyinyo a dadwa, as kabata na sya dyimo a kāna, ‘Chāsi mo pa yaken, ta itoroh mo pa dyaw nawri a disnan.’ Dyori a manyibaya ka daw, as kan pilit ka nanchi a maydisna do paydisnanaw a mabobodis so saad?

¹⁰“Dawa, an myan mangrara dyimo do asa pasken, mangay ka do yananaw a sinsinan tan mangay anchiw nangraraw dyimo, as batahen nanchi dyimo a kāna, ‘Sit, may ka dya. Mangay ka maydisnad maganaganayaya a yanan.’ Do dawrinchi, ayket, maidayaw kad kasalasalapan daw no tabo rinara da saw. ¹¹Ta aran sino a mapatohos so inawan na, ki masnekan anchi, as iyaw mapakombaba, ki mapatohos anchi.”

¹²Sinpangan na, binata ni Jesos do nangraraw sya a kāna, “An mangrara ka an myan pasken do bahay mo, sira aba lang sit mo, mana kakakteh mo, mana kakabagyan mo, mana siraw babaknang saw a

karoba mo rarahan mo. Ta an komwan parinen mo, āngo nchan patadyen daymo a rarahan tan masopapakan daw nakarara mwaw sira.¹³ Ki an magpasken ka, rarahan mo saw mapobri, logpi, piday, kan siraw bolsek saw.¹⁴ Ta an parinen mo komwan, magasat ka, ta aran dyi da mabahes parinen mwaw dyira a maynamot do kabon myan dyira, ki gon-gonaan nanchimo no Dyos anchan pagongaren na saw malintegaw a tawotawo.”

No Pangarig Maynamot Do Rakoh A Pasken
(Mt. 22:1-10)

¹⁵ Ki do nakadngeyaw no asaw dyirad mahahakay saw a somalap do kanan daw so pangarigaw ni Jesos, binata na di Jesos a kāna, “Magasat anchiw tawo a machihanghang do pagtorayan no Dyos!”

¹⁶ Do dawri, inatbay ni Jesos do dyaya pangarigan: “Myan asa tawo a nangisagāna so rakoh a pasken, kan nangraras aro a tawo. ¹⁷ Do nakarapit danaw so arawaw no nawri a pasken, tinoboy naw toboboyen naw a mangay a mangibahey dyirad rinara na saw a kāna, ‘Ngay, may kamo na, ta nakasagāna dana tabo.’

¹⁸ “Ki malit sa a katakatayisa nagpambar. Binatan asaw dyira a kāna, ‘Ayya, kagagatang ko paw so talonaw, kan yangay ko pa chiban ah. Ibahey mo nanchi di āmo mo, ta pakawanen narananchi yaken, ta makangay akwaba.’ ¹⁹ Ki binata no asaw dyira a kāna, ‘Kagagatang kwaw dadimaw a kaparis a baka, as kan yangay ko pa sa chiban. Ibahey mo nanchi do āmo mwaw ah, ta makangay akwaba.’ ²⁰ As binatan asaw dyira a kāna, ‘Namna! Kapagsasar ko paw. Dawa, dya kwa makangay!’

²¹ “Ki naybidiw toboboyen naw, kan inpadāmag nad āmo naw binata daw no inawis naw. Ki do dawri a nadngey no āmo naw, nakasoli, kan binata nad toboboyen naw a kāna, ‘Kalisto ka a mangay do kalkalsādaw kan rarahan, ta yangay mo sa ahapen saw mapobri, logpi, bolsek, kan piday, ta yangay mo sa dya.’

²² “Katoyokaw no nawri, naybidi danaw toboboyenaw, as kan do nakawara naw do āmo naw, binata na dya a kāna, ‘Natongpal inbilin mwaw, mo Āpo, ki aro payaw maparin a yanan.’

²³ “Ki do dawri, binata danan āmo naw do toboboyen naw a kāna, ‘Mangay ka pa dyirad mateng saya a rarahan kan ayaman, ta yangay mo sa piliten tawotawo saw a yangay dya tan mapno sa do bahay kwaya.

²⁴ Ta ibahey ko dyimo a siraw dyaya nangay a rinara ko, polos anchi a dyi ko sa patahamen so sagāna kwaya.’ ”

No Machita A Parinen Nanawhen Ni Kristo
(Mt. 10:37-38)

²⁵ Do asa karaw, taywara aro tawotawo a minonot di Jesos. As dawa, sinalap na sa, as nakabata na sya dyira a kāna, ²⁶ “Polos a dya

makapayparin a nanawhen ko aran sino a monot dyaken, an dyi na pa tadyichokodan a manmaw chakeyaw no inyapwan na, kabahay na, anak na saw, kakakteh na, kan aran iyaw mismo naw a byay. ²⁷Masaw a dya makapayparin a nanawhen ko aran sino a dya maysabhay so mismo a kros na, as kawnot na dyaken.

²⁸“Kaspangarigan, an plano no asa tawo mapatnek so rakoh a bahay, maydisna abawri a manma a magkwinta so magastos na, as kan chibana pa an manawob kwarta naw mana engga a mapatayoka sya? ²⁹Ta an abo manawob, as panmanmahanen na patneken parey na, matongtong nabanchi. As an komwan, oyawen danchin tawotawo saw a makaboya sya. ³⁰Batahen danchi a kon da, ‘Tod naya naisiknan bahay naya tonged!’

³¹“Masaw machigobat. Kaspangarigan, myan asa āri a makey a manggobat so matarek a āri. Maydisna abawri a manma a mangtokto an maparin na sa iraot soldado na saw a asa poho a ribo a komontra do dadwa poho saw a ribo a soldado no āryaw a kabosor na? ³²Amnan dyi na maparin, manoboy anchi so mangbayat siras kabosor naw an mateng pa sa tan mangdaw sas kypy.

³³“As dawa, aran inyo, ki machita a mangtokto kamo so maganay, as kawnot nyo dyaken. Ta aba polos makapayparin dyinyo a nanawhen ko, malaksid an manma karwan na tabo myanaw dya.”

No Asin A Abos Kapsekan
(Mt. 5:13; Mk. 9:50)

³⁴Sinpangan na, tinongtong ni Jesos a kāna, “Oyod a masirbiw asin, ki an tomnabang, maybidi pawriw payit naw? ³⁵Apabaw sirbi nad tanaya a aran pagabōno pa, an dyi dana maipoha.

“Inyo a myan so tadyinya, mangadngey kamo ah.”

No Pangarig Maynamot Do Nabo A Karniro
(Mt. 18:12-14)

15 ¹Myan paw naypisa a aro saw nangay a mangadngey di Jesos a magsingsingir so bwis kan siraw maibidang saw a aros gatos.

²Ki do dawri, nadomodom saw Parisyo saw kan siraw mangnanawowaw so linteg a kon da do katakatayisa dyira, “Āngō ta rawaten nya tawo saya naywam do gatos, as kan kahanghang na saya?”

³Ki maynamot do dawri, nagpangarig si Jesos dyira a kāna,

⁴“Kaspangarigan, an myan asa dyinyo a asa gasot so karniro, as mabo asa dyirad karniro naw, āngō parinen na? Syimpri, karwan na saw sasyam saw a poho kan sasyam do pagaraban da, as kangay na maychichwas so nabwaw a mandad kaboya na sya. ⁵Ki anchan machichwasan na, isabhay nanchi a isabat do oltimo a kasoyot na. ⁶As do kawara naw anchi do bahay na, tawagan na sanchiw sit naw kan karoba

na saw, kan batahen na dyira a kāna, ‘Magragsak ta, ta nadongso ko naw chinichichwas kwaw a karniro ko.’

7“Masaw a nyaw bata ko dyinyo: Rakorakoh anchiw kasoyot do hanyit maynamot do asaya a nakagatos a magbabāwi kan iyaw sasyam saw a poho kan sasyam a malinteg a dya makachitas kapagbabāwi.”

No Pangarig Maynamot Do Nabo A Plata

8Tinongtong pan Jesos nangnanawo so nya do matarek pa pangarigan. “Myan asa mabakes a myan so asa poho a plata a mangingina, ki nabo naw asa. Āngō parinen na? Syimpri, pasdeben naw soho naw, as kaboyas nas bahay naw, as kan oltimo a kapasnek na maychichwas sya a mandan maboya na. 9Ki an maboya na, tawagan naw sit na saw kan karoba naw, as kabata na sya dyira a kāna, ‘Masoyot ta, ta nachichwasan kwaw nabo kwaw a plata ko.’

10“Masaw, nyaw bata ko dyinyo: Oltimo a kasoyot dan anghilis saw do hanyit maynamot do asa naygaygatos a magbabāwi.”

No Pangarig A Maynamot Do Gastador A Anak

11Do dawri, inpangarig pan Jesos dyiraw nya: “Myan saw dadwa baro no asa tawo. 12Myan naypisa, nangay adeadekeyaw di āmang na, kan binata na dya a kāna, ‘Āmang, itoroh mo pa dyaken pinakabinglay kwaw do tawid namenaw dyimo tan mahap ko naw pinakadyira ko.’ Maynamot ta inyahes naw nawri, bininglay ni āmang da dyira maykakteh iyaw no ipatāwid naw dyira. 13Ki nakahabas papere a karaw, chinpeh na tabon adeadekeyaw pinakadyira naw do tawid daw, as nakapagbyahi na a nangay do mateng a logar. Do dawri, in-gasto na tabo daw kwarta naw do mabarayoboy a kabibyay. 14Do nakapatawos danaw no kwarta naw, myan chimpō a kapaychapteng do intīrwaw a tana do dawri, kan taywara dana malidyatan. 15Do dawri, nangay a nangikāro so kanen na do asaw a omidi daw. Dawa, tinoboy no tawowaw a mangay a machipangdam siras bago naw do songet. 16Ki do kayan naw a machipangdam siras bago saw, maypiypisipis danad kapteng na, kan makakakan dana so sinohadaw a kanen da no bago saw, ki tinorohan daba. 17Sinpangan na, nangtoktos marahem, as nakabata na syad inawan na a, ‘Ari sa magsobsobraanan so kanen adipen saw do bahay ni āmang ko, ki yaken, cha ko naya dya a madiman do kapteng! 18Maganaganay āno, an maybidi ako na di āmang, as kaibahey ko sya dya a, Āmang, pakawanen mo pa yaken, ta nakagatos akos taywara do salapen no Dyos kan akma saw dyimo. 19Maikari ako paba a maibidang a asa a anak mo. Ibibang mo na yaken a asa dyirad tobotoboyen mo saya.’ 20Do nakatayoka naw a nangtokto so nyaya, naytēnek as nakapaybidi narana do bahay ni āmang na.

“Ki do katinyi naranaw, nailasin āmang na a iyaw anak naw maypypsngena saw do bahay da. Naāsot nakāsi syan āmang na, kan

nyeng a nayyayo kan yangay na kinepkep, as nakadadek na sya. ²¹Ki do dawri, binata na di āmang na a kāna, ‘Āmang pakawanen mo pa yaken, ta nakagatos akos taywara do salapen no Dyos kan akma saw dyimo. Sichangori, maikari ako paba a maibidang a asa dyirad anak mo saw.’ ²²Ki binata ni āmang na dyirad toboboyen na saw a kāna, ‘Makalisto kamo a mangay a manghap so kagaganayanaw a laylay, as kaipalaylay nyo syad anak kwaya. Singsingan nyo, kan sapatosan nyo. ²³Katayoka no nawri, yangay nyo a apen a partyen katatabanaw a baka, ta magpasken ta a magragragsak. ²⁴Ta bāli, akmay nadiman nya anak ko, ki sichangori, nagongar. Akmay nabo, ki nachichwasan.’ Nyaw binata ni āmang na. Do dawri, inrogi daw nagragragsak.

²⁵“Ki myan do bengkag kakteh naw a matoneng. Ki do kapakasngen naranaw do bahayaw do kasabat naranaw, madngey naw toktokaraw, kan naboya na pa saw maychatatadaw. ²⁶Sinpangan na, tinawagan naw asa dyirad toboboyen daw, as nakaiyahes na sya an āngō mapariparinaya. ²⁷Ki tinbay no toboboyenaw a kāna, ‘Naybidi danaw ādi mwaw. Dawa, inpartyan āmang mo so katatabanaw a baka, ta nawara abos nakaparoparwan.’ ²⁸Maynamot do dyaya naparin, oltimo a solin matonengaw a anak na, kan makey paba somdep do bahayaw. Dawa, minohbot si āmang na a nangahwahok sya a somdep. ²⁹Ki tinbay nas āmang na a kāna, ‘Papira dana katawen ko a akmay adipen a magsirsirbi dyimo, kan polos a abo sinokir ko a inbilin mo dyaken. Ki aran komwan, malidyat paya a aran orbon pan kalding intoroh mo dyaken a polotan namen kan siraw sit ko saw? ³⁰Ki sichangori, iyaw nyaya anak mo a somnabat a ginasto naw kwarta mo do mababakes, ki inpartyan mwaya, kan iya payaw katatabanaw a baka?’

³¹“Ki binata ni āmang na dya a kana, ‘Anak ko, maawātan mo abawri a imo, ki nachischisyay kaba dyaken, kan tabon dyira ko, ki bāli dyira mo na? ³²Sichangori, chasoyot ta, ta bāli nadiman kakteh mwaya, ki minirwa nagongar, as kan nabo, ki nachichwasan.’ Nyaw inlawlawag ni āmang na.”

No Pangarig Do Masikap A Mangaywan

16 ¹Do dawri, tinongtong ni Jesos nangibahey dyirad nanawhen naw so nyaya pangarig: “Myan asa baknang, kan myan toboboyen na a pinagaywan na siras warawara naw. Ki sinpangan na,, myan nangipadamag a iyaw pinagaywan naw so warawara na, ki gasgastwen naw kinabknangaw ni āmo na.

²“Do nakadamagaw syan āmo naw, inpatawag naw toboboyen naw, as nakabata na sya dya a kāna, ‘Āngō madamdamag kwaya pariparin mo? Itoroh mo na tābo dyaken listaanaw no tabo warawara ko, ta imo pabaw mangaywan.’

³“Ki do dawri, binatan toboboyenaw do aktokto na a, ‘Ayya! Āngō paro maganay a parinen ko sichangori, ta pakarohen naranaya yaken āmo kwaya? Marawa kwabayaw maychadi tan myan paychichwasan ko, as kan masnek akwaya a magpalpalimos. Ay samna! ⁴Ay on, chapatak ko naw parinen ko tan myan sit ko a siranchiw manghap dyaken do bayah da anchan mapakaro ako do dya a tarabako ko.’

⁵“Ki no pinarin na, tinawagan na sa tayitayisa tabo nakaōtangaw di āmo naw, kan binata na do dāmwaw a nanahsan na a kāna, ‘Papiraw kāron ūtang mod āmo kwaw?’ ⁶Ki initbay no nakaōtangaw a kāna, ‘Asaw a gasot a kaangang a lana.’ Ki binatan toboboyenaw, ‘Ni! Chaw risibo mo. Maydisna ka, kan kalistwan mwa itolas a dadima poho lang a kaangang.’ ⁷Sinpangan na, inyahes naranad asaw a, ‘Na, imo! Papiraw ūtang mo?’ Ki initbay na, ‘Na, asaw a ribo a salop a trigo.’ Ki binata no toboboyenaw dya, ‘Ni! Chaw risibo mo. Itolas mo a wawaho a gasot.’

⁸“Ki do nakapaybidi naw do āmo naw, ki pinadayawan āmo naw kasikapaw no makositaw a toboboyen na.” On, ata, masiksikap ngamin tawotawo saya a dya manganohed do lobongaya a mangisagāna so bokod daw a kaydamnayan kan tawotawo saya a masedangan danas pangtoktwan.

⁹“Ki no bata ko dyinyo, madadam kamo do nainlobongan saya a kinabaknang nyo tan myan sit nyo. Ta anchan abo danaw sirbi no kinabaknang nyod lobongaya, ki rawaten danchi inyo a siraragsak do abos pandan a yanan nyo do hanyit. ¹⁰Ki no tawo a mapagtalkan do dēkey, maparin a maitalek dyaw arwaro. Ki iyaw makosit do dēkey, mangamangay dananchi an rakoh. ¹¹Dawa, an dyi kamo a napagtalkan do kinabaknang do lobongaya, mapagtalkan kamori do oyod a kinabaknang do hanyit? ¹²Masaw a an dyi kamo a mapagtalkan do dyi nyo a dyira, myanoriw maitoroh dyinyo a dyira nyo a mismo?

¹³“Abaw toboboyen a makapayrayay a magsirbi do dadwa āmo, ta mangwan ipsok naw asaw, as chadaw naw asaw, mana dayāwen naw asaw, as pachimadekeyan naw asaw. Masaw a maparin nyo aba pagsirbyan Dyos kan kinabaknang nyo.” Iyaw nyaw binatan Jesos dyira.

¹⁴Ki do nakadngey dan Parisyo saw so nyaya a binatan Jesos, inoyaw da, ta an sira, ki ropa san kwarta.

¹⁵Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Ipaboya nyo dyirad tawotawo saya a malinteg kamo, ki chapatak no Dyos iyaw myanaw do aktokto nyo. Ta siraw inbidang nyo a taywara mapateg dyinyo, ki nawriw inbidang no Dyos a makababa dya.”^p

^o 16:8 Sikap abaw dayāwen nyaya pangarig, an dya iyaw kagaget no tawo a mangisagāna so masakbayan da. ^p 16:15 1 Sam. 16:7

16 “As no maynamot do kapagtongpalaw so Linteg ni Moyses^q kan iyaw kapagtongpalaw so intolas daw no propīta kaychowa, siraw nyaya, ki naikasaba sa a nanda lang do kachimpaww ni Juan Mamonyag. As nangrogi dana do dawri, no maikaskasaba dana do tabo a tawotawo, ki iyaw Maganay a Dāmag a maynamot do pagtorayan no Dyos. As tabo tawotawo, ki piliten daw somdep tan sakangwan makasdep sad pagtorayan na. 17 Ki aran komwan, maydaydamnay a mabo hanyit kan tana kan iyaw aran asaw lang a katiping a Linteg. 18 Akmas naibaheyaw a maynamot do kapachikabahay, no aran sino a mapasyay so baket na, as mangabahay so matarek, ki makagatos do baket naw a nanma so kapachikamalala. Komwan paw no machikabahayaw do mabakesaw a pinasyay ni lakay na, ki makagatos so kapachikamalala.”

Iyaw Baknang Kan Si Lasaro

19 Do dawri, tinongtong ni Jesos naychirin dyira a kāna, “Myan asa baknang a kararaw a maylaylay so mangingina kan naybibiyay a mabarayoboy.

20 “Ki myan asa mapobri a machilimlimos a mayngaran so Lasaro, as kan iya, ki nahapot no korad. Do kararaw yangay da a pinapoktd do rowanganaw no bahayaw no baknang. 21 Rakoh hahawen na a myan pakono kanen na do mapaychahesdayaw no baknangaw do lamisaan naw. Aran siraw chito saw, ki yangay da tinapotaposan kolad na saw.

22 “Do nakadimanaw ni Lasaro, inyangay dan anghilis saw do yananaw ni Abraham. Otto, nadiman paw baknangaw, ki yangay da intanem. 23 Ki do kayan naranaw do Hades a pangnanayan daw no nadiman, oltimo dana a malidyalidyatan baknangaw. Do dawri, tomnangay, as kan naboya nas Abraham do matengaw a yanan, kan myan sa maytalin kan Lasaro. 24 Ki inngejey no baknangaw a kāna, ‘Āma Abraham! Chāsim pa yaken, ta tobuyen mo pas Lasaro a mangbasa so kakamay na, ta yay na pa pahanebneban rida kwaya, ta oltimo danaya lidyat kod apoyaya.’

25 “Ki binatan Abraham dya a kāna, ‘Anak, nakmen mo a imo, ki naybibiyay ka maydamnay kan mabaknang. Ki si Lasaro, ki natotook. Changori, cha dana dya masoyosoyot, kan imo machitadi ka na matotook. 26 Asa pa, aryayaw marahem a pangpang do naypawan taya tan dyi kami a makangay dyinyo daw, as akma saw a abaw makangay dyamen a yapo dyinyo daw.’

27 “‘Na, amnan komwan, chāsim pa yaken, ta akdawen ko pa dyimom āmang a tobuyen mos Lasaro a mangay do bahayaw ni āmang ko, 28 tan yangay na sa ballaāgan dadima saw a kakakteh ko daw a mahahakay, ta āngo nchan mangay sad katotookan kwayas changori.’

---

^q 16:16 No Linteg ni Moyses, ki siraw dāmwaw a dadima a libro do Biblya a mangrogi do Genesis a mandad Deuteronomyo.

²⁹“Ki tinbay ni Abraham a kāna, ‘Aryaw Lintegaw ni Moyses a myan dyira as kan siraw intolas daw no propītaw a mangbagbaga sira. Nolay mo saw kakakteh mwaw a omadngey sira.’

³⁰“Ki binata na a kāna, ‘Ay, engga mo Āma Abraham. Anohdan dabanchi a polos nawri, malaksid an myan magongar a mangay a mangibahey dyira. Nawrinchiw kapagbabāwi da do gatogatos da.’

³¹“Ki inatbay ni Abraham a kāna, ‘On, ki an dyi da anohdan iyaw Lintegaw ni Moyses kan siraw intolas daw no propīta saw, ayket na, aran myan paw magongar a mangay dyira, alit na mapanganohed mo saba.’”

Siraw Pakayapwan Kapaygatos
(Mt. 18:6-7, 21-22; Mk. 9:42)

17 ¹Sinpangan na, binata pan Jesos dyirad nanawhen naw a kāna, “Iyaw solisog a makapaygatos, ki syirto a mawara do kāda tawo. Ki kapakāsi pan tawowaw a pakayapwan gatos! ²Maganaganay pa adayo an mapaytanan so bato a gilingan lagaw naw no nawri a tawo, as kaitapwak syad tāw kan iyaw mangsolisogaw tan makagatos aran asa dyirad mawnged pa saya do kapanganohed da dyaken. ³Dawa, magannad kamo. An myan makagatos a asa a rarayay mo a manganoched, bagbagaan mo nakagatosaw. An magbabāwi, pakawanen mo. ⁴Aran maypapito a makagatos dyimo do asa karaw, as an kāda makagatos, ki mangdaw so kapakawan mo sya, machita a pakawanen mo.”

No Bileg No Anohed

⁵Ki do dawri, binata dan apostolis saw di Āpo a kāna, “Parakohen mo paw kapanganohed namen.”

⁶Ki binata ni Āpo Jesos dyira a kāna, “An myan kapanganohed nyo a akmas kadēkeyaw no botoh no mostasa, maparin nyo a ibahey do dawri a kayon tanyod a, ‘Bagoten mo atngeh mwaya, as kaimoha mo syad tāw,’ ki manganoched anchi dyinyo.”

No Rebbeng No Tobotoboyen

⁷Tinongtong ni Jesos naychirin dyira a kāna, “Kaspangarigan, myan asa dyinyo a myan so toboboyen a magar–arado mana magpaspastor so karniro, āngo imandar nyo dya parinen na an somabat? Batahen nyori dya a, ‘Kalisto ka, ta mangay ka na maydisna a koman?’ ⁸Syimpri engga, basbāli a batahen nyo dya a, ‘Manotong ka na, kan mangay ka na magsokat, ta imonchiw mangidasar anchan koman ako. Ta anchan tayoka ko na, maparin mo nanchiw koman kan minom.’

⁹“An natongpal sa tabon toboboyenaw nyaya a naitoboy dya, pagyamanan paro no āmo naw? Polos! ¹⁰Dawa, komwan kamo pakono a manganoched do Dyos. An maparin nyo tabo inbilinaw dyinyo no

Dyos, iktokto nyo abaw nawri a nakapagtongpal nyo a mangyangay so pakaidaydayawan nyo, basbāli pakono a akma syay ibahey nyo: ‘Tobotoboyen kami lang a dya maikari, kan tod namen lang a tongpalen bilbilin sayan Āpo, ta nawriw rebbeng namen.’ ”

Pyahen San Jesus Asa Poho Saw A Nagliproso

¹¹ Do dawri, do katongtongaw ni Jesus so mangay do Jerosalem, nayyam do naypayawanaw no probinsya no Samarya kan Galilya.

¹² Ki do nakapakarapit naw do asaw dyirad baryo saw, nakabayat so asa poho a nagliproso. Naytēnek sa do midywaw so mabawa, ¹³ as nakaingengey da sya a kon da, “Jesus, Āpo, chāsim pa yamen!”

¹⁴ Do nakaboyaw siran Jesus, binata na dyira a kāna, “Mangay kamo a mapaboya dyirad papadi saw.”^r Do kadama daw a mayam do dawri, ki nappyan sa.

¹⁵ Sinpangan na, do nakadlawaw no asaw a nappyan, nanyeng a naybidi a nangingengengey so dāyaw no Dyos. ¹⁶ Naydogod do salapenaw ni Jesus, as nakapagyaman na. Ki iyaw nawri a tawo, ki asa Samaritano.

¹⁷ Inatbay ni Jesus a kāna, “Asa poho sabawriw nappyanaw? Nangayan dan sasyam? ¹⁸ Asyo saya naybidiw kadwan saw a nagyaman do Dyos? Naybadiwaya naybidi iyaw dyi aya a Jodyo?”

¹⁹ Do dawri, binatan Jesus dya a kāna, “Maytēnek ka kan mayam ka na, ta nappyan ka na a maynamot do anohed mwaya.”

Iyaw Kangay No Pagtorayan Dyos

(Mt. 24:23-28, 37-41)

²⁰ Sinpangan na, maynamot ta nanahahes sad Jesus papere saw Parisyo an āngo nchiw kangay no kapagtoryay no Dyos, inatbay san Jesus a kāna, “Mangay abaw kapagtoryay no Dyos a pachirayayan makaskasdaawaw a pangilasinan. ²¹ Asa pa, abanchiw makaibahey a, ‘Myan dya!’ mana ‘Myan dwadaw!’ Ta no kapagtoryay no Dyos, ki mismo dana myan dyinyo sichangori.”

²² Do dawri, binatan Jesus dyirad nanawhen naw a kāna, “Myan anchiw araw a changesah nyonchi yaken a maboya a Tawo a Yapod Hanyit do aran pagripat, ki maboya nyo pabanchi yaken.

²³ “On, myan sanchiw mangibahey dyinyo a kon da, ‘Aryaw dwadaw!’ mana ‘Aryaw dya!’ Ki manganoched kamo abanchi dyira, as kan chichwasen nyo abanchiw nawri a bata da a yanan ko. ²⁴ Ta akmas karanyagaw no kimat a nanyeng a masedangan maychamibit no kademdemean, ki komwan kangay konchi a Tawo a Yapod Hanyit.

^r **17:14** Sigon do linteg da, siraw papadi, ki siraw mangikeddeng an malinis sa mana engga. Leb. 13; Lk. 5:14

²⁵Ki sakbay no nawri a kangay ko, ki machita a manma lidyalidiyaten da yaken, as kan payparinen da yaken a akmaw abos sinpasangan no myan saya do dya kapotōtan. ²⁶Akmas kaparin daw no tawotawo saw do kachimpo ni Noyi, komwan anchiw kaparin dan tawotawo anchān araw a kangay ko a Tawo a Yapod Hanyit. ²⁷Ta sira, ki nāw da komninan kan naybobok kan naychakabahay a nandad nakasdepaw ni Noyi do biray naw. Ki do dawri, nawaraw layos, kan nahmes sa tabo.

²⁸“Komwan paw kaparin daw do kachimpo ni Lot. Do dawri, siraw tawotawo saw, ki komninan kan naybobok sa. Naglaklako sa, as kan gomnatgātang sa. Naymohamoha sa, as kan naybaybahay sa. ²⁹Ki do nakakaro danaw ni Lot do syodad a Sodoma, nanyeng a nasday apoy kan asopri a yapod hanyit a nawriw nangdiman siras tabo tawotawo saw daw. ³⁰Komwan anchiw maparin do arawaw a kapaybidi ko a Tawo a Yapod Hanyit.

³¹“Do dawrinchi a araw, iyanchiw myan do papagaw no bahay na, ki dyi dana pakono maybabalay a somdep a mangay a manghap so warawara nad irahemaw no bahay na a iyonot na. Masaw myanaw do bengkag naw, dyi dana pakono a somabat.

³²“Naknakmen nyo naparinaw do baketaw ni Lot!^s

³³“Ta no sino a mangipateg so byay nad tanaya, alit na mabo na. Ki no tawo a madiman a maynamot do kapanganohed na dyaken, myan anchiw byay na abos pandan a itoroh no Dyos dya.

³⁴“Ibahey ko pa dyinyo a an mairana an mahep kangay ko, myan sanchiw mayoknod a mahap asa, ki mabidin anchiw asa. ³⁵Masaw a myan sanchiw dadwa mababakes a manggiling. Mahap anchiw asaw, ki mabidin asaw. [³⁶Komwan anchi a an myan saw dadwa mahahakay do bengkag, mahap anchiw asaw, ki mabidin asaw.”]^t

³⁷Ki do dawri, nanahes saw nanawhen naw, kan binata da dya a kon da, “Na, dinonchiw kaparinan nyaya mo Āpo?”

Ki inpangarig ni Jesos dyira a kāna, “Aran dino a yanan bangkay, dawrinchiw kakpehan dan agila a omsitsit sya.”

No Pangarig Maynamot Do Bālo A Mabakes Kan No Hwis

18 ¹Inistorya pan Jesos dyiraw nyaya pangarig tan pirmi sa a maydasal kan tan dyi sa maopay.

²Binata na dyira a kāna, “Myan asa hwi do asa idi, kan abaw kāmo na do Dyos. Masaw a abaw anyib nad kapayngay na tawo.

³“Ki myan asa bālo a mabakes do dawri a idi a pirmi a mangay a machikakaāsi so sidong no hwisaw. Batahen na dya a kāna, ‘Sidongan mo pa yaken a mangikalintegan so inawan ko do manglidyalidiyataw dyaken.’

^s 17:32 Gen. 19:26   ^t 17:36 Nya birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

⁴“Ki nahay dana mangangay, ki maskeh hwisaw a mangikeddeng so maynamot do dawri a kāso no bālwaw. Ki sinpangan na,, nakaktokto hwisaw, kan binata na do aktokto na a, ‘Abayaw kamwamwan kos Dyos, kan abayaw bigbigen kwa tawo. ⁵Ki maynamot ta magsardeng abaya mangorohir dyaken nya bālo, ikalintegan ko pa tan dyi dana manghopag do kanāw naya a maybibidi dya.’”

⁶Do dawri, binata ni Āpo Jesos dyira a kāna, “Adngeyen nyo chinirinaya no dyaya malinteg a hwi. ⁷An chapatak no hwiyaw manyidong, mangamangay abawri a mangikalintegan Dyos siras tawotawo na saw a kararaw kan kahahep a mangdakdaw dya? On, paybabalay nabanchi a polos manoroh dyira so sidong na. ⁸No bata ko dyinyo, nanyeng na sanchi a torohan so kalintegan da. Ki aran komwan, anchan mangay ako a Tawo a Yapod Hanyit, myan paronchiw madasan kwa manganohed do tanaya?”

No Parisyowaw Kan No Magsingsingiraw So Bwis

⁹Binata pan Jesos nyaya pangarig dyirad tawotawo saw a ad-adda masaray do mismo da a kalintegan kan mangiroromen so kapangay da a tawotawo.

¹⁰Binata na a kāna, “Myan saw dadwa mahahakay a nangay a naydasal do Timplo. Iyaw asaw, ki Parisyo, as magsingsingir so bwis asaw.

¹¹“Sinpangan na, do kayan daranaw do irahem, naytēnek Parisyowaw, as nakapaydasal na a maynamot do mismo na inawan a kāna, ‘Āpo Dyos, magyaman ako dyimo, ta akma kwaba siras kadwan saya tawo a maagom, makosit, kan machikamkamalala. Magyaman ako pa, ta akma akwabas tawowaya daw a magsingsingir so bwis. ¹²Maypirwa ko a magayonar do kāda lawas, as kan itoroh ko paw apagkapollo no tabo a maganansya ko.’ Nawriw binatan Parisyowaw.

¹³“Ki iyaw magsingsingiraw so bwis, ki naytēnek do mabawa so dēkey, as kan polos a dyi na maipreng ropa na do kasnek na, basbāli a dinandanog naw barōkong na, as nakabata na sya a kāna, ‘Āpo Dyos, chāsi mo yaken, ta aro gatogatos ko!’

¹⁴“Ibahey ko nyaya dyinyo: Iyaw magsingsingiraw so bwis, ki iyaw somnabat a naibidang dana a malinteg do salapen no Dyos, as iyaw Parisyowaw, ki polos. Ta aran sino a mapatohos so inawan na do salapen no Dyos, ki masnekan anchi. As no mapabodis so inawan na, ki iyanchiwi mapatohos.”

No Kabindisyon Ni Jesos Siras Adedekey (Mt. 19:13-15; Mk. 10:13-16)

¹⁵Myan paw naypisa do asa karaw, inyangay da sad Jesos siraw tagibi da saw tan saliden na sa a bindisyonian. Ki do nakaboya daw siran nanawhen na saw, ki pinaydabdab da sa.

¹⁶ Do dawri, pinaypasngen san Jesos tagibi saw, as nakabata na sya dyirad nanawhen na saw a kāna, “Palobosan nyo saw adedekey saya a mangay dyaken, kan baywan nyo saba, ta siraw akma syay a adedekey akin dyira so pagtorayan no Dyos. ¹⁷No ibahey ko dyinyo, ki oyod. No aran sino a dya machiyengay so kapangrawat so pagtorayan no Dyos a akmas kapangrawataw no nya saya adedekey, sigorādo a mairaman abanchi daw.”

No Baknang A Tawo
(Mt. 19:16-30; Mk. 10:17-31)

¹⁸ Ki myan daw asaw a torayen dan Jodyo saw, as kan inyahes na di Jesos a kāna, “Mo maganay a Maistro! Āngō machita a parinen ko tan madyira ko byay a abos pandan?”

¹⁹ Ki binata ni Jesos dya a kāna, “Āngō ta pangaranan mo yaken so maganay? Abaw maganay, an dya iya lang Dyos. ²⁰ Chapatak mo na saw bilbilinaw do linteg: ‘Machikamalala kaba, mangdiman kaba, manakanakaw kaba, mangipaneknek kabas bayataw, as kan dayāwen mo saw inyapwan mo saw.’ ”^u

²¹ Ki binatan mahakayaw a kāna, “Yapo pa do kadēkey ko a tinongtongpal ko na sa tabo nyaya bilbilin.”

²² Do nakadngeyaw ni Jesos so initbayaw no mahakayaw, binata na dya a kāna, “Ari paw asa pagkorāngan mo. Yangay mwa ilāko a tabo kinabknang mwaw, as kaibinglay mo sya dyirad mapopobri saw so naglakwan mwaw tan myan anchiw kinabknang mod hanyit. Katayoka na, monot ka dyaken.”

²³ Do nakadngeyaw no mahakayaw so nawri a binatan Jesos dya, nagmamayo maynamot ta taywaras kabaknang.

²⁴ Ki do nakaboyaw ni Jesos so mamayowaw no baknangaw, binata na a kāna, “Ay, āngō a kalidyat no myan sayas kinabknang a somdep do pagtorayan no Dyos! ²⁵ Maydaydamnay kapayhawos no binyay a kamilyo do wayan rayem kan kasdep no mabaknang do pagtorayan no Dyos.”

²⁶ Ki siraw nakadngeyaw daw so nya a binatan Jesos, inyahes da a kon da, “Na, an komwan, sino dana paronchiw maisalakan?”

²⁷ Ki tinbay sa ni Jesos a kāna, “No dya maparin a pamosposan tawo, ki maparin do Dyos.”

²⁸ Ki binata ni Pedro, “Namna! Maypāngō kami na? Kinarwan namen dana sayaw pamilya namen do nakawnot namenaya dyimo!”

²⁹ “Naon!” kānan Jesos dyira. “No ibahey ko dyinyo, ki oyod. No aran sino a tawo a omkarso bahay na, baket na, kakakteh na saw mana inyapwan mana anak na saw a maynamot do pagtorayanaya no Dyos,

^u 18:20 Eks. 20:12-16; Deot. 5:16-20

30 ki arwaro panchiw rawaten na do kayan na paw a sibibayay sichangori, as kan do kapanawdyan anchi a araw, ki rawaten nanchiw byay na a abos pandan.”

Pitdwen Jesos A Ibahey Kadiman Kan Kapagonggar Na
(Mt. 20:17-19; Mk. 10:32-34)

31 Sinpangan na, pinachibawa ni Jesos asa poho saw kan dadwa nanawhen na, as nakabata na sya dyira a kāna, “Adngeyen nyo. Somonget ta na do Jerosalem, kan matongpal dananchi daw tabo intolas daw no propita saw do kaychowa a maynamot dyaken a Tawo a Yapod Hanyit.

32 Maiparawat akonchi dyirad Dya-Jodyo, as kan oy-oyawen danchi kan asnesnekan danchi yaken, as kan chichipan danchi yaken. 33 Sapsaplitan danchi yaken, as kan dimanen danchi yaken, ki mabyay akonchi a mirwa do chatatdo naw a araw.”

34 Ki polos a dyi da naawātan nanawhen naw chakey naya a batahen, ta naitayo dyira. On, aba polos kapakaāwat da daw.

Pyahen Jesos Bolsekaw A Magpalpalimos
(Mt. 20:29-34; Mk. 10:46-52)

35 Do kasngen daranaw da Jesos do Jeriko, myan do payisaw no rarahan asa bolsek a maydisna kan magpalpalimos. 36 Ki do nakadngey naw sya a aro saw homabas a tawotawo, inyahes na a āngō mapariparin.

37 Ki inbahey da dya no tawotawo saw a iyaw homabasaw, ki si Jesos a taga Nasaret.

38 Ki do nakadngey naw sya, inyagagay no bolsekaw a kāna, “Jesos a kapotōtan ni Āri Dabid, chāsim pa yaken!”

39 Ki pinaydabdab dan myan saw do salapenaw daw, kan inbahey da a magolimek, ki alit na naypataywaraw nakaiyagagay na sya a kāna, “Kapotōtan Āri Dabid, chāsim pa yaken!”

40 Do dawri, nagsardeng si Jesos do kayam naw, as nakaibilin na sya a paypasngen da. Ki do nakapakasngen naranaw, inyahes ni Jesos dya a kāna, 41 “Āngō chakey mo a parinen ko dyimo?”

Ki binata na, “Āpo, chakey ko makaboya.”

42 Do dawri, binata ni Jesos dya a kāna, “Makaboya ka na, ta maynamot do nakapanganohed mwaya, ki napyan ka na.”

43 Ki do dawri, nyeng a nakaboyaw bolsekaw, kan minonot dana di Jesos a nāw na mangidaydayaw so Dyos. Do nakaboya daw no tabo tawotawowaw so nawri a naparin, nachitaha sa nangidaydayaw so Dyos.

Si Jesos Kan Si Sakeo

19 ¹Katayokan nyaya, somindep do syodad a Jeriko, as kan nagkelsat a kominwan do Jerosalem. ²Ki myan daw asa

mabaknang a tawo a mayngaran so Sakeo a iya, ki asa pangolo dan magsingsingir saw so bwis. ³Do kadamaw ni Jesos a homabas, rakoh kakey ni Sakeo a makaboya an sino si Jesos, ki maboya naba maynamot ta pandek kan masyasidin saw tawotawo. ⁴Dawa, kinmah na saw tawotawo saw, kan komnayat do asaw a sikamoro a kayo a mayaman Jesos tan sakangwan maboya na.

⁵Ki do kanmwaw ni Jesos si Sakeo, tinangay na, as nakabata na sya dya a kāna, “Sakeo, alistwan mo gomchin daw, ta mangay ako a machidagos do bahay mo sichangori.”

⁶Do nakadngeyaw ni Sakeo so nawri a binata ni Jesos dya, naybabalay paba, kan nyeng na inalistwan gominchin, as kan chinasoyot na rinawat si Jesos.

⁷Maynamot do dyaya naparin, dinabadabay dan tabo saw a nakaboya sya a kon da, “Pi! Pabisbisitaya do tawowaw a maibidang a aros gatos!”

⁸Do dawri naytēnek si Sakeo do salapen na, as nakabata na sya di Āpo Jesos, “Āpo, sichangori, itoroh ko godwan warawara ko dyirad mapopobri saya, as siraw kinosit ko saw do nakasingir kwaw sira, paypipaten kwa paybidyen dyira.”

⁹Ki binata dya ni Jesos a kāna, “Changori a araw, nangay kaisalākan do dyaya pamilya, ta nanganohed nya tawo a akmas nakapanganohedaw ni Abraham a kapoonan na. ¹⁰Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki iyaw nyaw nangayan ko dya lobong, iyaw kangay kwa omchichwas siras nabo saw tan isalākan ko sa.”

No Pangarig Maynamot Dyirad Plata A Balitok (Mt. 25:14-30)

¹¹Do kadama daw no tawotawo a mangadngey so nya, pinadngeyan sa ni Jesos so asa pa pangarig. Komwan pinarin na, ta masngen dana sa do Jerosalem kan maynamot ta hahawen dan tawotawowaw a īto danaw kasiknan no kapagtoryaw no Dyo.

¹²Binata na dyira a kāna, “Myan asa tawo a matohos so toray a nagplano a magbyahi do mabawa a tana a dawrinchiw pakakoronaan na a asa a āri. Do katayokaw no nakapayparin da sya a asa āri, ki somnabat do mismo naw a tana. ¹³Ki do sakbayaw a kakaro na, tinawagan na saw asaw a poho dyirad tobotoboyen naw, kan tinayitayisa na sa nangitalekan so plata a balitok,” as nakabilin na sira a kāna, ‘Ni! Apen nyo a inigosyo nyaya ranan kwa mawara.’

¹⁴“Ki iyaw nyaya tawo, ki oltimo a dyi da makden kaidyan na saw, ta ipsok da. Dawa, nanoboy sas somnarono dya a nangay a nangibahey syad

^v **19:13** Do chirin Griego, ki “asa poho a mina,” as kan iyaw balor no asa mina, ki “asa gasot a dinaryo,” mana tangdan no asa a tawo do tatdo a kabohan.

impiradoraw a bata da, ‘Āpo Impirador, chakey namen abaw nya tawo a iyaw magāri dyamen.’

15 “Ki naipapilit dabaw chakey daw no mangipsokaw sya, as naybidi iyaw torayen daw a nakoronaan dana. Ki do nakawara naw, inpatawag na saw tinorohanaw so plata a balitok tan yahes na dyira an papiraw naganansya no intoroh naw dyira.

16 “Ki nangay nanomaw a natorohan, kan binata na, ‘Āpo, yapo do intalek mwaw dyaken, nakaganansya kwaw so asa poho pa a plata a balitok.’

17 “Ki binatan āryaw dya a kāna, ‘Maganayyaw pinarin mwaya, kan managtongpal kaya tobotoyen! Maynamot ta mapagtalkan ka do dēkey a bānag, pagtorayen konchi mo do asa poho a idi.’

18 “Sinpangan na, nachitadi a nangay somaronwaw a tobotoyen, kan binata na, ‘Āpo, chayaw plataw a intoroh mo, kan nakaganansya kwaw so dadima pa plata a balitok.’

19 “Do nakadngeyaw syan āryaw so binataw no tobotoyen naw, binata na dya a kāna, ‘Pagtorayen konchimo do dadima idi.’

20 “Ki nangay chatatdo daw, kan binata na, ‘Āpo, chayaw plata mwaw. Pinongosan kwaw so panyo, as nakakapya ko sya, ²¹ ata, chapatak kwaw a masosolyen ka, dawa, chamo kwaw imo. Nawryayaw chabalay mo machichami kan magranyi kayas dyi mwa inmoha.’

22 “Ki do dawri, binatan āryaw dya a kāna, ‘Oltimo kayas karahet a tobotoyen! Dosaen koymo maynamot do bokod mo saya chirin, ta chapatak mo naya masosolyen ako, as kan chapatak mo a nawriw chabalay ko machichami kan ranyen ko aran dyi kwa inmoha. ²³ An komwan chapatak mo, āngō ta pinasdep mwaba do bangko kwarta kwaw tan sakangwan myan nahap ko kontodo anak na do kapaybidi kwaya?’

24 “Ki binata no āryaw dyirad tawotawo saw a maytēnek daw a kāna, ‘Apen nyo kwarta kwaw dya, ta itoroh nyo do nakaganansyaw so asa poho.’

25 “Ki binata no tawotawo saw a, ‘Namna, Āpo! Ari danayaw asa poho a plata na!’

26 “Ki binatan āryaw, ‘No ibahey ko dyinyo, ki no tawowaw a myan so mapariparin, ki arwaro maitoroh dya. Ki no abos mapariparin, aran iyaw dēkeyaw a myan dya, ki mapakaro panchi dya. ²⁷ Changori, yanan dan kabosor ko saw a naskeh a mayparin ako a āri da? Yangay nyo sa a dimanen do salapen kwaya.’” Nawriw binatan Jesos.

No Maragsak A Kasdep Ni Jesos Do Jerosalem (Mt. 21:1-11; Mk. 11:1-11; Jn. 12:12-19)

28 Do nakatayokaw ni Jesos a nangibahey so nyaya pangarig, ki somnonget a nangay do Jerosalem, as kan minonot sa dyaw nanawhen

naw. ²⁹Ki do nakapaypasngen daranaw do tokonaw a mayngaran so Olibo, do masngenaw do idi saw a Betpage kan Betanya, nanoboy si Jesos so dadwa dyirad nanawhen naw.

³⁰Binata na dyira a kāna, “Mangay kamo pa do masngenaya a idi do bitaya no rarahan, as anchan makarapit kamo daw, maboya nyonchiw naigalotaw a orbon no asno a dyi pa nasaksakayan. Obayan nyo, as kaiyangay nyo sya do dya. ³¹An myan mangyahes dyinyo an anhen nyo asnwaw a obayan, ibahey nyo nyaya a, ‘Machita ni Āpo a pagsakayan na.’”

³²Sinpangan na, nayam dana saw natoboyaw, as kan nasarakan daw tabo akmas binataw ni Jesos dyira. ³³Do kawbay daranaw so asnwaw, binatan akin binyayaw sya dyira, “Āngo ta obayan nyo orbonayan asno?”

³⁴Ki initbay da, “Machitaw ni Āpo.”

³⁵Sinpangan na, inyangay da do yananaw ni Jesos. Pinaap-ap da saw kagay daw do orbonaya, as nakapasakay das Jesos. ³⁶Do dawri, do kayam danaw no nagsakayanaw ni Jesos a orbon asno, binolay dan tawotawo saw kagay da saw do rarahanaw. ³⁷Ki do nakapakasngen daranaw do Jerosalem, do rarahanaw a mosok a yapo do tokon a mayngaran so Olibo, nangngengengey sa do soyot daw aro saw a mononot dya, kan magdaydayaw sa do Dyos a maynamot do aro saw a makaskasdaaw a naboya da. ³⁸Inngengengey da a kon da, “Madaydayaw kan maitoroh pakono bindisyon do Āryaya a tinoboy ni Āpo Dyos a pinakainawan na! Madaydayaw si Āpo Dyos do katotohosan a hanyit, ta naychanya dana saw tawotawo kan Dyos!”

³⁹Ki binata da di Jesos no kadwan saw a Parisyo a nachikpekpeh do yanan daw no tawotawo saw a kon da, “Maistro, pagsardengen mo pa saw nanawhen mwaya.”

⁴⁰Ki tinbay san Jesos a kāna, “Ibahey ko dyinyo a an penpenen ko sa, iyagagay dan bato sayaw kapagdayaw da do Dyos.”

Tanyisan Ni Jesos Jerosalem

⁴¹Do kasngen daranaw da Jesos do syodadaw no Jerosalem, naychahoho si Jesos do nakaboya naw sya. ⁴²Binata na a kāna, “Ay-ay pīman, inyo a taga Jerosalem, imbes a chapatak nyo pakono sichangori an āngō masisita a parinen nyo tan sakangwan makapachikapyá kamo do Dyos! Ki enggaya, ta ari nyo paya a dya mailasin, as kan sichangori, ki naitayo dana dyinyo. ⁴³Myan anchiw araw a dibonen daynyo no kabosor nyo saw, as kan balaten danchi inyo a gobaten, kan abanchya polos maparin a payaywan nyo. ⁴⁴Paypisahen danchiw syodad nyo a rarayawen kan tabo saw tawotawo a omyan daw. Abanchi a polos akdahen da a machidket a bato do sigodaya nakapatnekan syodad nyo maynamot ta polos nyo a dya bigbigen chimpwaya kangay no Dyos a mangisalakan dyinyo.”

No Kangay Ni Jesus Do Timplo
(Mt. 21:12-17; Mk. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

45 Do nakapakarapitaw ni Jesus do Jerosalem, somindep do atataw no Timplowaw. Sinpangan na, pinahbot na saw maglaklakwaw. **46** Nyaw binatan Jesus dyira a kāna, “Myan naitolas do Masantwan a Tolas a kāna, ‘No bahay ko, ki yanan a paydasalan no tabo tawotawo.’^w Ki inyowaya, ki pinayparin nyowaya bahay dan manakanakaw.”

47 Makayapod dawri, kararaw si Jesus a nangay a nangnanawo do Timplo. Ki siraw matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, as kan siraw panglakayen daw no tawotawo, chinichwas da an maypāngō kadiman da sya. **48** Ki aran komwan, abaw gondaway da a maynamot ta mapasnek sa mangadngey tawotawo saw so inanawowaw ni Jesus.

No Kapanahes Maynamot Do Toray Ni Jesus
(Mt. 21:23-27; Mk. 11:27-33)

20 **1** Asa karaw, do kadamaw ni Jesus a mangnanawo do Timplo siras tawotawowaw, kan mangikasaba so maynamot do Maganay a Dāmag, ki inasngenan dan matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg kontodo siraw panglakayen daw no Jodyo. **2** Binata da dya a kon da, “Ngay, ibahey mo pa dyamen maynamotaya do pariparin mwaya an dino nanghapan mos toray, mana sino nangmandar dyimo a omparin siras syay?”

3 Ki tominbay si Jesus a kāna, “Sakbay a atbayan ko, ari paw iyahes ko dyinyo. Ibahey nyo dyaken, **4** dino nakayapwan torayaw ni Juan a Mamonyag a mangbonbonyag: yapo do Dyos mana yapod tawo?”

5 Ki nagsasarita sa kan nakatbatbayan da do katakatayisa dyira a kon da, “Āngo itbay ta? An ibahey ta a, ‘Yapod Āpo Dyos,’ ki iyahes nanchyori dyaten an āngo ta dyi ta nanganohed di Juan? **6** Ki an batahen ta a, ‘Yapod tawo,’ ay, kalalatan da yaten a agsidan tabo tawotawo saya dya, ta anohdan daw si Juan Mamonyag a iya, ki asa oyod a propīta no Dyos.”

7 As dawa, no initbay da chapatak daba an dino nakayapwan toray na.

8 Sinpangan na, binata ni Jesus dyira a kāna, “An komwan, ibahey kwaba dyinyo an āngo toray ko a mamarin so akma siras nya.”

No Pangarig Maynamot Dyirad Magay-aywanaw So Obas
(Mt. 21:33-46; Mk. 12:1-12)

9 Sinpangan na, tinongtong ni Jesus nangibahey so nya pangarig dyirad tawotawo saw daw a kāna, “Myan asa tawo a naymoha so aro a obas do

^w **19:46** Isa. 56:7; Jer. 7:11

kaobāsan naw. Sinpangan na, inpaābang na dyirad pinagbantay naw, as nakapagbyahi na so nahay.

10 “Do chimpo danaw no kapaychamomolas, tinoboy no nagpaābangaw iyaw toboboyen naw a mangay dyirad nangipaābangan naw tan torohan da so pinakadyira naw a binglay. Ki minalmalo da, kan pinaybidi da a aba polos intoroh da dya.

11 “Sinpangan na, insarono narana tinoboy toboboyen naw a matarek. Ki masaw a minalmalo da, kan inasnesnekan da, as nakapaybidi da sya a polos a abo intoroh da.

12 “Ki pinitdo naranaw nanoboy. Ki binigabiganan darana, as nakaipoha da sya do gaganaw no kaobāsan.

13 “Ki binatan akin dyiraw so kaobāsanaw, ‘Āngō paro parinen ko? Iya paw chadaw kwaya anak ko tobuyen ko, ta sigoro iya ngataw anyiben da.’

14 “Ki do nakaboya daw no machiab-ābangaw sya, nagtotolagan da a kon da, ‘Iya danaw nyayaw mangtawidaw so kaobāsanaya. Yangay ta dimanen tan dyaten danaw kaobāsanaya!’

15 “Sinpangan na, inpoha da do gaganaw no kaobāsan, as nakadiman da sya.”

Do dawri, inyahes ni Jesos dyirad tawotawowaw a kāna, “Āngonchiw parinen na dyira no akin dyiraw so kaobāsanaw? 16 Syimpri, yangay na sanchi a dimanen pinaabāngan naw so kaobāsanaw, as kaipaābang nanchi sya do matarek.”

Ki do nakadngey daw syan tawotawo saw so nya a binatan Jesos, binatabata da a kon da, “Dyi pakono a ipalōbos no Dyos nawri a maparin!”

17 Ki pinerreng san Jesos, as nakaibahey na sya a kāna, “Na, āngō chakey a batahen nyaya a naitolas do Masantwan a Tolas a kāna,

‘Iyaw nawri a bato a inpoha dan mapatnek saw so bahay, ki nayparin a iyaw kasisitaan a bato a mangpayit so nawri a bahay.’ ”^x

18 “No aran sino a madodog do dawri a bato, mapotopototan anchi. Ki aran sino a matopakan na, pitahen nanchi.”

No Kapanahes Maynamot Do Kapagbayad So Bwis (Mt. 22:15-22; Mk. 12:13-17)

19 Ki siraw mangnanawowaw so linteg kan siraw matotohos saw a papadi, ki pinadas da tiliwen si Jesos do dawri a oras, ta maawātan da a chinirichirin naw nyaya a pangarigan a pachikontra na dyira. Ki naparin daba maynamot ta namo sa dyirad tawotawo saw. 20 As dawa, manyidechideb sa so maganay a chimpo da mangchamba sya tiliwen, kan

^x 20:17 Sal. 118:22; Epe. 2:20; 1 Ped. 2:6-8

nanoboy sas ispya da a nangay a mangyahahes dya a akmay maganay ranta daw dya tan myan pakayapwan da omtiliw sya an myan maikontra atbay na kan tan nawriw pambar da a mangiparawat sya do toray ni Gobirnador.

²¹Dawa, nangay sad Jesos, as nakaiyahes da sya dya a kon da, “Mo Maistro, chapatak namen a kosto tabo ichirin kan inanawo mo. Chapatak namen pa a mangidomdoma kaba. Abaw matarek a inanawo mo, an dyi lang a iyaw oyodaw a chakey no Dyos a parinen tawotawo. ²²Sichangori, ibahey mo pa dyamen an maikontra do linteg iyaw kapagbayad namen so bwis do impirador do Roma.”

²³Ki maynamot ta chinapatak ni Jesos iyaw sikap daw, binata na dyira a kāna, ²⁴“Mangipaboya kamo pa dyaken so plata.” Ki nangipaboya sa. Sinpangan na, binata na dyira a kāna, “Sino akin ladawan kan akin ngaran syay?”

²⁵Ki tinbay da, “Nas Impirador.”

Do dawri, binata na dyira a kāna, “Na, an komwan, itoroh nyod Impirador dyira naw, as itoroh nyo do Dyos dyira naw.”

²⁶Ki nasdok daba polos si Jesos do kapaychiy chirin naw do salapen no tawotawo, as kan maynamot ta nasdaawan sa do atbay naw, naylilyak pa saba.

No Kapanahes Maynamot Do Kapagonggar

(Mt. 22:23-33; Mk. 12:18-27)

²⁷Sinpangan na, myan saw nangay di Jesos a yapod gropo dan Sadosywaw a siraw Jodyo saw a makabata a dya mirwa mabyay nadiman. ²⁸Ki inyahes da dya a kon da, “Maistro, intolas ni Moyses nyaya linteg dyaten a Jodoxy a kāna, ‘An madiman iyaw asa mahakay a myan so baket a abo pas pōtot, machita ahapen a kabahayen kakteh naw tan pototan na so pinakaanak no kakteh naw a nadiman.’^y

²⁹“Maganay nawri, ki myan sa kono papito a makakakteh a mahahakay. Iyaw matonengaw, ki nangabahay, as kan sakbay a myan pōtot na, nadiman. ³⁰Sinpangan na, no adyenaw no nadimanaw, ki kinabahay naw ipag naw a bālo, as kan aran iya, ki nadiman a abos pōtot. ³¹Masaw, naparin do chatatdo daw. Komwan pinarin da a natatadi a nandad nakadiman da a tabo a papito a abos pōtot. ³²Do kapanawdyanaw, nadiman mabakesaw.

³³“Dawa, an komwan,” inyahes dan Sadosywaw di Jesos, “sinonchi dyiraw akin kabahay so nya mabakes anchan araw a kapagonggar, ta kinabahay daya tabon papito saya makakakteh nyaya mabakes?”

³⁴Ki binata ni Jesos dyira a kāna, “Maychakabahay saw tawotawo do dya lobong, ³⁵ki siraw nadiman a maikari a magongar a matorohan so byay do

^y 20:28 Deot. 25:5

masakbayan, ki mangabahay pa sabanchi daw,³⁶ ta akma sanchi siras anghil saw a dya madiman. On, anak dana sa no Dyos a nagonggar dana.

³⁷“Ki an maynamot do kapagonggar dan nadiman, aran si Moyses, ki inpaneknek na a magongar sanchiw nadiman. Ta naitolas do Masantwan a Tolas maynamot do somdesdebaw a kayo a tinawagan ni Moyses si Āpo a ‘iyaw Dyos daw da Abraham, Isaak, kan Jakob.’^z ³⁸No chakey na batahen, ki iyabaw Dyos no nadiman, an dya iyaw Dyos no sibibyaw, ta do yanan no Dyos, ki sibibyaw sa tabo tawo daw.”

³⁹Ki binata dan kadwan saw a mangnanawo so linteg a kon da, “Maganayayam Maistro initbay mwaya!” ⁴⁰Nawriw binata da, ta maitored da pabaw manahes dya.

No Kapanahes Maynamot Di Kristo (Mt. 22:41-46; Mk. 12:35-37)

⁴¹Do dawri, binatan Jesos dyira, “Āngko ta batahen da a si Kristo,^a ki tod lang a kapotōtan Āri Dabid do kaychowa? ⁴²Ta mismo a si Dabid nakabata sya do libro daw no Salmo a kāna,

‘Binata no Dyos di Āpo ko a, “Maydisna ka do kawanaw kwaya a ⁴³mandan kaābak ko siras kabosor mo saya, as kan sira danaw paydadatokan no kokod mwaya.”^b

⁴⁴“An tawagan Dabid so ‘Āpo,’ maypāngo nakahtot ni Kristo do kapotōtan Dabid?”

No Kapilaw Ni Jesos Siras Mangnanawo Saw So Linteg (Mt. 23:1-36; Mk. 12:38-40)

⁴⁵Ki do kayan daw a tabo no tawotawowaw a mangadngey, binatan Jesos dyirad nanawhen naw a kāna, ⁴⁶“Annadan nyo saw mangnanawowaya so linteg, ta chakey daw maylaylay so mayid,^c kan imāsen da paw mapadayawan a kabkablaawan no tawotawo do plasa. Pidyen da paw kasisitaan a disnan do sinagoga da saw kan madadayaw saw a yanan dan matotohos saw so saad do paspasken saw. ⁴⁷Allilawen da pa saw babbālwaw a mababakes tan madyira daw bahabahay da, as kapaydasal das manaro a pangoliwlib das kaparin daw. As dawa, marahrahmet anchiw dosa da.” Nawriw binatan Jesos.

No Limos No Bālo A Mabakes (Mk. 12:41-44)

21 ¹Katayokan nawri, nanyideb si Jesos, ki naboya na saw babaknangaw a mamosek so limos da do paglimosan daw do

^z 20:37 Eks. 3:6   ^a 20:41 “Kristo” mana “Mesias.”   ^b 20:43 Sal. 110:1; Ara. 2:35; Heb. 1:13; 10:12-13   ^c 20:46 No gagāngay a kaosar da so nyaya a mayid a laylay, ki do kayan daw lang a mangnanawo mana maydasal. Ki mapatak a maboya dya a midibidi sa do gagan a maylaylay so komwan tan ipangas daw katohos no saad da.

Timplo. ²Sinpangan na, naboya naw asaw a mapobri a bālo a mabakes a nangasday so dadwa plata a kabobodisan so balor.

³Ki do dawri, binata ni Jesos a kāna, “No ibahay ko dyinyo, ki oyod. Arwaro inasdayaya no mapobryaya a bālo kan iyaw sinday dayan tabo dyira. ⁴Ta no intoroh da, ki iya lang sobraw no kinabknang da. Ki iyaw bālwaya, aran pobri, ki intoroh naw moybohaw a myan dya. On, intoroh naw tabo a maparin a chabyay na.”

No Kaipadto Ni Jesos So Kalasaw No Timplowaw

(Mt. 24:1-2; Mk. 13:1-2)

⁵Do dawri, ki myan saw kadwan dyira a pagistoryaan daw kapintasaw no Timplo daw maynamot do magaganayaw a bato a pinamatnek da kan siraw mapintasaw a sāgot dan tawotawo a dāton da. Ki nadngey ni Jesos nawri, dawa, binata na dyira a kāna, ⁶“Siraw nyaya chichiban nyo sichangori, ki myan anchiw araw a mararayaw sanchi a tabo, as kan apabanchi a polos matokos a machidket a bato do yanan daya sichangori, ta malasanchi a tabo.”

Siraw Īto A Kalidyatan

(Mt. 10:17-18; 24:3-14; Mk. 13:3-13)

⁷Ki inyahes da, “Maistro, anchan āngo kaparin dan nyaya, kan maypāngonchiw pakailasinan namen sya a iyaw pakatongpalan da no nyaya, ki masngen dana?”

⁸Do dawri, binata ni Jesos dyira a kāna, “Magannad kamo tan dyi kamo a maychawaw, ta aro sanchiw mangay a mangosar so ngaran ko, kan batahen danchi a, ‘Yaken si Kristo!’ kan ‘Masngen danaw panongpalan!’ Ki aran komwan, onotan nyo saba. ⁹Anchan madngey nyo kabtak no gobat kan riribok, mamwamohen kamo abanchi. Machita manma maparin saw nyaya, ki chakey naba batahen a nawri danaw pandan lobongaya.”

¹⁰Sinpangan na, binata ni Jesos dyira a kāna, “Maggogobat sanchiw nasyon kan nasyon, as kan komwan sanchiw pagaryan kan pagaryan.

¹¹Myan panchiw makabakebakel saw a gin-gined. Do matatarek saw a logar, ki myan panchiw kapaychapteng kan makadiman a ganyit. As do kademdemanaya, ki myan sanchiw makamwamomo kan makaskasdaaw a pagilasinan.

¹²“Ki sakbay a maparin saw tabo nya pagilasinan, tiliwen danchinyo no tawotawo, as kalidyalidyat da dyinyo. Idarom danchinyo do pangpangolwen saw do sinagoga da saw, kan bahoden danchinyo. As maynamot do kapanganohed nyo dyaken, maiparawat kamonchi dyirad ar-āri kan gobirnador da saw. ¹³Ki do dawrinchi, nawri dananchiw gondaway nyo a mangipaneknek dyira so maynamot do kapanganohed

nyo. ¹⁴Patoreden nyo aktokto nyo sakbay no kaosisa da dyinyo tan dyi nyonchi a chabakel an maypāngō a ikalintegan nyo inawan nyo. ¹⁵On, ta yaken anchiw manoroh dyinyo so ichirin nyo kan sirib nyo a dyi danchi a matbay kan makontra no kabosor nyo. ¹⁶Idarom danchinyo aran siraw inyapwan nyo, kakakteh nyo, kakabagyan nyo, kan siraw sit nyo, as kan ipadiman danchiw kadwan dyinyo. ¹⁷Ipsok danchinyo no tabo tawotawo maynamot do kapachichasa nyowaya dyaken. ¹⁸Ki aran komwan, abanchi a polos mabo a aran asa mabotbot a boboh nyo, an dya si Āpo Dyos mangikeddeng sya. ¹⁹Ki maynamot do kapangibtor nyowaw so lidyat saya a maynamot dyaken, ki nyaw panghapan nyo so abos pandan a byay nyo.”

No Kaipadto Ni Jesos So Kararayawaw No Syodadaw A Jerosalem
(Mt. 24:15-21; Mk. 13:14-19)

²⁰Tinongtong ni Jesos naychirin. Binata na a kāna, “Anchan maboya nyonchi a dinibon dan soldado syodadaya a Jerosalem, chapatak nyo nanchi a masngen danaw kararayaw na. ²¹Do dawrinchi, siraw myan do Jodya, machita mayyayo sanchi a somonget do katokotokonan a tomayo. Machita a komaro saw myanaw do irahem no syodadaya. As siraw myan saw do barbaryo, ki dyi sa pakono a somdep do syodadaya, ²²ta iyanchiw nyaw chimpon kapakadosa tan maparin binata naw do Masantwan a Tolas. ²³Ki piman, ta makakāsi sanchiw mabogyaw kan mapasoswaw do dawri a araw! Mangay anchiw makamwamomo a kalidyatian do dyaya tana, as kan nawrinchiw magtoray solyaw no Dyos dyirad tawotawo saw dya. ²⁴Myan sanchiw madiman do ispadā. As siraw kadwan, ki payayohen da sa do matatarek a pagtorayan, as kan do dawrinchi mabahod sa. Lasalasagan danchin Dya-Jodyo iyaw nya syodad a Jerosalem a mandad katayokan naikeddeng a araw da.”^d

No Kangay No Tawo A Yapod Hanyit
(Mt. 24:29-31; Mk. 13:24-27)

²⁵“Myan sanchiw pagilasinan a maboya do araw, bohan, kan siraw bitohen. As do tanaya, ki taywara mariribokan sanchiw tawotawo do tabo a nasnasyon do ultimo a kāmo da a maynamot do karakoh no kelsang kan kalekbebw no abkas. ²⁶Mapleng sanchiw tawotawo a yapod kāmo da a mangnanaya so kangayaw no lidyataya do lobongaya, ta tabo sanchiw bileg a myan do hanyit, ki makosokoso sanchi.^e ²⁷Do dawrinchi, ki maboya danchi yaken a Tawo a Yapod Hanyit a mawara a pongosan no demdem^f a myan so panakabalin kan rakoh a tan-ok. ²⁸Anchan

---

^d 21:24 Roma 11:25   ^e 21:26 Isa. 13:9-11; 34:4; Joel 2:10; Pal. 6:12-17   ^f 21:27 No chakey a batahen demdem, ki “bileg no Dyos a mangokom.” Dan. 7:13; Mk. 9:7; 14:62; 1 Tes. 4:17; Pal. 1:7

somiknan saw nya maparin, maytēnek kamo kan tomangay kamo, ta īto danaw kaisalākan nyo.”

No Pangarig A Maynamot Do Kayo A Igos
(Mt. 24:32-35; Mk. 13:28-31)

²⁹Do dawri, innanawo ni Jesos dyiraw nya pangarig: “Chiban nyo kayowaw a igos kan tabo pa saw kayowaw. ³⁰An maboya nyo a somiknan dana mohtot ablak daw, ki chapatak nyo na a masngen danaw rayon. ³¹Komwan pa dyinyo sichangori. An maboya nyonchiw katongpal no nya saya kalidyatán, chapatak nyo na a masngen danaw kapagtoray no Dyos.

³²“No ibahey kwaya dyinyo, ki oyod. Myan panchi dyinyo do dyaya kapotōtan sibibyay pa do katongpal no tabon bata ko saya.^g ³³Iyanchiw hanyit kan tanaya, ki mabo sanchi a tabo, ki mabo abanchi a polos chirin ko.”^h

Machitaw Kapagridam

³⁴Sinpangan na, tinongtong naw naychirin a kāna, “Magannad kamo, ta āngō nchan mapasiwal kamo do sobsobra a kapagragsaks, kapaybobok mana siraw kabakel a makayapo do problema do byay, as maychihat a masdok kamo do arawaw anchi a kawara ko. ³⁵On, ta iyaw arawaw a kapaybidi ko, ki tod anchi a nyiknyinan tabon tawotawo do lobongaya. ³⁶Dawa, nāw nyo a sisasagāna, as kan pirmi kamo pakono a maydaydasal tan myan anchiw tored nyo a makalasat so tabo nyaya a makamwamomo a maparin kan tan dyi kamo a masnek a maytēnek do salapen ko a Tawo a Yapod Hanyit, anchan maybidi ako.”

³⁷Kararaw a nangnanawos Jesos do Timplo, kan kahahep do dawri, ki pinahabas na do Tokon a Olibo. ³⁸Kāda mabebekas, mangay sa tabo tawotawowaw do Timplo, ta mangay sa mangadngey so inanawo naw.

No Kasiim Da Dimanen Si Jesos
(Mt. 26:1-5; Mk. 14:1-2; Jn. 11:45-53)

22 ¹Do dawri, makalo danaw Pistaw no Tinapay a Abos Libadora a nawri a pista, ki pinangaranan das Nakahabasaw no Anghil. ²Do dawri, siraw matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, ki nāw da mangtokto an maypāngō kaikorimed da mangdiman si Jesos, ta chamo da saw tawotawo.

---

^g 21:32 Mana “mabo kamo aba a Jodyo sakbay no katongpal a tabo no nya saya a batahen ko dyinyo sichangori.” ^h 21:33 Sal. 102:25-27; Isa. 40:6-8; Mt. 5:18; 1 Ped. 1:24-25; 2 Ped. 3:10-14

No Kapachitolag Ni Jodas A Lipotan Na Si Jesos
(Mt. 26:14-16; Mk. 14:10-11)

³Do dawri, sindep ni Satanas si Jodas a pinangaranan das Iskariote, iyaw asaw dyirad asa poho saw kan dadwa nanawhen Jesos. ⁴Kinarwan ni Jodas sa Jesos, as kan nangay dyirad matotohos saw a papadi kan siraw opisyalis daw no gwardya saw no Timplo tan machitolag dyira an maypāngo kaiparawat na si Jesos dyira. ⁵Oyod a nasoyot sa, kan inkari da dya a torohan das kwarta. ⁶Dawa, nakey si Jodas do dawri a nadngey na, as kan insiknan naw maychichwas so gondaway na a mangiparawat si Jesos dyira do kabwan kakpekpehan tawotawo.

No Kaisagāna No Kapanawdyan A Pangmalem
(Mt. 26:17-25; Mk. 14:12-21; Jn. 13:21-30)

⁷Do dawri, narapit araw no Pista no Tinapay a Abos Libadora kan iyaw kapangdiman dan Jodyo saw so orbon saw a karniro a idāton da.

⁸Ki tinoboy ni Jesos sa Pedro kan Juan, as nakabata na sya dyira a kāna, “Mangay kamo a mangisagāna so pangmalem ta do pistaya a Nakahabas no Anghil.”

⁹Ki binata da dya, “Dino chakey mo a pagsagānaan namen?”

¹⁰Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Na, anchan somdep kamo do dya syodad, myan anchiw ombayat dyinyo a asa mahakay a mayrara so asa kamalabi a ranom. Ki onotan nyonchi do bahayaw a asdepan na. ¹¹Do dawri, ibahey nyonchiw nyaya do akin bahayaw a, ‘Ipayahesaw ni Maistro an dino kono kwarto a kanan danchi kan siraw nanawhen naw do kapistaya?’ ¹²Ipaboya nanchi dyinyo mamanyitwaw a kwarto a rakoh a nakasagāna dana kontodo lamisaan. Dawrinchiw pagsagānaan nyos kanen ta.”

¹³Sinpangan na, nangay sa, ki naparin binataw ni Jesos dyira. Do dawri, nagsagāna sa so kanen da maynamot do Pistaw a Pakanaknakman so Nakahabasaw no Anghil.

No Manawdyi A Kapachipangmalem Ni Jesos Dyirad Nanawhen Naw
(Mt. 26:26-30; Mk. 14:22-26; 1 Kor. 11:23-25)

¹⁴Do nakarapitaw no oras a kakan da, nahahanghang sa Jesos kan siraw apostolis naw.

¹⁵Sinpangan na, binatan Jesos dyira a kāna, “Inahahay ko kapachakan ko dyinyo do dyaya pangmalem a Pistan Nakahabas no Anghil a sakbay no kalidyalidyat ko. ¹⁶Ta no ibahey ko dyinyo, ki nya danaw manawdyi a kapachakan ko dyinyo a mandad katongpal na do pagtorayan no Dyos no oyodaya chakey na batahen no nya pista.”

¹⁷Sinpangan na, nanghap so asa kabaso do inomen daw, as nakapagyaman nad Āpo Dyos, as nakabata na sya dyira a kāna, “Apen

nyo, as kan paychakarwan nyo. ¹⁸Ibahey ko dyinyo a somiknan sichangori, minom ako paba polos so palekaya no obas a mandanchan mangay kapagtoryay no Dyos.”

¹⁹Sinpangan na, nanghap si Jesos so tinapay, as nakapaydasal na a nagyaman di Äpo Dyos. Do nakatayoka naw, inakchikchid na a intoroh dyirad nanawhen naw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Iyaw nyaw inawan ko a maitoroh a maynamot dyinyo. Kanen nyo nyaya a pakanaknakman nyo dyaken.” ²⁰Masaw do nakatayoka daw a nangmalem, kinamet ni Jesos bāswaw, as nakabata na sya dyira a kāna, “Iyaw nya inomen do bāswaya, ki iyaw bayo a tolag no Dyos a paneknekan no raya ko a moyog anchi do kadiman ko a maynamot dyinyo.

²¹“Ki chiban nyo! Ari dya a machihanghang dyaken sichangori iyaw manglipotaw dyaken. ²²Ta yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki madiman a akmas inkeddeng no Dyos, ki kapakāsi panchi no nawri a tawo a manglipot dyaken!”

²³Do dawri, naysin–iiyahes saw nanawhen naw an sino dyiraw omparin so komwan.

No Kapagsosopyat Da An Sino Kasisitaan

²⁴Sinpangan na, sominro nakapagsosopyat dan nanawhen naw an sino dyiraw mabigbig a kasisitaan.

²⁵Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Siraw ar–āri do lobongaya, ki adipenen da saw itorayan daw, as kan chakey da paw mapadayawan do kapangaran dan tawotawo sira so ‘Māsisyen.’ ²⁶Ki dyi pakono a komwan parinen nyo, basbāli a no magkalikagom a iyaw kasisitaan dyinyo, ki iya pakono mayparin a akmay kaadekeyan dyinyo. As iyaw pangolo, ki mayparin pakono a akmay iyaw toboboyen. ²⁷Ta sino masisisita, iyaw somalapaw do kanan mana iyaw magsirsirbiyaw dya? Iyabawiriw maydisnaw a masirbyan? Ki aran komwan, ari ako dya a magsirbi dyinyo.

²⁸“Ki inyo, nāw nyo dyaken do tabo nakasootan ko. ²⁹Dawa, akmas nakapagtoryaya dyaken ni Ämang ko, komwan itoroh ko a kapagtoryay nyo. ³⁰Tan komwan, masalasalap tanchi a koman do pagtorayan ko kan tan maydisna kamonchi a mangokom siras kapotōtan da saw no asaw a poho kan dadwa tribo a kapotōtan no Israel.”

No Kaibahey Ni Jesos So Kailibak Sya Ni Pedro (Mt. 26:31-35; Mk. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹Sinpangan na, binata ni Jesos di Simon Pedro, “Simon, Simon, magannad ka, ta nangdaw si Satanas so palobos na a mangsoot dyinyo a tabo, ta chakey naynayo a itahep tan chiban na an myan nabidin dyinyo a kapanganohed nyo anchan napaytawa naw hopes kan nakabyas. ³²Ki

imom Simon, pinaydasal ko naymo tan dyi mo a mabo kapanganohed mo dyaken. Ki anchan maybidi ka dyaken, paypayiten mo sanchiw kakakteh mo do kapanganohed da.”

³³Ki tinbay ni Pedro a kāna, “Āpo, nakasagāna ako a machirayay dyimo do bahoden kan aran do kadiman!”

³⁴Ki binatan Jesos a kāna, “Ibahey ko dyimom Pedro, dyi panchi a monyiw sabonganaw a manok sicharaw, ki naypitdo mo nanchi yaken a inlibak.”

No Pitaka, Bayon, Kan Bahayang

³⁵Binata pan Jesos dyirad nanawhen na saw a kāna, “Do nakatoboy kwaw dyinyo do kabata kwaw sya a dyi kamo a mangyonot so pitaka, bayon, mana tokap,ⁱ taywaran myan nagkorāngan nyo?”

Ki initbay da, “Abaw mo Āpo.”

³⁶Do dawri, binata ni Jesos dyira a kāna, “Ki sichangori, matarek ibahey ko dyinyo. No myan so pitaka, ahapen na. Masaw a machita mangyonot so bayon na. No abos bahayang, ilāko naw kagay naw, as kapanggatang na. ³⁷Ta ibahey ko dyinyo sichangori, machita maparin dyaken naitolasaw do Masantwan a Tolas a kāna, ‘Naibidang a asa kriminal.’^j On, maypaypasngen danaw katongpal no naitolasaw a maynamot dyaken.”

³⁸Ki binata dan nanawhen naw a kon da, “Āpo, cha sayaw dadwa bahayang?”

“Manawob dana,” kānan Jesos.

No Kapaydasal Ni Jesos Do Tokon A Olibo

(Mt. 26:36-46; Mk. 14:32-42)

³⁹Sinpangan na, akmas sigodaw a pariparin Jesos, komnaro do syodadaw, as nakangay nad Tokon a Olibo, as kan inonotan dan nanawhen naw. ⁴⁰Ki do nakapakarapit daw daw, binata na dyira a kāna, “Maydasal kamo tan dyi kamo a masday do solisog.”

⁴¹Do dawri, nachibawa dyiras dēkey a akmas kabawaw no agsid no asa tawo, as nakapaydogod na a naydasal. ⁴²Binata na, “Mo Āmang, an chakey mo, paditchanen mo pa yaken do kalidyatan kwaya.^k Ki pagayatan kwabaw matongpal, an dya iyaw chakey mo.”

[⁴³Ki napaboya dyaw asa anghil a yapod hanyit a iyaw napayit sya.

⁴⁴Oltimo a taywara maribokan no aktokto ni Jesos, as kan naypaypangay nakapaydaydasal na, kan akmay rayaw nannget na a nayteteted do tana.]^l

ⁱ 22:35 Lk. 10:4   ^j 22:37 Isa. 53:12   ^k 22:42 No binatan Jesos, ki “Pabawahen mo dyaken nyaya kopa a napnos kalidyatan.”   ^l 22:43-44 Nya saya a birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

⁴⁵ Do nakatayoka ni Jesos a naydasal, naytēnek, as nakapaybidi na do yanan daw no nanawhen naw, ki nadasan na sa makaycheh, kan pinaynepdep san kapagmamayo da.

⁴⁶ Ki binata na dyira a kāna, “Āngō ta makaycheh kamo? Maybangon kamo a maydasal tan dyi kamo a masday do solisog.”

No Kalipot Kan Katiliw Da Si Jesos
(Mt. 26:47-56; Mk. 14:43-50; Jn. 18:3-11)

⁴⁷ Madama pa maychiy chirin si Jesos do nakawara daw no aro saw a tawotawo a inpangōlwan Jodas a iyaw asaw dyirad asa poho saw kan dadwa a nanawhen na. Do dawri, naypasngen si Jodas di Jesos a mindadek sya. ⁴⁸ Ki binata ni Jesos dya a kāna, “Jodas, lipotan mori yaken a Tawo a Yapod Hanyit maynamot do kadadek mo dyaken?”

⁴⁹ Do nakaboya daw no nanawhen naw so ītwaw a maparin, binata da dya a kon da, “Āngom Āpo, machitabtab kami na?” ⁵⁰ Ki do dawri, asa dyirad nanawhenaw ni Jesos nangsintaw so adipenaw no katotohosanaw a padi, ki naringodan do kawanaw naw a tadyinya na. ⁵¹ Ki binatan Jesos a kāna, “Oy, nāw dana ah!” Do dawri, sinalid naw tadyinyaw no adipenaw, ki napyan.

⁵² Sinpangan na, binata ni Jesos dyirad matotohos saw a papadi kan siraw opisyalis da saw no gwardya saw no Timplo kan siraw panglakayen saw a nachangay a machipagtiliw a kāna, “Tolisan akori? Āngō ta myan bahayang nyo kan mamalo nyo a mangay a mangtiliw dyaken? ⁵³ Do kayan ko dyinyo a kararaw, nachisagesagel ako dyinyo do Timplo, ki asyo nyo yaken a pinadas a tiliwen do dawri. Ki bāli, ta changori danaw naitongdwaw a oras a gondaway nyo, kan napalobosan danaw panakabalinaw no sari a myan dyinyo a mamarin sya.”

No Kailibak Ni Pedro Si Jesos
(Mt. 26:57-58, 69-75; Mk. 14:53-54, 66-72; Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Do dawri, tiniliw das Jesos, as nakaiyangay da sya do bahayaw no katotohosanaw a padi. Ki nakateng a minononot si Pedro. ⁵⁵ Do nakapamyay daw so panangdangan da do hobokaw no atataw no nawri a bahay, ki nangay si Pedro a nachidisna kan nachipanangdang dyirad myanaw daw. ⁵⁶ Ki myan daw asa a tobotoboyen a mabakes. Do nakaboya naw si Pedro a maydisna do masedanganaw no apoy, ki inimangmang na a maganay, as nakabata na sya a kāna, “Samna, iyayaw nya mahakay, ki asa dyirad rarayay naw!”

⁵⁷ Ki naglibak si Pedro, kan binata na a kāna, “Wa! Abayaw chapatak ko do dawri a tawo!”

⁵⁸ Nahay abas dēkey, myan danaw nakaboya sya matarek, kan binata na, “Imo payaw asaw dyirad rarayay naw.”

Ki binatan Pedro, “Enggaw! Yaken paro?”

⁵⁹Sigoro myan ngataw napahabas a asa kaoras do dawri, as myan matarek a mahakay a nakaboya sya, kan inpapati na a kāna, “Syirto a rarayay naw nyaya tawo, ta iya, ki taga Galilya!”

⁶⁰Ki inatbay ni Pedro a kāna, “Pi! Chapatak ko abayaw batabatahen nyowaya!” Ki do dawri, nyeng a do kadama paw ni Pedro a maychiy chirin, minonyiw manokaw.

⁶¹Inidit ni Jesos, as nakaperreng na sya. Nanyeng a nanakem ni Pedro inchirinaw ni Āpo Jesos dya a kāna, “Sakbay a monyiw sabonganaw a manok sicularaw, ki maypitdo mo nanchi yaken a inlibak.” ⁶²Ki do nakanakem naw so nawri, minohtot si Pedro, kan napenpen nabaw katanyis na.

No Kaoy-oyaw Kan Kakabkabil Da Si Jesos

(Mt. 26:67-68; Mk. 14:65)

⁶³Do dawri, inoy-oyaw kan kinabkabil das Jesos no manggwardyaw sya. ⁶⁴Binarabādan da paw mata na, as nakadanog da sya, as kaiyahes da sya dya a kon da, “Tarosen mo pa an sino nangdanog dyimo?”

⁶⁵Pinaychirichirinan da pa so aro a makasnesnek a pangiroromen da sya.

No Kaiyangay Das Jesos Do Salapen Konsiho Dan Jodyo

(Mt. 26:59-66; Mk. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶Do kapaysesedang naranaw, naychipeh saw panglakayen saw no Jodyo, kan myan pa saw matototos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, as nakaiyangay das Jesos do salapenaw no konsiho.

⁶⁷Sinpangan na, inyahes dad Jesos a kon da, “Ibahey mo dyamen an imos Kristo?”^m

Ki initbay ni Jesos dyira a kāna, “Aran ibahey kwa yaken, abaw sinpangan na,, ta anohdan nyo abaya yaken. ⁶⁸As an myan iyahes ko dyinyo, ki atbayen nyo abanchi yaken. ⁶⁹Ki somiknan sichangori, yaken a Tawo a Yapod Hanyit, ki maydisna akonchi do kawanaw no Dyos a manakabalin do tabo.”

⁷⁰Do dawri, binata da a tabo a kon da, “Na, an komwan, imoriw Anakaw no Dyos ah?”

Ki binata na dyira a kāna, “Yaken bata nyowaya.”

⁷¹Ki do dawri, binatabata da a kon da, “Na, āngo paw kachitan tas tistigo? Yaten a mismo nakadngey so chirin naya a yapod mismo na dangoy.”

^m 22:67 “Kristo” mana “Mesias.”

No Kaiparawat Da Si Jesos Di Gobirnador Pilato
(Mt. 27:1-2, 11-14; Mk. 15:1-5; Jn. 18:28-38)

23 ¹Do dawri, nanyeng sa naytēnek a tābo konsiho daw, as nakaiyangay das Jesos di Pilato a iyaw gobirnadoraw a pinakainawan ni Impirador do Roma. ²Do nakapakarapit daw do yanan Pilato, indarom da dya a kon da, “Natiliw namenaw nya tawo a mangringriribok siras kaidyan namen saw. Baywan na paw kapagbayad namen so bwis di Impirador, kan batahen na paw a iya dana si Kristo a asa a āri.”

³Sinpangan na, inyahes ni Pilato dya a kāna, “Āng? Imoriw Āri daw no Jodyo?”

“Nabata mo na,” initbay ni Jesos.

⁴Ki binatan Pilato dyirad matotohos saw a papadi kan siraw tawotawo saw a kāna, “Abayaw nachichwasan kwa gatos no nya tawo a panghapan ko a mangikeddeng so kaokom na.”

⁵Ki inpapati da a kon da, “Napakalakalalaw so tawotawo do intīrwaya Jodya a machisyay sa do linteg maynamot do kapangnanawo naw. Insiknan naw do Galilya, ki sichangori, ari danaya do yanan taya a Jerosalem.”

No Kangay Ni Jesos Do Palasyo Ni Āri Herodes

⁶Ki do kadngeyaw ni Pilato so binata daw, inyahes na dyira an oyod a yapo do probinsya a Galilya mana engga.

⁷Do nakadamag naw so nawri a yapo si Jesos do sakop ni Herodes, inpayangay nas Jesos do yanan na, ta myan si Herodes do Jerosalem do dawri.ⁿ

⁸Ki chinasoyot ni Herodes do nakaboya naw si Jesos, ta am-āmang dana chakey na a maboya a maynamot do nadamdamag na saw a pinariparin Jesos, kan hahawen naw makaboya so milagro a parinen ni Jesos. ⁹Dawa, aro inyahahes ni Herodes di Jesos, ki tominbay aba polos.

¹⁰Ki naychatetēnek sa daw, matotohos saw a papadi kan siraw mangnanawowaw so linteg, kan pamirpir daw kasoli da a mangipapilit so ipagatos daw di Jesos. ¹¹Do dawri, inasnesnekan kan inoy-oyaw da Herodes kan siraw soldado na saw. Sinpangan na, kinekehan das kekeh no mabaknang, as nakaipapaybidi da sya di Pilato.

¹²Ki somniknan do dawri a araw, naysit dana sa Herodes kan Pilato, ta do kachwaw, ki sigod sa magkonkontra.

ⁿ 23:7 Iyaw nya Herodes, ki si Antipas, as kan myan do Jerosalem do dawri a Pistan Nakahabas no Anghil, ta nachipista daw.

No Kaikeddeng No Kadiman Ni Jesos
(Mt. 27:15-26; Mk. 15:6-15; Jn. 18:39-19:16)

¹³ Do nakapaybidi danaw ni Jesos do yananaw ni Pilato, chinpeh ni Pilato saw matotohos saw a papadi kan siraw magtotoray saw kan siraw tawotawo saw.

¹⁴ Sinpangan na, binata na dyira a kāna, “Inyangay nyowaya dyaken nya tawo a batahen nyo a mapakalakalal so tawotawo a machikontra do paglintegan Romano. Inosisa ko nayad salapen nyo, ki abayaw madngey ko a naygatosan na do ipagatogatos nyo saya dya. ¹⁵ Naon, ta aran si Herodes, ki abayaw naboya na gatos na, ta pinaybidi naya dyamen. Abayaw pinarin nya tawo a paynamotan kwa mangipadiman sya.

¹⁶ Dawa, tod kwa ipaiplot, as kapakakaro ko na sya.”

[¹⁷Binata ni Pilato nyaya, ta kapilitan a do kāda Pistan Nakahabas no Anghil mapakakaro so asa dyirad nabahod saw, ta nawriw dadakay da no Jodyo saw.]^o

¹⁸ Sinpangan na, nakāsan dan tawotawowaw a inngengey a kon da “Ipadiman mo, as si Barrabas chakey namen a pakakarohen mo!” ¹⁹Iyaw nya Barrabas, ki nawriw nakabahodan naw nakairaman naw a nagribildi do syodadaya, as kan asa pa, ki nangdiman.

²⁰ Ki maynamot ta chakey ni Pilato a pakakarohen si Jesos, pinirwa narana sa kinasaritaw tawotawo saw.

²¹ Ki inpapati da a inngengenget a kon da, “Ipailansa mod kros! Ipailansa mo do kros!”

²² Do dawri, pinitdo ni Pilato naychirin dyira a kāna, “Na, āngo ta? Āngo pinarin na a gatos ta dawa? Abayaw naboya kwa gatos na paynamotan kwa mangipadiman sya. Tod kwa ipaiplot, as kapakakaro ko na sya.”

²³ Ki pinaypangay dan tawotawowaw nangiyagagay sya a ipailansa na do kros a nandad nakapadso das Pilato. ²⁴ As dawa, inkeddeng ni Pilato a onotan inyagagay daw no tawotawo. ²⁵ Iyaw pinakakaro naw tawowaw a chakey da pakakarohen a iyaw nabahodaw maynamot do nakapagribildi na kan nakapangdiman na. As si Jesos, ki inparawat na dyirad tawotawo saw tan ipatongpal daw chakey daw dya.

No Kailansa Da Si Jesos Do Kros
(Mt. 27:32-44; Mk. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Sinpangan na, do nakaikaro daranaw si Jesos, do kayan da paw a mayam do rarahan, nabayat das Simon a taga Sirene a komwan do syodadaw a yapod barbaryo. Do dawri, kinamet dan soldadwaw si Simon, as nakaipasabhay das krosaw, as nakapasarono da sya di Jesos.

^o **23:17** Nya birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

²⁷Do dawri, myan reprep saw a tawotawo a minonot di Jesos, as kan myan pa saw mababakes a minononot a omtanyitanyis sya.

²⁸Ki inidit san Jesos, as nakabata na sya dyira a kāna, “Inyo a mababakes a taga Jerosalem, tanyisan nyo aba yaken, an dya iyaw mismo a inawan nyo kan siraw anak nyo tanyisan nyo. ²⁹Ta mangay anchiw chimpo a kabata danchin tawotawo, ‘Magasat saw mababakes a dya polos a naymanganak, dya polos a nabogi, kan dya polos a napasoso!’ ³⁰Nawrinchiw kabata da syan tawotawo a kon da, ‘Inyo a tokotokon, topakan nyo yamen!’ As batahen danchi a, ‘Ponan nyo yamen!’^p ³¹Ta an komwan parinen da dyaken a abos gatos a maiyarig do māta a kayo, pango narananchi dyinyo a aros gatos a maiyarig do nahoto a kayo?”^q

³²Do dawri, myan pa saw dadwa a kriminal a pinahbot da a parayayen da dimanen do kadiman daw si Jesos. ³³As do nakapakarapit daw do logaraw a mayngaran so Bangabanga, inlansa dan soldadwaw si Jesos do kros, as nakailansa da siras kriminalaw do kros da saw do maybitaw ni Jesos. Iyaw asaw, ki myan do kawanaw naw. As iyaw asaw, ki myan do kaholi naw.

³⁴Sinpangan na, binata ni Jesos a kāna, “Āmang, pakawanen mo sa, ta chapatak dabaw pariparineng da.”

Do dawri, nagbibinglayan da no soldado saw iyaw laylayaw ni Jesos maynamot do nakapagbibinonot da.”

³⁵Ki myan sa daw a maytēnek aro saw a tawotawo a magboya. As siraw magtotoray da saw no Jodyo, ki inoyaw das Jesos a kon da, “Nangisalakanaya so kadwan a tawo, ki changori, an iya oyod Kristo a pinidi no Dyos, nolay ta pa isalākan naw mismo na inawan.”

³⁶Aran siraw soldado saw daw, ki nachipangoyaw sa dya. Inasngenan das Jesos, as intodah daw naysokaw a palek^s a inpaynom da dya, ³⁷as nakabata da sya dya a kon da, “An imo oyod a Āri dan Jodyo, isalākan mo pas changoriw mismo a inawan mo!”

³⁸Do nakailansaanaw ni Jesos, do toknolen naw, myan naitolas a kāna, “IYAW NYAW ĀRI DAN JODYO.”

³⁹Ki iyaw asaw a nailansa a kriminal, ki naychirin so marahet di Jesos a kāna, “Imo abawriw Kristwaw? Isalākan mo inawan mwaya, as kapatadi mo a mangisalakan dyamen!”

⁴⁰Ki pinaydabdab no rarayaw naw a kāna, “Abawrya polos kāmo mo do Dyos, ta kalitan tayaw madosa a madiman? ⁴¹Ki yaten, rebbeng taw madosa, ta apīten taw asi no inmoha taw a marahet. Ki iya, taywaran myan marahet a pinarin na?”

^p 23:30 Ose. 10:8   ^q 23:31 No chakey na batahen, ki syimpri maydaydamnay a

masosohan nahoto a kayo kan iyaw mātar. An parinen daw akma syay sichangori,

ad-adda pa parinen da anchan maywam sa a mamarin so marahet.   ^r 23:34 Sal. 22:18

^s 23:36 Nyaya soka mana naysoka a palek, ki gagāngay a inomen dan sinsinan saw a tawo.

⁴² Sinpangan na, binata nad Jesos a kāna, “Naknakmen monchi yaken, mo Jesos, anchan mangay ka magāri ah.”

⁴³ Ki binatan Jesos dya a kāna, “Oyod nya ibahey ko dyimo, somiknan sicularaw, machasa kanchi dyaken do Paraiso.”^t

No Kadiman Ni Jesos

(Mt. 27:45-56; Mk. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ Sinpangan na, do kakalo naranaw a mayegen araw, nyeng a nabo sedang, kan naysari iyaw intiro a lobong a nandad kaalas tres do kamakoyab. ⁴⁵ Do dawri, napirit a naysyay kortinaw do Timplo.^u

⁴⁶ Sinpangan na, kinalyak ni Jesos nangngengey, kan binata na, “Āmang, iparawat ko na dyimo pahad ko!” Nakatayoka naw a nangibahey so nya, naybitos byay na.

⁴⁷ Ki do nakaboyaw no kapitan daw no soldado saw so nakadimanaw ni Jesos, dinaydāyaw naw Dyos a kāna, “Oyodaya a abo polos gatos no nya tawo!”

⁴⁸ Ki sira tabo tawotawo saw a nakpekpeh daw a omnarayat, ki do nakaboya daw so nawri a naparin, somnabat sa a omdandanog so barōkong dad taywara kapagmamayo da.

⁴⁹ Ki sira tabo sit saw ni Jesos kan siraw mababakes saw a minonot dya a yapo do Galilya, ki naytēnek sa do midyowaw a mabawas dēkey a nangboyboya so tabo a napariparin.

No Kaitanem Da Si Jesos

(Mt. 27:57-61; Mk. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Katayoka tabo no nyaya napariparin, myan asa tawo a mayngaran so Jose a yapod idi a Arimatea do probinsya a Jodya. Iya, ki asa dyirad konsihalis saw no Jodyo, as kan malinteg kan maganay katawo na. Iya paw asaw a mangnangnanaya so kangay no kapagtoray no Dyos. Nachitonos aba polos si Jose do pinanggep daw kan pinarin daw no rarayay na saw a konsihalis. ⁵² Iyaw nyaya Jose, ki nangay do yananaw ni Pilato, kan yangay na chindaw bangkayaw ni Jesos.

⁵³ Do nakaipalobosaw syan Pilato, yangay na pinagchin bangkayaw ni Jesos do krosaw, as nakapongos na sya so maydak a ayowayob. Sinpangan na, pinosek naw bangkayaw ni Jesos do pinarin daw a tanem a aschip a bayo pa a nabangbangan kan ari pad abo bangkay a naitanem daw. ⁵⁴ Ki iyaw nawri a araw, ki iyaw Arawaw a Kapagsagāna da do dispiras no Araw a Kapaynaynahah, kan makalo dana somiknan.

^t 23:43 No chakey na batahen Paraiso, ki “minoyongan” mana, “yanan a kararagsakan.”

^u 23:45 Iyaw nyaya kortina, ki matokpoh kan lilibeng no kasasantwanaw a yanan do irahem no Timplo dan Jodyo saw. Eks. 26:31-33

55 Ki siraw mababakes saw a nachirayay di Jesus a kayapo pad Galilya, ki minonot sa di Jose. Naboya daw tanemaw ni Jesus kan an maypāngō nakaitanem na. 56 Sinpangan na, somnabat sa a nangay a nangisagāna so bangbanglo kan lana a papoten dad bangkayaw ni Jesus. Ki maynamot ta nadasan san Arawaw no Kapaynaynahah, naynahah sa a akmas inbilin naw no linteg.

No Kapagongar Ni Jesus
(Mt. 28:1-10; Mk. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

24 ¹Kapaysesedang na pa do manōmaw a araw no lawas, nangay saw mababakesaw do aschipaw a nakaitanman ni Jesus, kan inyonot da saw insagāna daw a bangbanglo kan lana.

²Ki do nakapakarapit daw do yananaw no aschip a tanem, naboya da a nabadedew batwaw a aneb no tanem. ³Ki do nakasdep daw do tanemaw, nachichwasan dabaw bangkayaw ni Jesus.

⁴Do kayan daw daw a nariribokan a maynamot do dyaya naparin, naychihat a napaboya a naytēnek a nachitalin dyiraw dadwaw a mahahakay a nakalaylay so makapoyat. ⁵Ki do ultimo a nakamo da, naydogod sa a komheb. Ki binata dan dadwaw a mahahakay a kon da, “Āngō ta maychichwas kamo so sibibay do yanan dayan nadiman? ⁶Araba dya, ta nagongar dana. Nakmen nyō bata naw dyinyo do kayan na paw do Galilya a ⁷machita maiparawat Tawo a Yapod Hanyit dyirad naygaygatosaw a tawotawo, as kan mailansa do kros, as kapagongar na do chatatdo naw a araw.”

⁸Do dawri, nanakem dan mababakesaw binataw ni Jesus. ⁹Sinpangan na, do nakapaybidi daw a yapod nakaitanemanaw ni Jesus, yay darana a inpadāmag tabo nya dyirad asa poho saw kan asa a nanawhen ni Jesus, as kan dyirad tabo kadwan saw a rarayay da a manganohed.

¹⁰No ngaran dan mababakesaw a nangay a nangibahey so nya dyirad apostolis saw, ki sa Maria Magdalena, si Juana, kan si Maria a ānang ni Santiago, kan myan pa saw rarayay da mababakes.

¹¹Ki inanohdan da saba, ta no myan do aktokto dan apostolis saw, ki tod sa maychiy chirin so abos sinpaspangan. [¹²Ki aran komwan, alit na nayyayo si Pedro a nangay do tanemaw. Do nakawara naw daw, pinakabokot na pinalid do irahem, ki nawri lang naboya naw mananaro saw a lamilamit a pinangbedbed das Jesus. Sinpangan na, somnabat a masmasdaawan do dawri a naparin.]^v

No Kaipaboya Ni Jesus So Inawan Na Dyirad Nanawhen Na Saw
(Mk. 16:12-13)

¹³Do dawri lang a araw, myan saw dadwa a manganohed di Jesus a mangay do asa baryo a mayngaran so Emaos. No kateng no nawri a

---

^v 24:12 Nya birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

baryo do Jerosalem, ki nasorok a asa poho kan asa kakilomitro. ¹⁴ Do kadama daw a mayam, myan da pagsarsaritaan a tabo iyaw napariparin saya. ¹⁵ Ki do kadama daw a magsarsarita do ayaman daw, naypasngen si Jesos, as nakapachirayay na dyira. ¹⁶ Ki aran nayirayay sa, ki nailasin dabas Jesos, ta akmay naitayo kapakailasin da sya.

¹⁷ Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Āngo pagsarsaritaan nyowaya do kayam nyowaya?” Ki do dawri, nagsardeng sa a taywaraw kapagmamayo da.

¹⁸ Sinpangan na, tinbay no asaw dyira a mayngaran so Kleopas a kāna, “Ay samna! Imo danawriw dya makapatak dyirad bisīta saw do Jerosalem so napariparin saya daw do napahabas saya a araw ah?”

¹⁹ Ki binata ni Jesos dyira a kāna, “Ta āngo saw nawri a naparin?”

Ki initbay da dya, “Na, iyaw naparinaya di Jesos a taga Nasaret. Iya, ki asa propita no Dyos, as kan inbidang no Dyos kan tabo no tawotawo a iya, ki myan dyaw panakabalin no Dyos a mangnanawo kan mamariparin so milagro. ²⁰ Sinpangan na, inparawat da no matotohos saw a papadi kan siraw magtotoray ta saw, as nakaipaikeddeng da sya a madiman, as kan nakaipailansa da sya do kros. ²¹ Ki hinahaw namenaw a iya danaw mangisalakan dyaten a tabo a kapotōtan Israel! On, malaksid do tabo nya, ki tatdo danaya karaw nakahabas a yapod dawri. ²² Asa pa, ki nasdaawan kamyaw do inbahey daw no kadwan saw a rarayay namen a mababakes. Ta nangay saw kaychi a minhep do tanemaw ni Jesos, ²³ ki nachichwasan daba kono bangkay naw. Sinpangan na, naybidi saw, as kan binata da paw a myan kono saw napaboya dyira anghil a nangibahey dyira a minirwa dana kono a nabyay si Jesos. ²⁴ Sinpangan na, nangay saw kadwanaw a rarayay namen a mahahakay do tanemaw, ki naboya da a oyod sawen binata daw no mababakes saw, ki alit na dyi da naboyas Jesos.”

²⁵ Do dawri, binatan Jesos dyira a kāna, “Oltimo kamwayas kasalanga! Malidyatan kamwaya manganohed do tabo binata daw no propita saw kaychowa. ²⁶ Taywaran dya masisita a manma sa pasaren Kristo nya saya a lidyat sakbay no kasdep na do makaskasdawaw a kapagtoryay na?” ²⁷ Sinpangan na, inlawlawag na dyiraw chakey na batahen do tabo naitolasaw do Masantwan a Tolas a maynamot dya a somniknan do libro saw ni Moyses a nandad tolas da saw a tabo no propita saw.

²⁸ Ki do kasngen daranaw do baryowaw a angayan da, ki tinongtong ni Jesos nayam akmay matateng angayan na. ²⁹ Ki pinenpen da, kan binata da dya a kon da, “Sit, machiyan ka pa dyamen ah, ta makoyāb danaya, kan ito danaw kasdep no araw?”

As dawa, somindep a machidagos dyira. ³⁰ Sinpangan na, do kasalasalap daranaw a mangmalem, kinamet ni Jesos tinapayaw, as nakapaydasal na a nagyaman di Āpo Dyos. Katayokan nawri, inakchikchid nas kaibonong na sya dyira.

³¹Ki do nakarawat daw sya, akmay nanyeng a naywangan nakapanyideb daw, as kan nailasin da a iya sawen si Jesos. Ki do dawri, tod a nabo do salapen daw.

³²Do dawri, binata da do katakatayisa dyira a kon da, “Dawa sawen a akmay bomtak poso ta do kasoyot ta do nakapachisarita naw dyaten kaychi do rarahan kan do nakailawlawag naw so myan saw do Masantwan a Tolas!”

³³Sinpangan na, do dawri paw a oras, nyeng sa nagrobwat a naybidi do Jerosalem. Do nakapakarapit daranaw daw, yay da sa chiniban saw nakpekpehaw a asa poho kan asa nanawhen kan siraw kadwan saw a rarayay da.

³⁴As aran sira, ki madama da pagiistoryaan a kon da, “Oyod sawen a nagongar si Āpo Jesos, kan napaboya danaya di Simon Pedro!”

³⁵Ki siraw dadwaw a yapod Emaos, ki pinachitbay daw naparinaw dyira do kayan daw do rarahan kan iyaw nakailasin daw sya do nakakchikchid naw so tinapayaw do kayan daw a koman.

No Kapaboya Ni Jesos Dyirad Nanawhen Naw

(Mt. 28:16-20; Mk. 16:14-18; Jn. 20:19-23; Ara. 1:6-8)

³⁶Ki do kayan da paw a matbatbay so maynamot do dyaya, naychihat a myan si Jesos a naytēnek do salapen daw. Ki binatan Jesos dyira a kāna, “Myan pakono dyinyo talna!”

³⁷Ki nakigtot sa, kan naychamirmpir sa do nakamo da, ta no myan do aktokto da, ki anyito. ³⁸Ki do dawri, binatan Jesos dyira a kāna, “Āngō ta mariribokan kamo? Āngō ta magmangamanga kamo? ³⁹Chiban nyo pa saw tanoro ko saya kan kokod ko saya. Taywaran dya yaken? Saliden nyo yaken ah, tan manganohed kamo. Taywaran myan asi kan tohang no anyito a akmas naboya nyowaya dyaken?” [⁴⁰Ki do nakaibahey naw so nya, inpaboya naw nayamanaw no lansa do tanoro kan kokod na saw.]^w

⁴¹Ki midyo pa sa a dya manganohed do kataywaraw no kasoyot kan kasdaaw da a mabyay si Jesos, dawa, inyahes ni Jesos dyira a kāna, “Abaw makan do dya?”

⁴²Do nakadngey daw so nawri, tinorohan da so asa kakchid no tinapan a among. ⁴³Sinpangan na, rinawat na, as nakakan na sya do kasalasalapan daw.

⁴⁴Ki do nakatayoka naw a komninan, binata na dyira a kāna, “Siraw nyaw binatabata kwaw dyinyo do kayan ko paw dyinyo do kachwaw a machita matongpal sa tabo naitolas saw a maynamot dyaken do Linteg ni Moyses kan tolas da saw no propita kan do Salmo.”

⁴⁵Sinpangan na, pinasedang naw pangtoktwan da tan mapatak dana dyira iyaw chakey naw a batahen no naitolas saw do Masantwan a Tolas.

^w 24:40 Nya birsikolo, ki aba do kadwan saw a manyoskripto.

⁴⁶Binata na dyira a kāna, “Nyaw naitolas do Masantwanaw a Tolas a machita matotook si Kristo a mandad kadiman na, kan do chatatdo naw a karaw, ki magongar. ⁴⁷As maynamot dyaken, ki maikasaba anchiw kapamakawanaw no Dyos dyirad tabo tawotawo a magbabāwi do gatogatos da. Somiknan nya do Jerosalem a mandad kaiwaras na do intirwaya lobong. ⁴⁸As inyo, ki inyo danaw mangpaneknek a maynamot do tabo saya a napariparin dyaken. ⁴⁹Changori, toboyen konchi dyinyo Ispirito Santo a iyaw inkaryaw ni Āmang ko.^x Ki nāw kamo do dya a syodad a mandan mangay dyinyo panakabalin Ispirito Santo a yapo do hanyit.”

No Kapaybidi Ni Jesos Do Hanyit
(Mk. 16:19-20; Ara. 1:9-11)

⁵⁰Sinpangan na, pinawnot sa ni Jesos a kominwan do idi a Betanya. Do dawri, pinatohos naw tatchay naw, as nakabindisyon na sira. ⁵¹Ki do kadama naw a maychiy chirin so pamindisyon naw dyira, kinarwan na sa a naypatohos do hanyit.

⁵²Do dawri, dinaydāyaw da si Jesos, as kan naybidi sa do Jerosalem a taywaras kasoyot. ⁵³Kararaw a myan sa do Timplo a nangidaydayaw so Dyos.

---

^x **24:49** Joel 2:28-32; Jn. 16:5-15; Ara. 2:1-21